

MARIN JANKOVIĆ

OLIMPIJADA U HRVATA

Posvećeno 35. obljetnici održavanja Olimpijade starih športova u Brođancima

MARIN JANKOVIĆ

OLIMPIJADA U HRVATA

Posvećeno 35. obljetnici održavanja
Olimpijade starih športova u Brođancima

IZDAVAČ:	Osječki list d.o.o., Osijek
ZA IZDAVAČA:	Marijan Beljan
SUIZDAVAČ:	Olimpijada starih športova Brođanci
ZA SUIZDAVAČA:	Veljko Gudelj
AUTOR:	Marin Janković
UREĐIVAČKI ODBOR:	Marin Janković, Veljko Gudelj, Marko Barišin, prof. Stjepan Loinjak, prof. dr. Dragutin Kadojić
SURADNICI U PROJEKTU:	prof. dr. Dragutin Kadojić, vlč. Ivan Marković, Veljko Gudelj, prof. Stjepan Loinjak, Željko Vidaković
LEKTURA I KOREKTURA:	Glas Slavonije d.d. Osijek
GRAFIČKA PRIPREMA:	Glas Slavonije d.d. Osijek
GRAFIČKI UREDNIK:	Danijel Jakšić, graf. ing
FOTOGRAFIJE:	Ana Mogoroš - Valpovo, Darko Jančikić - Belišće, Janja Šimić - Osijek, Davor Kibel - Osijek, Snježana Slamek - Bizovac, Damir Rajle - Osijek, Mario Romulić - Osijek, Arhiva Glasa Slavonije
TISAK:	Gradska tiskara d.d. Osijek

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 641525
ISBN 978-953-99440-4-7

MARIN JANKOVIĆ

OLIMPIJADA U HRVATA

Posvećeno 35. obljetnici održavanja
Olimpijade starih športova u Brođancima

Brođanci, 2007.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	7
IZ POVIJESTI OLIMPIJSKIH IGARA.	9
Olimpijada starih športova u Brođancima i suvremene olimpijade - sličnosti i razlike	12
Stari športovi - veliko narodno blago u Hrvata	14
Kako su se igrali naši stari	17
BROĐANCI – OLIMPIJSKO SELO.	21
Značajni datumi iz prošlosti Olimpijskog sela Brođanaca	29
Župa sv. Ane u Brođancima	30
Povijest škole u Brođancima	32
35. OBLJETNICA OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA.	35
Kako je počelo	37
DISCIPLINE KOJE SU ZASTUPLJENE NA OLIMPIJADAMA	45
Osvajači olimpijskih odličja - pobjednici na Olimpijadama	79
Najuspješniji natjecatelji na dosadašnjim Olimpijadama	84
Suci na Olimpijadi starih športova.	86
SURADNJA SA SRODNIM ORGANIZACIJAMA.	91

POP RATNE MANIFESTACIJE NA OLIMPIJADAMA	99
Športski gosti iz naše Źupanije na Olimpijadi kao kod kuće	118
OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA DANAS	123
Olimpijada starih športova danas.	125
Olimpijski dom u Olimpijskom selu	133
OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA U DJELIMA KIPARA I SLIKARA	135
FOLKLORNO BLAGO BROĐANACA	147
Narodna nošnja našeg kraja	154
Olimpijada starih športova u pjesmi i glazbi.	158
Počasni gosti o Olimpijadi starih športova u Brođancima.	166
Izdvojeno iz tiska o Olimpijadi starih športova	168
MLADI – ČUVARI TRADICIJE	171
Priznanja Olimpijadi starih športova i mjestu (Olimpijskom selu)	177
Olimpijada starih športova u Brođancima - ponos Slavonije i Hrvatske	179

PREDGOVOR

Kada sam prihvatio zadatak pisanja **MONOGRAFIJE** o trideset i pet godina djelovanja **OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA** u Brođancima, bio sam svjestan da sam preuzeo veliku obvezu, ali i da mi je pripala velika čast. Jer, Olimpijada starih športova Brođanci kao jedinstvena manifestacija u nas po svojim programskim sadržajima postala je simbol Slavonije, pa i Hrvatske.

Tijekom 35 godina održavanja ove manifestacije događalo se mnogo toga, od ideje, održavanja natjecanja na lokalnoj razini, do međunarodnog ugleda, generacije naraštaja dale su svoj veliki doprinos.

Počeci našeg djelovanja bili su teški i mukotrpni, a mnogi nam nisu niti vjerovali da ćemo uspjeti u svojim plemenitim namjerama. I, kako su to na početku isticali neki mediji »U prašnjavim Brođancima, selu bez ikakve infrastrukture, rodila se ideja o održavanju jedinstvene manifestacije u nas, a možda i u svijetu«.

Radeći na skupljanju građe za pisanje o tridesetpetogodišnjem djelovanju naše OLIMPIJADE, naišao sam na veliko razumijevanje svih suradnika: članova Olimpijskog odbora, mještana, sudionika Olimpijade iz raznih krajeva Hrvatske i šire, likovnih umjetnika, folklorista, počasnih športskih gostiju s dosadašnjih olimpijada, kao i svih medija koji su dosad pomno pratili ovu manifestaciju. Oni su mi pomogli ljudski, maksimalno i uslužno da se prikupe svi dostupni podaci koje obrađene podastiremo čitateljima ove monografije. Pokazalo se da povijesna građa skupljena u spomenicama škola, crkve, novinskim napisima iz prošlosti ima nemjerljivu vrijednost i da su u pravu pobornici tvrdnje da »ono što nije napisano nije se ni dogodilo«.

Dakako, pritom sam koristio i bogatstvo svog više od trideset godina aktivnog rada na Olimpijadi starih športova, vlastita iskustva, saznanja i memoriju, arhivsku dokumentaciju OSŠ Brođanci i dokumentaciju raznih medija s kojima sam surađivao više od trideset godina.

Osim starih športova i natjecanja koji su primarni na Olimpijadi u Brođancima, u svojim napisima želio sam da ni svi ostali događaji ne budu manje važni (likovna umjetnost, folklor, narodna nošnja, pjesme te svi ostali sadržaji koji su u proteklom razdoblju krasili Olimpijadu).

Ponaosob sam se trudio mjesto Brođance prikazati u OLIMPIJSKOM svjetlu te istaći velik doprinos njegovih mještana i organizacija koje zahvaljujući svojim čelnicima uspješno vode ovo mjesto i surađuju s organizatorima Olimpijade starih športova, hrvatskom dijasporom i drugim državama koje su sudjelovale na našoj manifestaciji. Trudio sam se biti »marljivi kroničar« s istraživačkim smislom, precizno navesti sudionike olimpijada (natjecatelje, sudionike u popratnim manifestacijama, istaknuti imena političkih, društvenih, športskih i javnih djelatnika, povjesničara športa iz Hrvatske i svijeta, kao i prikaze i ocjene sredstava javnog priopćavanja o Olimpijadi).

Želio sam da nitko ne bude zaboravljen. Također sam se trudio da svi napisi budu što stručniji, koncizni, bez fraziranja i ispraznog uopćavanja. Koliko sam uspio u svojim plemenitim namjerama i željama procijenit će čitatelji, a oni koji znaju da u svom stvaralaštvu nismo profesionalci, znat će uvažiti eventualne, sitne propuste i uvažiti ih.

Zahvaljujem se svima koji su na bilo koji način pomogli da ova monografija ugleda svjetlo dana. Velika zahvalnost i mojoj supruzi koja je ravnodušno i bez prigovaranja promatrala mukotrpne pripreme oko pisanja i izdavanja ove monografije, kao i mojim kolegicama na poslu koje su me hrabrile i poticale u ovom višegodišnjem stvaralaštvu.

Mislim iskreno da će ova monografija služiti na ponos svih onih koji su na bilo koji način bili sudionici u održavanju ove lijepe tradicije i na bilo koji način osjetili duh našeg OLIMPIZMA i pripomogli da uskoro proslavimo 35-godišnji JUBILEJ na ponos svih nas. Isto tako mislim da će mladim generacijama poslužiti kao velik poticaj u očuvanju tradicije svojih predaka i nastavak u njegovanju i podizanju ove jedinstvene manifestacije na još višu razinu.

Autor
Marin Janković

IZ POVIJESTI OLIMPIJSKIH IGARA

Olimpijske igre ubrajaju se u najsvečanija športska natjecanja u svijetu. Kolijevka takvih natjecanja nalazi se u grčkom gradu Olimpiji na Peloponezu, gdje su takve igre održavali Grci otprilike već 1370. godine prije Krista. Prva olimpijada zabilježena je 776. godine prije Krista, a te športske igre u Olimpiji bile su posvećene glavnom grčkom bogu Zeusu. Značenje samih igara potvrđuje činjenica da su Grci od III. stoljeća prije Krista računali vrijeme po olimpijskim igrama, odnosno prema razmaku između njihovog održavanja. Taj razmak iznosio je četiri godine i zvao se olimpijada.

Olimpijske igre predstavljaju idealan primjer ostvarivanja grčkog ideala »u zdravu tijelu - zdrav duh«. Za vrijeme trajanja igara prestajali bi svi sporovi i ratovi među grčkim državicama. Igre su zabranjene 393. godine, kada je kršćanstvo postalo vladajuća religija koja je posve zanemarila njegovanje zdravog tijela.

Na antičkim olimpijadama natjecali su se samo muškarci. Prvoga su se dana samo prinisile žrtve Zeusu, zaštitniku igara, a drugoga dana počinjala su športska natjecanja, petoga dana proglašavani su pobjednici i natjecali su se pjevači, pjesnici, trubači i govornici. Pobjednike su ukrašavali maslinovim vijencima i slavili kao junake. Podizali su im spomenike, a kovanice toga razdoblja bile su ukrašene njihovim likovima.

Nakon više od petnaest stoljeća ponovo se javila misao o oživljavanju olimpijskih igara. Glavnu zaslugu za to ima francuski pedagog

De Couberten koji je izradio program igara, raspored natjecanja, tekst zakletve i ostale pojedinosti.

Predložio je da znak olimpijskih igara bude pet povezanih raznobojnih kolutova koji označavaju povezanost natjecanja svih pet kontinenata i svih boja kože. Postavio je borbenu parolu natjecanja CITIUS, ALTIUS, FORTIUS i značajnu izreku »Nije važno pobjediti, važno je sudjelovati«. Tako su igre obnovljene odlukom izaslanika dvanaest zemalja na kongresu u Parizu 1894. godine, a prve suvremene olimpijske igre održane su u Ateni 1896. godine. Od 1924. godine dijele se na zimske i ljetne i održavaju se svake četiri godine, a jedino su imale osmogodišnji prekid za vrijeme Drugog svjetskog rata.

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA I SUVREMENE OLIMPIJADE - SLIČNOSTI I RAZLIKE

Tijekom 35 godina održavanja OSŠ kontinuirano se nadopunjava kulturnim sadržajima i brojnim pojedinostima prema uzoru na suvremene olimpijade i otuda proizlazi i njihova sličnost u nekim segmentima.

Gledajući unatrag, također su vidljive sličnosti u kronološkom razvoju obiju olimpijada; naime, u oba slučaja postoje određena natjecanja u prošlosti (olimpijade u staroj Grčkoj / seoska nadmetanja u pučkim športskim disciplinama) koja su iz nekog razloga prekinuta (kršćanstvo/urbanizacija i industrijalizacija) da bi nakon izvjesnog vremena (petnaest stoljeća i tridesetak godina) bila obnovljena na inicijativu skupine entuzijasta. No, unatoč brojnim sličnostima sa suvremenim olimpijadama, na OSŠ u Brođancima stavlja se mnogo veći naglasak na poštovanje športske etike, fair-playa, druženje i

prijateljstvo; s ponosom se ističe da tu nema lažiranja natjecanja, namještanja rezultata, ne postoji doping-kontrola, menadžeri, novčane nagrade, a sve zbog toga što natjecatelji tome pristupaju na dragovoljnoj osnovi, kao amateri.

Kao i na svim drugim natjecanjima, i ovdje je prisutna želja za pobjedom koja, naravno, uvijek djeluje motivirajuće na natjecatelje, međutim upravo tu najviše dolazi do izražaja poznato Coubertenovo geslo o važnosti sudjelovanja. Razlog tomu vjerojatno leži u činjenici da će svatko tko ovaj put nije osvojio medalju imat već iduće godine priliku ponovno se dokazati. Još jedna od specifičnosti OSŠ leži u rekvizitima koji su uglavnom uzeti iz neposredne prirodne okoline i upravo je ljudska mašta taj važan čimbenik prilagodbe i uporabe tih svakodnevnih oruđa i predmeta u rekreacijske svrhe.

U ovom kontekstu ne može se zanemariti ni teza Victora Turnera (Peter Burke, 1991.) o običajima obrtanja statusa koji pridonose pojačanom osjećaju zajedništva. Ovdje ponajprije mislimo na zanimljivu silazno-uzlaznu liniju: stari športovi - suvremene olimpijade (koje uglavnom proizlaze iz takvih starih športskih disciplina) - Olimpijada starih športova preuzima neke oblike organizacije suvremenih olimpijada i stavljanja starih športova u taj suvremeni kontekst igara koje su u ovom evolucijskom procesu izgubile dobar dio izvornosti te, prema mišljenju Petera Burkea, »pretvarajući nisko u visoko, a visoko u nisko« potvrđuje hijerarhijsko načelo.

No, unatoč brojnim sličnostima sa suvremenim olimpijadama, bitno je naglasiti da je OSŠ u Brođancima, s obzirom na svoje povije-

sne odrednice i osnovnu ideju o održavanju i očuvanju tradicije i popratne kulturne sadržaje, ipak jedinstvena u svijetu.

Olimpijada starih športova u Brođancima nekim svojim elementima uklapa se u osnovne postavke Erica Hobsbawna (*THE INVENTION OF TRADITION*, Cambridge University Press, 1984.) o izmišljenoj tradiciji. Naime, prema Hobsbawnu, izmišljena tradicija je niz običaja koji se odvijaju prema prihvaćenim pravilima koja za cilj imaju učvršćenje određenih vrijednosti i normi ponašanja samim ponašanjem, što automatski podrazumijeva kontinuitet u prošlosti.

U tom smislu treba razlikovati i tradiciju od običaja. Naime, cilj i karakteristika tradicije, uključujući i one izmišljene, jest raznolikost. S druge strane, običaj u tradicionalnom društvu ne pretpostavlja inovaciju i promjenu, već se kreće u već postojećim okvirima; običaj ne može biti raznolik jer ni život u tradicionalnim društvima nije takav. Do novih tradicija dolazi zbog nemogućnosti uporabe ili prilagodbe starih i stoga ih treba očekivati gdje god dolazi do velikih i brzih promjena u društvu.

Drugim riječima, postojeće tradicije se mijenjaju, ritualiziraju i institucionaliziraju u cilju izgradnje izmišljene tradicije novog tipa za sasvim nove svrhe. U tom kontekstu povijest se koristi za legalizaciju čina i jačanja grupne kohezije. Između ovakve Hobsbawnove teze i stvarnosti Olimpijade starih športova u Brođancima postoje mnoge dodirne točke. Naime, postojeće igre koje su nekada pastiri, poljodjelci i djeca igrali u trenucima dokolice ili za vrijeme predaha od poslova bivaju u jednom »trenutku« skupljene, donekle izmije-

VLADIMIR BEARA (Split), legendarni vratar i 1. športski gost OSŠ Brođanci - 1973.

Imao sam izuzetnu čast biti prvim športskim gostom i podijeliti medalje pobjednicima rijetko viđene manifestacije na kojoj se upražnjavaju rijetko viđene igre naših predaka. Prisjetio sam se dana svoga djetinjstva, kada sam prije nego sam se počeo baviti najvažnijom sporednom stvari na svijetu skupa sa svojim prijateljima odmjeravao snagu i vještinu u sličnim disciplinama. Ovdje u Brođancima sam se uvjerio da ove igre nisu izumrla i da i nadalje zauzimaju značajno mjesto u rekreacijskom i natjecateljskom smislu.

njene u svrhu prilagodbe natjecanja, i napokon, institucionalizirane u Olimpijadu.

Takvo institucionalizirano natjecanje ima za cilj oživljavanje nacionalne svijesti kao i svijesti prema kulturnoj baštini kao simbolu kulturnog identiteta stanovnika toga kraja i šire.

Uključivanje folklornih skupina u programske sadržaje Olimpijade starih športova pravi je »školski« primjer načina razmišljanja da šport živi i ostaje u folkloru. U ovom je slučaju riječ o nekoliko autonomnih elemenata kojima je cilj oživljavanje i očuvanje tradicije koji, ujedinjeni na ovaj način, daju zanimljivu cjelinu koja otkriva neke nove spoznaje o bogatstvu seoske kulturne baštine.

STARI ŠPORTOVI - VELIKO NARODNO BLAGO U HRVATA

Izvorni stari športovi samo su jedan od segmenata bogate kulturne prošlosti, sadašnjosti i budućnosti u Hrvata. Izvorne, stare športove, bez suvišne patetike, treba gledati s jedne strane kao korijene koji određuju dio identiteta naše tjelesne kulture, a s druge strane kao na blago koje obogaćuje ne samo našu već i međunarodnu riznicu u tom području, pa ih stoga treba posebno izučavati, čuvati i njegovati. Narodni športovi i igre bili su u prošlosti zastupljeni, ali su njihovo bilježenje i objavljivanje kasnili za ostalim materijalima, a igre su u vrijednosnom smislu omalovažane, jer u njima nisu otkrivene njihove prave vrijednosti koje su bile usko povezane s narodnim životom već su vrednovane samo kroz zabavu, razonodu i razigranost.

Povijest nas obilno i uvjerljivo podučava da su narodi koji su u svojoj ukupnoj društvenoj djelatnosti razvijali i uporno njegovali određeni sustav športskih igara imali i znatno veći uspjeh u općedruštvenom životu. Izvanredna potvrda te pretpostavke jest grčka kultura i umjetnost koja u svom sustavu nadmetanja i natjecanja postavlja upravo klasični model određenih dostignuća.

Iako se športskim natjecanjima prečesto pridavala samo prizemna, pragmatična razina u društvenom životu, ipak su ona bila prisutna u svim društvenim previranjima i odlučno sudjelovala u svim ostalim očitovanjima, a razvoj športskih igara usklađivan je s općim napretkom društva i potvrđivao je opće uspjehe i znatno bolje oblike

čovjekova življenja. Tako su stare športske igre osvojile značajno mjesto u natjecateljskom, rekreativnom i širem društvenom životu.

Naš narod, oduvijek poznat i priznat kao snalažljiv, kreativan i duhom nemiran, ubraja se među one koji po bogatstvu zabave imaju veliku tradiciju. O starosti i imenima starih športskih igara i nadmetanjima u našem narodu najbolji su spisi Mihovila Pavlinovića, hrvatskoga svećenika, političara i književnika, koji govore, između ostaloga, i o svečanostima prigodom krunjenja hrvatskog kralja Petra Krešimira (1058. godine).

Vrijednost je Pavlinovićeva zapisa u tome što je sačuvan trag o jednoj svjetlijoj istini da su starim igrama i natjecanjima u najvećim svečanostima i u najstarija vremena kod naših naroda davana počasna mjesta.

Mnoge su starinske igre i natjecanja vezani uz pojedina godišnja doba, dane slavlja ili tuge, ili vjerske blagdane. Vrijeme igara, zabave, natjecanja i narodnog oduška spojeni su bili i s narodnom pjesmom, narodnom nošnjom, plesovima i drugim kulturnim vrlinama svih naraštaja našeg naroda.

Narodni običaji i igre prenošeni su s koljena na koljeno, a istovremeno su s više mašte izmišljane nove zabave i igre prilagođene trenutku i uvjetima svoga kraja i svog naroda, tako da je gotovo svako naše selo imalo svoje igre ili bi iste igre primjenjivali modificirano. U tim igrama nije bilo suvišnih i prekobrojnih. Igre su bile korisne

za razvoj umnih i tjelesnih sposobnosti, bile su kulturna i tjelesna rekreacija, a dogovor prije igre bio je vrhovni zakon.

Stare športske igre zadovoljavaju biološku potrebu čovjeka da svoja duševna uzbuđenja i uzlete iskaže i realizira kroz pojedinu igru, jer je športska igra bila najprikladnija forma za to.

Klasni je karakter također bio vidljiv u narodnim športskim igrama. Tako su primjerice igre BALOTAMA ili boćanje bile svojstvene bogatijim ljudima u gradu koji su za toplih dana, pod sjenovitim krošnjama, kuglali bakrenim kuglama uz osvježanje pićem, a seoskom čovjeku to nije bilo moguće. Ali on nije želio ostati po strani, izvan tog oblika nadmetanja pa je rukom od drveta izradio kugle, stvorio improviziranu stazu i počeo kuglati po ugledu na ono što je vidio u gradu.

Razmatrajući stare športske igre s etnološkog stajališta, spominju se »narodne igre« i »nadmetanja« s osnovnim značajkama športske borbe koja na kraju pokazuje tko je bio uporniji, izdržljiviji, snalažljiviji, odlučniji i brži u igri.

Promatrano s etnološko-socijalnoga gledišta, držeći se osebnosti koju je hrvatski narod stoljećima stjecao u svojoj kulturnoj riznici u koju se ubrajaju i društvene igre s karakterom nadmetanja, igre su imale (i danas imaju) svoja pravila. Ta je skupina igara danas nazvana »stari športovi« i jedan su od činitelja za uspostavljanje tradicijske društvene manifestacije gdje se narod okuplja i obnavlja te

MATE PARLOV (Fažana), olimpijski pobjednik i višestruki svjetski prvak u boksu

Godine 1974. odazvao sam se pozivu organizatora da podijelim medalje pobjednicima. Tada sam i sam bio amater, olimpijski pobjednik, a nakon Brođanaca na Kubi sam osvojio naslov svjetskog prvaka, kao amater. Stare športske igre veoma su me se dojmile jer su to igre naših predaka. Posebno su me zainteresirale discipline u kojima je do izražaja dolazila snaga i izdržljivost. I sam sam imao želju dokazati se u nadmetanjima.

igre svojih predaka, koji su uz sve tegobe imali i trenutke u kojima su ti ljudi uživali.

Stare športske igre imaju značajan utjecaj na razvijanje prijateljstva i ljubavi među ljudima i svim narodima, njegovanju starih športskih igara kao dijela kulturne baštine, sprečavanju jaza između različitih generacija, čuvanja baštine, folklora, razvijanje kolektivne svijesti, poštovanje kulturnih vrednota, razvijanje borbenosti, odlučnosti i povjerenja u sebe i kolektivne snage. One su silno pojačavale i razvijale društvene odnose među ljudima, jačajući svojim specifičnim načinom osjećaje veza i pripadnosti svih sudionika i gledatelja.

Oživljavanjem starih športskih igara obogaćujemo našu športsku riznicu i narodno stvaralaštvo, čuvamo i negujemo izvornost u športu, kulturi i običajima. Stare športske igre daju značajan dopri-

nos razvijanju svijesti i ljubavi prema amaterizmu koji nam je u vrijeme pretjerane športske profesionalnosti i te kako potreban. Prirodni ambijent u kojem se odvijaju stare športske igre pridonosi jačanju psihofizičkog zdravlja ljudi, a seoska sredina obogaćena je športski i kulturno-umjetnički.

Još prije 2. svjetskog rata mlađi ljudi, poglavito u urbanim sredinama, prihvaćaju moderne športove, a narodni športovi i društvene igre zabavljali su samo pastire i prepuštaju se stihiji i izumiranju. Stare športove najviše napuštaju sredine s većim materijalnim blagostanjem (gradovi, varošice, radnička naselja), dok su se u ruralnim sredinama zadržali i poslije 2. svjetskog rata.

Poslije 2. svjetskog rata došlo je do zamiranja i kontinuiranog prestanka lijepih pastirskih igara u kojima su se stoljećima nadmetali naši preci po pašnjacima, livadama i sokacima. Mnogi su rekviziti nestali ili su slučajno sačuvani po tavanima i skrovištima posljednjih »pastira«. Iako su te stare igre prestale ili zamrle, pravila nisu zaboravljena. Poticajni nemir pojedinca i entuzijasta učinio je u posljednjih 35 godina mnogo u očuvanju, istraživanju i zapisivanju toga izvornoga narodnoga blaga glede spašavanja vrijednosti duhovne i materijalne kulture iz bliže i dalje prošlosti.

Olimpijada starih športova u Brođancima, ustrojena kao jedinstvena institucija u nas za njegovanje, čuvanje i prenošenje tog narodnog blaga i narodne baštine u Hrvata, sa svojim entuzijastima, volonterima i pregateljima u posljednjih 35 godina dala je u tom pogledu svoj najveći doprinos.

KAKO SU SE IGRALI NAŠI STARI

Suvremeni čovjek, živeći u znatno povoljnijim uvjetima od svojih predaka, sve se više okreće potrebi za igrama, zabavama, razonodi u prirodi, a isto tako sve više teži otkrivanju svoje povijesti i kulturnog identiteta, svog nacionalnog bića i očuvanju autohtonosti.

Izvorni, stari športovi koji su zastupljeni na Olimpijadi starih športova u Brođancima stari su (pojedini) i nekoliko stoljeća, a postoji malo pisanih dokumenata kada su se i gdje pojavili.

Do pojave suvremenih športova igrali su ih uglavnom pastiri dok su čuvali stada ili se odmarali, poljodjelci u predahu napornog rada kao i djeca po sokacima, dvorištima ili pašnjacima.

Nedjeljom i u vrijeme svetkovanja momci bi se nadmetali pred svojim odabranicima kako bi se dokazali, a osim u ruralnim, ovi športovi bili su zastupljeni i u urbanim sredinama.

Istraživanja su dokazala da su se stari športovi igrali u sva četiri godišnja doba, a gotovo svako selo imalo je svoja borilišta. Kako je stočarstvo bilo vrlo razvijeno, uglavnom su pastiri po pašnjacima odmjeravali svoju snagu i umijeće. Može se reći da je najviše starih športova i narodnih igara nastalo kod pastira (svinjara, konjara, volara, govedara, kozara i dr.). Tada su glavna mjesta okupljanja mladih i starih bile livade i pašnjaci, gdje su se održavali narodni megdani, a svaki je sokak u selu imao svoje mjesto za nadmetanje (borilište).

Pripadali smo i pripadamo generacijama koje su na športskim borištima znale iskazati svoju snagu, brzinu i talent. Naši preci, a i dobar dio današnjeg stanovništva, prošli su kroz razdoblje ljudskog života kada su čuvajući stada, ili u drugim situacijama dokazivali nadmetanjem svoju snagu i umijeće. To je bilo vrijeme kada su igrajući se »nabijali tabane« čičkom, bodljama gloga ili kukinja.

Sve se to odvijalo u nekom lugu, gaju, na zelenoj livadi, pašnjaku, ili sokaku ispunjenom suhim izmetinama peradi i stoke, pokraj potocića, kanala ili lokve.

U starim športovima nadmetalo se od jutra do mraka u mirnoj i slobodnoj prirodi, obično bez gledatelja, pisanih pravila, sudačkih zviždaljki i sl. Obično su snagu odmjeravali brat s bratom, otac sa sinom, prijatelj s prijateljom, a ti športovi nisu imali društveni tret-

man niti su bili legalizirani. Nije bilo nikakvih uprava ni rukovoditelja igara, sve se odvijalo prema višestoljetnim običajima. Kod nekih igara postojao je šef igre tzv. IZMO. To je bio obično suigrač koji je u pojedinim igrama bio najbolji.

U tijeku dana IZMO se mogao mijenjati, a o trenerima nije bilo niti govora. Početnik u igri, CALO, morao je biti prvo promatrač, uvježbavati se, ovladati vještinom i tehnikom koju je stjecao calenjem (služenjem u igri), pri čemu je često svoje neznanje naplaćivao udarcima po nozi ili člancima, a u slučaju da nije dobro posluživao ili je bio prespor dobivao je kazne od IZME još jednim calenjem (posluživanjem ili šudlenjem), ili je dobivao najtežu kaznu VO-SAK. Davanje VOSKA, koji je određivao IZMO (šef igre), sastojalo

se u tome da je jedan od suigrača stavljao batinu na glavu CALE, a drugi suigrač je toliko puta udarao po toj batini koliko je odredio IZMO.

Kako su pastiri pri čuvanju stada sa sobom nosili potrebne rekvizite, ove igre nije bilo teško organizirati. Osnovni rekvizit bila je BATINA, zvana KURBA koja je imala višestruku ulogu: kao predmet za čuvanje stoke, za obranu i krivolov.

Za izradu navedenih rekvizita nisu bila potrebna posebna komercijalna ulaganja jer su se ti rekviziti mogli naći u grmlju, na livadama, pašnjacima ili u šumi. Da bi te batine ili KURBE bile što ljepše i funkcionalnije, doradivane su pečenjem na vatri ili kuhanjem u velikim kotlovima. Najuspješnije u funkciji korištenja bile su drenove, glogove i klenove batine. Ostali pribor (čule, tokačarke, bangašice, štule, tronošce i dr.) bilo je lakše napraviti ili pronaći.

Prema načinu igranja, karakteru, vremenskom dobu i rekvizitima stare športove možemo podijeliti u nekoliko skupina:

STARI ŠPORTOVI NA TRAVI

- a) Športovi batinama: čočak, ćula, banga, vranići pincek, kozana, mosor, šurla i dr.
- b) Športovi loptom: ropa, šinter, kapuš i dr.
- c) Športovi ostrim predmetima: nožičanje, sikirica, bacanje kame-na, potkove

STARI ŠPORTOVI NA VODI

- pasje plivanje, zečje plivanje i dr.

STARI ŠPORTOVI NA SNIJEGU I LEDU

- sanjkanje, školjanje, klizanje, grudanje i dr.

STARI ŠPORTOVI NA KONJIMA

- gađanje jahača u kasu, gađanje bundeve u kasu, utrke zaprežnim kolima, brzina opremanja i raspremanja opreme na konjima i sl.

Kako smo ranije napomenuli, malo je pisanih pravila o navedenim igrama, a u nekim mjestima postoje i različiti nazivi za pojedine identične igre, za natjecatelje i termine. Uz izvjesne korekcije u načinu igranja, pravilima i dr. stari su športovi u svojoj biti uglavnom bliski ili su modificirani.

Prva pisana pravila u nas nastala su u Brođancima, gdje se u okviru Olimpijade starih športova uglavnom igraju stari športovi na travi.

Iako su prve propozicije donesene i usvojene početkom djelovanja Olimpijade, ipak su s vremenom prilagođavane sustavu natjecanja, modificirane ili korigirane. Natjecanja na Olimpijadi odvijaju se po kup-sustavu, bod-sustavu, pojedinačno ili ekipno.

Natjecanja se održavaju u konkurenciji SENIORA (u 18 disciplina), u konkurenciji SENIORKI (u 5 disciplina) i u konkurenciji PIONIRA (11 disciplina).

BR ĐANCI -
OLIMPIJSKO SEL

Olimpijsko selo Brođanci smješteno je u Panonskoj nizini, u Osječko-baranjskoj županiji. Nalazi se petnaestak kilometara južno do Valpova te u neposrednoj blizini Bizovačkih toplica, prvoj termalnoj rivijeri u nas, poznatoj po ljekovitoj termalnoj vodi, ostatku Panonskog mora, i hotelu »Termia«.

POVIJESNI RAZVOJ

Prema nekim povijesnim izvorima, čovjek je ovdje živio još od najstarijih vremena. Ime mjesta se spominje već u srednjem vijeku (1336. godine) pod nazivom Kerestelke (Križevo Polje) sa osam katoličkih obitelji, a pripadali su kašteletu Subotica. Na zemljovidu Slavonije i Srijema s dijelovima pokrajine Brođanci su ucrtani kao Broganc iz 1745. godine.

Prema zemljovidu naselja u Slavoniji iz turskog gospodarstva 1680. godine, uz Brođance tu su se još nalazila sela Križevci, Ivanci, Biljanci i Habjanovci. Smatra se da naziv Brođanci potječe od riječi brod-janci, jer je mjesto nekoć bilo okruženo potocima i naplavama te rukavcima rijeka na koje su prispijevale male brodice.

STANOVNIŠTVO

Prema nekim statističkim podacima iz 1845. godine, Brođanci su imali oko 2.500 stanovnika, a prije Drugog svjetskog rata bili su prema broju stanovnika treća općina na području kotara Valpovo.

Poslije Drugog svjetskog rata selo se udružuje u zadruge te 1948. godine ima 450 kućanstava. Pedesetih godina prošlog stoljeća uočeno je raslojavanje stanovništva, a šezdesetih i sedamdesetih godina mnogi, većinom mladi, napustili su selo i posao potražili u urbanijim mjestima, većinom Valpovu i Osijeku.

Početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća selo je imalo oko 900 stanovnika, da bi do kraja osamdesetih broj stalno opadao pa su većinu stanovnika činili ljudi stariji od 50 godina, a mnoge kuće su ostale prazne.

Dolaskom prognanika i izbjeglica za vrijeme i poslije Domovinskog rata u prazne kuće ponešto se povećao broj stanovnika, a i devedesetih godina izvjestan broj mlađih došao je na svoju djedovinu, tako da danas selo ima oko 370 kućanstava i oko 650 stanovnika.

Gradnjom asfaltne ceste (1999.) koja spaja Brođance sa Čepinskim Martincima i predstavlja prometnu spojnicu Posavine sa susjednom Mađarskom otvara se veća mogućnost prometne povezanosti i migracije stanovništva na ovo područje.

MIROSLAV CERAR (Ljubljana), peterostruki svjetski prvak u gimnastici

Olimpijada starih športova povukla je iz zaborava našu tradiciju, zbližila ljude u igri, dala svakome mogućnost učešća bilo kao natjecatelj, gledatelj ili organizator. Sve su to učešća koja su sudionici prihvatili od srca, iz ljubavi prema plemenitim ciljevima športa, koji odgajaju ljude u radinosti, istrajnosti, poštivosti i osobinama koje su potrebite u životu.

DJELATNOSTI

Glavne djelatnosti u ovom selu oduvijek su bile poljodjelstvo i stočarstvo. Prije Drugog svjetskog rata gotovo i nije bilo kuće koja nije imala kravu ili konje. Također je bilo mnogo svinja i ovaca.

Ljudi su postupno počeli napuštati uzgoj ovaca, a potom i konja da bi pojavom traktora konje potpuno prestali uzgajati. Postupno se napuštao i uzgoj krava koje su glede ekonomičnosti zamijenili kozama. Danas u selu uopće nema konja, desetak domaćinstava drži krave, a samo dva domaćinstva drže ovce, dok većina domaćinstava uzgaja svinje, ali je i taj broj u opadanju zbog poskupljenja uzgoja. Povećan je broj uzgoja koza koje ljudi drže umjesto krava. Kao što se napuštalo stočarstvo, tako se počelo napuštati i poljodjelstvo kojim se bavi sve manji broj ljudi i to većinom starijih, dok oni srednjih godina i mlađi rade u tvornicama, državnim ustanovama i drugdje, a zemljom se bave samo za svoje potrebe.

ZNAČAJNIJE USTANOVE U MJESTU

Brođanci imaju sve odlike slavonskog, šokačkog sela. Lijepo je urbano formirano s mnogo zelenila i urednim okolišem. U središtu sela nalazi se velik trg s uređenim parkom. Oko trga s raskrižjem smještene su sve značajne mjesne ustanove: župna crkva svete Ane, adaptirana zgrada Područne osnovne škole, Zadrudni dom, trgovine, Zdravstvena stanica, pošta, Župni ured i poduzeće za usluge i trgovinu u poljoprivredi »Suncokret« d.o.o.

8. studenoga 1998. godine proslavljena je 250. godišnjica župe u Brođancima (1748.) i 200. godišnjica postojanja crkve svete Ane u mjestu (1798.). Treba istaknuti da je utemeljenje škole u Brođancima datirano 1851. godine. Pri izlazu iz mjesta, istočno prema Čepinu i Osijeku, smješteno je športsko igralište na kojem se počevši od 1972. godine održava Olimpijada starih športova i natjecanja u igrama naših predaka. 1996. postavljen je temeljni kamen, a 1997. sagrađen je Olimpijski dom. Na istočnoj strani, oko kilometar od igrališta, nalazi se mjesno groblje s mrtvačnicom. Treba istaknuti da su neke ustanove sagrađene i adaptirane dragovoljnim priložima mještana Brođanaca.

ORGANIZACIJE KOJE DJELUJU U MJESTU

U mjestu djeluju Nogometni klub, Dobrovoljno vatrogasno društvo, Kulturno-umjetničko društvo, Olimpijada starih športova, Lovачko društvo, Stolno-teniski klub i Udruga umirovljenika - podružnica Bizovac.

Nogometni klub »GAJ« Brođanci

NOGOMETNI KLUB

Nogometni klub Gaj osnovali su 1932. godine osječki školarci Antun i Fabo Brkić. Nogometaši su na početku djelovanja trenirali u centru sela, a kasnije na uređenom nogometnom igralištu.

Svojevremeno (tridesetih godina prošlog stoljeća) u mjestu su postojala dva nogometna kluba Čitaonica i Gaj.

Zbog rata 1943. godine, klub prestaje raditi i dio članova uključuje se u antifašistička zbivanja, da bi 1946. klub nastavio rad pod ime-

nom Partizan sve do 1990. godine kada ponovno mijenja ime u prvobitni NK Gaj.

Sve utakmice odigravane su na regionalnoj razini, a treba istaknuti da je 1949. u Brođancima gostovao NK Dinamo iz Zagreba. Klub je dosad promijenio mnogo predsjednika i trenera, a od 2005. natječe se u Drugoj županijskoj nogometnoj ligi Donji Miholjac-Valpovo. To je najveći uspjeh koji je klub ostvario dosad.

Sadašnji predsjednik nogometnog kluba Gaj Brođanci je Josip Vidaković iz Brođanaca koji je i najveći sponzor kluba, a trener je Jako Brnić iz Bizovca.

DOBROVOLJNO VATROGASNO DRUŠTVO BROĐANCI

Dobrovoljno vatrogasno društvo osnovano je 1950. godine i tada je imalo 32 člana. Članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva sudjelovali su na mnogim natjecanjima i postigli zapažene uspjehe kao i u akcijama pri gašenju požara i slično.

Osim odraslih, u članstvu su često bili aktivni i mlađi uzrasti, a gotovo cijelo selo su podupirajući članovi.

Društvo je bilo na raspolaganju mještanima u gotovo svim prigodama, a posebice prigodom održavanja Olimpijade starih športova.

DVD »Brođanci« – podmladak

Najzaslužniji član DVD-a je pokojni Marin Kučinac koji je u DVD-u radio od njegovog osnutka, dakle punih 50 godina, a od 1985. godine bio je i doživotni počasni predsjednik društva. Danas društvo ima tridesetak članova. U posljednjih nekoliko godina predsjednik društva je Marin Marojević, a zapovjednik je Martin Sabo.

STOLNOTENISKI KLUB BROĐANCI

Stolni tenis igra se u Brođancima od sedamdesetih godina. Prvi stol za stolni tenis nabavio je Matija Hudolin koji je obučio i osnovao prvu ekipu u školskom klubu »Polet« 1973. godine. Prve uspjehe ostvarili su Mladen Lacković, Zlatko Lacković, Ljubomir Kolarić i Ivica Kučinac. 1976. godine se osniva STK »Omladinac«, a naju-

STK »Omladinac« Brođanci

spješniji tenisači u tadašnjoj slavonsko-baranjskoj ligi bili su Mirko Lacković, Ivica Kučinac i Zorislav Vučkovac.

U vrijeme Domovinskog rata nakratko zamiru natjecanja, a na žalost 7. studenoga 1991. pogiba jedan od najboljih igrača Tomislav Kranjčević (iz Bizovca). Danas klub ima tridesetak članova razne dobi i natječe se u 3. hrvatskoj ligi Regije istok.

Najmlađe snage kluba sada čine: Kristijan Lacković, Marko Magušić, Filip i Ivan Ilin, Igor Vučkovac, Luka Lacković, Ivan Vidaković, Robert Magušić i Kristijan Kiš. Najveće zasluge za položaj kluba imaju najbolji igrači svih vremena Mirko Lacković, Drago Tolić i uspješan igrač, organizator i sadašnji predsjednik Zorislav Vučkovac.

KUD »Brođanci«

KULTURNO-UMJETNIČKO DRUŠTVO

Osnivačka skupština na kojoj se u okviru ogranka Seljačke sloge osniva folklorno društvo sa tri sekcije (tamburaška, plesna i diletantska) održana je 8. siječnja 1936.

U početku djelovanja društvo je imalo oko 200 članova, a prvi predsjednik bio je Jozo Kučinac-Kolar. Osnivanjem folklornog društva koje je okupljalo pretežiti dio mladeži u selu se razvija intenzivniji kulturno-zabavni život, a gradnjom društvenog doma ova ustanova postaje centar okupljanja mladeži i mještana uopće. Kulturno-umjetničko društvo nastupilo je na svim manifestacijama koje se orga-

niziraju na području Osječko-baranjske županije te na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu i u susjednoj Mađarskoj.

Društvo je promijenilo mnogo voditelja i nekoliko je puta prekidalo rad zbog objektivnih razloga, a najveće je uspjehe postiglo kada je voditelj bio pokojni Mirko Cvetković-Mirkoš (od 1950. do 1976.). Sadašnja predsjednica je Jasenka Lacković.

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA koja je osnovana 25. veljače 1973. (prve pokazne igre izvedene 1972. u sklopu proslave 40. godišnjice postojanja NK Gaj Brođanci) kao institucija za očuvanje i njegovanje izvornih starih športova jedina je institucija u nas, a vjerojatno i u svijetu kada je u pitanju očuvanje narodnog blaga i narodne baštine te je svojim djelovanjem afirmirala selo, Županiju i Hrvatsku.

Olimpijsko selo Brođanci pripada po svojoj uređenosti i infrastrukturi među uzornija mjesta Valpovštine, za što su zaslužni svi

✚ MATIJA LJUBEK, kajakaš, svjetski i olimpijski pobjednik

Takav oblik igara trebalo je obnoviti i treba istaknuti veliki doprinos i entuzijazam pojedinaca i organizacija koji su te igre otrgle zubu vremena. Svakako treba pozdraviti što se ovakav oblik organiziranja i održavanja Olimpijade starih športova u potpunosti uklopio u današnji moderni način življenja.

mještani, a posebno čelnici koji su dosad uspješno vodili i predstavljali ovo mjesto koje je dobilo niz zaslužnih priznanja.

MJESNA ZAJEDNICA BROĐANCI osnovana je 17. siječnja 1965. godine, a za prvog predsjednika bio je izabran Živko Marjanović. Do 1978. godine dužnosti predsjednika Mjesne zajednice obnašali su Mirko Cvetković (preminuo 1986.), Jakša Vidaković (preminuo 2003.) i Milan Vidaković (preminuo 1978.).

Slavko Vidaković (Ketak) bio je predsjednik Mjesne zajednice od 1978. do 1986. godine (preminuo 1993.). Od 1986. do 1990. godine

dužnost predsjednika obnašao je Željko Perlić, od 1990. do 1992. Željko Franjić, a Jozo Cvetković od 1992. do 1994. godine.

Od 1994. godine uspostavljaju se mjesni odbori, a predsjednikom postaje Mladen Lacković koji tu dužnost obnaša do 2002. godine, a poslije njega Mario Magušić do 2006., a onda ponovno od 2006. nadalje Mladen Lacković.

Treba istaknuti da su uglavnom svi navedeni čelnici mjesta bili i aktivisti Olimpijade starih športova, radili u organizaciji Olimpijade, a živeći su i danas aktivni.

ZNAČAJNI DATUMI IZ PROŠLOSTI OLIMPIJSKOG SELA BROĐANACA

- 1336. - Spominje se srednjovjekovno selo Križevo Polje
- 1748. - Ustanovljena župa u Brođancima
- 1798. - Utemeljenje crkve svete Ane Brođanci
- 1851. - (14.10.) Utemeljenje škole u Brođancima
- 1921. - (23.9.) Posvećeno podignuće križa na crkveni toranj
- 1923. - (6.1.) Podignuto na crkveni toranj novo zvono teško 500 kg
- 1927. - (8.6.) Proslava otvorenja Općinskog poglavarstva Brođanci
- 1929. - (20.12.) Završena nova školska zgrada u selu
- 1932. - Osnovan Nogometni klub »GAJ« Brođanci
- 1936. - (8.1.) Osnovan ogranak »Seljačke sloge« Brođanci
- 1948. - Počelo zidanje Zadrugnog doma u selu
- 1949. - (29.8.) U Brođancima gostovao NK »DINAMO« iz Zagreba
- 1950. - (18.6.) Osnovano Dobrovoljno vatrogasno društvo Brođanci
- 1955. - (27.7.) Podignut spomenik palim borcima NOR-a
- 1965. - (17.1.) Osnovana Mjesna zajednica Brođanci
- 1967. - Sagrađen prvi nogostup u selu
- 1972. - (27.8.) Održana proslava 40. godišnjice NK »GAJ« i prvi put prezentirane discipline starog športa
- 1973. - (25.2.) Održana OSNIVAČKA SKUPŠTINA OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA
- 1973. - Zamijenjen nogostup u selu
- 1975. - Sagrađena asfaltna cesta Bizovac - Brođanci - Habjanovci
- 1978. - Osnovano Društvo NAŠA DJECA u Brođancima
- 1981. - Sagrađena zdravstvena ambulanta u mjestu
- 1981. - Početak uvođenja telefonske linije u selu
- 1986. - Sagrađena mrtvačnica na groblju i asfaltirana cesta u Sunčanoj ulici i dio Ulice braće Radića
- 1988. - Sagrađena javna rasvjeta u centru sela te poboljšana javna rasvjeta po ulicama i izvršena rekonstrukcija niskonaponske mreže u Školskoj ulici
- 1989. - (27.7.) Otvorena Spomen-pošta u mjestu
- 1989. - Asfaltirana cesta do groblja i u Ulici M. Gupca sagrađena autobusna ugibališta te otvorena mrtvačnica na groblju
- 1992. - Uveden sanitarni čvor u školu
- 1994. - Uveden plin u selo
- 1995. - Završena adaptacija unutrašnjosti škole
- 1996. - Uvedena voda iz crpilišta Jarčevac u selo
- 1996. - (16.12.) Položen temeljni kamen za gradnju Olimpijskog doma
- 1997. - (31.8.) Otvoren Olimpijski dom na stadionu
- 1998. - (8.11.) Proslavljena 250. godišnjica utemeljenja župe i 200. godišnjica postojanja crkve svete Ane u Brođancima
- 1999. - (2.6.) Otvorena asfaltna cesta Brođanci - Čepinski Martinci
- 2006. - (3.6.) Održana svečana proslava 70. godišnjice djelovanja Kulturno-umjetničkog društva u Brođancima

ŽUPA SV. ANE U BROĐANCIMA

Prema podacima iz Župne spomenice može se iščitati ponešto i o vjerskom životu u župnoj zajednici sv. Ane u Brođancima. Župa se u povijesnim dokumentima prvi put spominje 1333. godine i ponovno 1660. u vrijeme turske okupacije ovih krajeva. U to vrijeme o vjerskom životu brinuli su se franjevci iz našičkog samostana. Tada je župa i ugašena, jer su Turci rastjerali vjernike, a mnoge i poubijali. Nakon oslobođenja Slavonije od Turaka 1687. godine počinje obnova vjerskog života na ovim prostorima. Tako je 1748. godine u Brođancima ponovno uspostavljena župa i djeluje do danas. Nije ovdje odmah boravio župnik nego je povremeno dolazio.

Kronotaksa u Župnoj spomenici spominje da u Križevcima - ovdje gdje su danas Brođanci župnici djeluju u neprekinutom slijedu od 1781. godine. Prvi je bio Stjepan Đurić samo godinu dana, a sadašnji je dvadeset i treći zaredom Ivan Marković, ovdje na službi od 19. kolovoza 2002. godine. Sadašnja župna crkva sagrađena je 1798. godine u kasnobaroknom stilu.

Gradnju je počeo župnik Serafin Dombay. Župu je vodio od 1796. do 1815. godine. Nova crkva nije imala zvonik. Tek u vrijeme župnika Matije Lackovića, koji je župom upravljao od 1831. do 1863., punih sedamdeset godina, na čelu crkve podignut je zvonik. Taj je župnik u Brođancima i preminuo te je pokopan na brođanačkom groblju. Nakon njega župničku službu preuzeo je Stjepan Mavračić koji je župu vodio tri godine i dao oslikati crkvu. Crkva je u svojoj

povijesti više puta popravljana i obnavljana. 1943. godine dotadašnji drveni oltar zamijenjen je novim, kamenim. Izradio ga je klesar Nikola Štefančić iz Brodskog Varoša. Isklesan je od bijelog kamena pješčanika s pozlatama. U sredini je slika Slavka Tomerlina koja prikazuje nebesku zaštitnicu župe, sv. Anu i malu Mariju. Ova je župa zajedno s drugim župama Valpovštine pripojena Đakovačko-srijemskoj biskupiji tek 1970. godine. Do tada je bila pod Mađarskom crkvenom upravom biskupija i Kaloči i Pečuhu. 1998. godine svečano je proslavljena 250. godišnjica župe i 200. godišnjica crkve svečanim slavljem. To je slavlje organizirao odbor zajedno s tadašnjim župnikom Matom Matasovićem, koji je župu vodio od 1996. do 2002. godine. Proslava je zaključena u nedjelju, 7. studenoga, euharistijskim slavljem koje je predvodio biskup đakovačko-srijemski dr. Marin Srakić, uz sudjelovanje vjernika te članova KUD-a Brođanci. 2002. godine počela je obnova župne crkve koja još nije dovršena.

Napravljena je hidroizolacija cijele crkve, postavljeno podno grijanje, elektrificirana zvona, postavljen novi mramorni pod, obnovljena fasada crkve i zvonika, uređena unutrašnjost crkve. Pred nama su novi zadaci, jer je zajednica svakoga dana sve manja i teško je prikupiti dovoljno materijalnih sredstava za skupe zahvate.

Tijekom cijele povijesti na ovim prostorima, koja još nije dovoljno proučena zbog nedostataka arhivske građe koja se čuva djelomično u Kaloči, djelomično u Pečuhu i drugim arhivima, crkva je živjela i živi na ovim prostorima zahvaljujući velikodušnosti svojih vjernika

Biskup Marin Srakić na proslavi 250. godišnjice utemeljenja župe Brođanci

i dobročinitelja. Unatoč malobrojnosti, jer je iz dana u dan sve više starijih, svjedočimo i živimo svoju vjeru na ovim prostorima Slavonije, u Valpovačkom dekanatu, nastojeći i kroz crkveni život i blag dane pokazati svoju pripadnost hrvatskom narodnom biću te ljepotom narodnih običaja i bogatstvom narodne nošnje svima poručiti ovdje žive vrijedni i dobri ljudi Šokci iz Brođanaca.

Župi sv. Ane Brođanci pripadaju filijale: Habjanovci, Čepinski Martinci i Novaki. Sadašnji župnik, velečasni Ivan Marković, otkrio nam je da se mještani Čepinskih Martinaca pripremaju za gradnju nove crkve, te da u župi ima 1.600 vjernika katolika.

Zgrada osnovne škole u Brođancima

POVIJEST ŠKOLE U BROĐANCIMA

Godina 2001. upisana je kao 150. godišnjica utemeljenja škole u Brođancima, dakle ova škola postoji punih 156 godina. Budući da nema živih suvremenika, jedini trag nam je veoma vrijedna školska spomenica, koju su marljivi učitelji poput »vjernih kroničara« vodili sve ovo vrijeme i zapisivali povijest, ne samo škole, nego i mnogo šire. Evo što je u njoj zapisano:

»Utemeljenje škole u Brođancima datira se od 14. listopada god. 1851. jer toga dana i godine sklopila je školska oblast sa občinom

Učenici i nastavnici s ravnateljem Antom Lovrinčevićem, 2007.

Brođjanci ugovor radi utemeljenja škole. Nu, taj ugovor nije odabrala postojeća vis. c. k. banska vlada raspisom od 1. studenoga 1851. broj 10173. Školska zgrada nije se dakle počela graditi do daljnje odluke, ništa manje došao je početkom školske godine 1852/3. u Brođjance učitelj Gjuro Cifrić koji je školsku mladež, ne u posebno sagrađenoj zgradi, nego u jednoj sredini sela ležećoj kući, »straža« zvanom, obučavao. Istoga učitelja namjestio je vlč. Mirko Josipović, kanonokus ad honores, pod. arcidjakon i toga vremena kotarski nadziratelj pučkih učiona.

Godine 1857. počela je gradnja ove škole koja se tako kako sada izgleda provela, te je imala za Brođjance jednu a za Habjanovce dru-

gu posebnu školsku sobu. Nu, samo jedna učiteljska sila bila je namještena, a mjesto podučitelja ostalo je nepopunjeno. Kada je u novoj zgradi prvo obučavanje počelo ne zna se na vlas po prilici godine 1858. Školski je patronat ili pokroviteljstvo bilo polog zakladnice u rukuh presvijetlog gospodina, baruna od Prandaua.

Prvobitno ustrojstvo škole upravljala je duhovna oblast te čim je učitelj Gjuro Cifrić godine 1853./3. počeo u Brodjancih mladež podučavati bio je prvi njegov kotarski nadziratelj prečasnir Mirko Josipović u Dolnjem Miholjcu, drugi bijaše Josip Hainović decenus u Marjancih i to od godine 1854. do godine 1864. Treći bijaše Franjo Taglieber prepošt u Valpovu od godine 1864. do godine 1874. Godine 1871. dne. 30. svibnja umro je vriedni učitelj Gjuro Cifrić, koji je blizu 20 godine službu učitelja i orguljaša u Brodjancih revno obavljao. On je bio mirna duša te je učiteljevao kako su to okolnosti u ovo doba dopuštale. Dok se nije oženio, hodao bi na objed ili ručak svaki dan k drugom seljaku koji mu ga rado primali, nu kao oženjen nastojao je oko svog gospodarstva, te si je znatno pomogao, jer je bio uman gospodar u svojoj struci. Laka mu zemljica!

Od utemeljenja ove škole bio je Mato Lacković prvi župnik ove škole, ujedno ravnatelj i učitelj vjere iste do godine 1862.

Dne 5. listopada 1871. imenovao je preč. duhovni stol Stjepana Ebrića učiteljem u Brodjancih koji je dvije godine službu učitelja i orguljaša revno i točno, kako to uredovni zapisnik ove škole svjedoči, obavljao.

Dne 10. listopada 1873. imenovao je preč. g. kot. Valpovo školski nadziratelj Andriju Čurčića privremenim učiteljem škole u Brodjancih. Isti službovao je na ovoj školi jednu godinu dana. Njega slijedio je godine 1874/75. Dragutin Kalafajdić koji je dvije godine na ovoj školi službovao. Isti odlikovao se je »velikom vještinom u glasbi«.

Dne 3. listopada 1876. doselio se za učitelja u Brodjance Ivan M. Majer koji je dne 10. studenoga 1876. bio kao definitivnim učiteljem na ovoj školi postavljen. Dne 3. listopada 1880. došao je za učitelja u Brodjance I.Milan Pokorny koji je namjestno postavljen.

Škola u Brodjancih, kao i druge škole u Slavoniji, počela se godine 1875. preustrojavati. Te iste godine obnašala je plaća učiteljeva 350 forinti na godinu, te za dvije godine bila ista za 50 forinti povišena što čini 400 forinti na godinu.

Škola je postala članom društva sv. Jeronimskog te time puno liepih knjiga svake godine dobila. Iste godine učiteljevao je na školi Dragagan Kalafajdić i po njem došao je Ivan Majer.

Godine 1865. bilo je 211, godine 1876. bilo je 244, godine 1877. bilo je 53, godine 1878. bilo je 60, godine 1879. bilo je 64, a 1880. bilo je 50 za svakdanji polazak škole upisane djece. Za tih pet godina nije bilo moguće naći 10 duša u čitavom selu, koje 1200 duša broji, da bi znali čitati i pisati. O računstvu neima nitko ni pojma. I polazak škole u tih pet godina bio je vrlo slab premada je občinsko poglavarstvo nemarne roditelje uvijek strogo i novčanom globom i zatvorom kažnjavalo.

Za učiteljevanja Ivana Majera 1878. godine pohodilo je občinu Brodjance preuzvišeni gospodin biskup iz Pečuha, te je dijelio sveti sakrament potvrde.

Početkom godine 1875/6. do godine 1881./2. bio je mjestnim školskim nadzornikom ove škole načelnik u Bizovcu Ivan Mirković, njegaj slijedio je vlč. Josip Kolar, župnik brodjanački od godine 1882./3.

Učitelj Pokorny preuzeo je nemjesno godine 1880./1. službu na ovoj školi. Od 50 djece u školu upisane po svaki dan i 25 u opetovnicu bilo je jedva polovica koji su nešto malo znali čitati isto tako pisati. Dne 6. studenog 1883. godine Milan Pokorny postao je definitivno učiteljem. Godine 1884. postao je kr. žup. školskim nadzornikom županije virovitičke pogl. gospodin Pavao Orešković. Iste je godine Milan Pokorny o trošku visoke kr. zemaljske vlade poslan u Križevce da prisustvuje na kr. gospodarskom učilištu voćarskom kursu. Godine 1887. osnovao je za školu školski vrt tj. bje određeno usried zemljište u tu svrhu, nu radi povodnog tla ne da se tamo bez znatnog troška ono izvesti što se od školskog vrta u obće zahtieva.

Tako je izgledalo prvih tridesetak godina postojanja škole u Brođancima. Zbog ograničenosti tiskovnog prostora nismo u mogućnosti prikazati mnogo toga što se u slijedu događalo, jer spomenica ove škole vodila se precizno i kontinuirano su zapisani svi događaji u zemlji, regiji, a posebice u mjestu i školstvu u to vrijeme.

Godine 1929. dovršena je gradnja dugoočekivane nove školske zgrade u selu u kojoj se nastava odvija i danas.

U početku je škola radila kao trirazredna, poslije četverorazredna, a potom kao opetovnica. Poslije Drugog svjetskog rata počinje rad osmoljetka koja dugo vremena radi kao samostalna škola. Školu su pohađali učenici iz Brođanaca, Novaka, a više razrede i učenici iz Habjanovaca.

Gradnjom nove, suvremene škole u Bizovcu 1979. koja nosi ime po našem poznatom leksikografu, rođenom u Bizovcu Bratoljubu Klaiću, učenici viših razreda (od 5. do 8. razreda) iz Brođanaca, Habjanovaca i Novaka počinju pohađati nastavu u Bizovcu, a niži razredi iz Brođanaca i Novaka nastavljaju pohađati u Područnoj školi Brođanci.

Godinama ova područna škola radi u kombiniranim odjeljenjima (1.-3, 2.-4. razred) u kojima su dugo predavala dva nastavnika. U posljednjih nekoliko godina zapažen je trend blagog porasta broja učenika, jer su se neki stanovnici vratili na svoje ognjište, a doselili su se i neki ljudi iz drugih sredina.

Ravnatelj škole Bratoljuba Klaića u Bizovcu od 1990. godine nadalje je Ante Lovrinčević iz Bizovca, a pedagoginja škole od 1980. godine je Vesna Žulj.

Danas Područna škola Brođanci ima 32 učenika i ima dva čista odjeljenja i jedno kombinirano odjeljenje (1.-3. razred). Na školi predaju nastavnici Marin Janković (42 godine radnog staža), Gordana Vuković (24 godine radnog staža) i Ivana Oremuš (9 godina radnog staža). Engleski jezik predaje Sanja Vidaković, koja radi i u drugim školama, a Vjeronauk predaje vlč. Ivan Marković.

35. OBLJETNIČA OLIMPIJADE
STARIH ŠPORTOVA
U BRODANCIMA

Josip Cvetković,
inicijator i predsjednik
prvih Igara, 1972.,
dodjeljuje medalje
prvim pobjednicima

Prvo predsjedništvo OSŠ Brođanci, 1973.

Josip Cvetković
predsjednik

Jozo Medved
potpredsjednik

Prva olimpijska razglednica

Zvonko Budimčić
blagajnik

Marin Janković
tajnik

Mirko Cvetković
član

KAKO JE POČELO

Godina 1972. bit će zlatnim slovima zapisana u povijesti Brođanaca i šire zbog animiranog izvornog športskog i kulturnog stvaralaštva kao važnog segmenta bogate narodne baštine i narodnog (autohtonog) blaga Slavonije i Hrvatske.

27. kolovoza 1972. u sklopu proslave 40. godišnjice mjesnog Nogometnog kluba Gaj skupina entuzijasta organizirala je pokusna natjecanja u sedam disciplina starog, pomalo već zaboravljenog športa. Natjecanja su imala lokalni karakter, a nastupilo je 37 natjecatelja iz Brođanaca.

Pobjednici u pojedinim disciplinama bili su: Vlado Brkić - dimnjačar u disciplini ČOČAK, Marko Gorjanac - stočar u disciplini VRANIĆI, Valentin Arambašić - vozač u disciplini TOKAČ, Marjan Marojević - traktorist u disciplini ĆULA, Jozo Magušić - traktorist u disciplini BANGA, Ignjac Lacković - traktorist u disciplini KRALJEVI, Stjepan Balta - zidar u disciplini MOSOR.

Pokrovitelj prvih natjecanja u starim športovima (kasnije legaliziranim kao Prva olimpijada starih športova) bio je PPK »Đuro Salaj« iz Valpova.

Formiran je odbor proslave 40. godišnjice nogometa i natjecanja u starim športovima koji su činili: Josip Cvetković iz Osijeka - predsjednik, Živko Brkić iz Brođanaca - tajnik, Mirko Cvetković, Jakob

Radno predsjedništvo osnivačke skupštine OSŠ, 25. II. 1973.

Detalj s osnivačke skupštine OSŠ Brođanci

Vidaković i Josip Vuković iz Brođanaca, te Dragutin Cvetković i Josip Bošnjak iz Valpova - članovi.

Prvim trenerima i voditeljima ekipa imenovani su: Marin Brkić Mareta, Stjepan Riksmund Pišta, Marin Cvetković Lale, Marko Magušić Nake, Slavko Vidaković Ketak (svi iz Brođanaca) i Izidor Brkić Šiljo iz Valpova.

Navedeni voditelji ekipa i treneri uz Jozu Medveda iz Brođanaca, Dragutina Cvetkovića i Josipa Bošnjaka iz Valpova, te Josipa Cvetkovića iz Osijeka izradili su i prve propozicije disciplina starih športova.

Treba istaknuti da su prvi suci bili Izidor Brkić i Marko Andraković iz Valpova, Josip Vidaković i Ignjac Arambašić iz Zagreba i Mijo Lacković iz Osijeka. Ovo prvo natjecanje održano je pred približno 2.000 gledatelja, a u programu je, osim natjecanja u starim športovima, održana izložba starih športskih rekvizita, fotografija iz prošlosti Nogometnog kluba Gaj, narodnih rukotvorina, te nastupi KUD-a »Josip Pavošević« iz Brođanaca i STD-a »Pajo Kolarić« iz Osijeka, pobudilo je veliku pozornost sredstava javnog priopćavanja i javnosti uopće.

Prvim natjecanjima u starim športovima nazočan je bio i Gerhard Ledić, lutajući reporter VJESNIKA U SRIJEDU, koji je u istom listu 13. rujna 1972. senzacionalno istaknuo da su u prašnjavim Brođancima održana junačka natjecanja u prastarim pučkim igrama, na kojima je sve bilo baš kao na pravoj Olimpijadi. Uspoređujući ova natjecanja s natjecanjima održanim na netom održanoj 20. olimpijadi u

Münchenu, on je priopćio: *Na zelenom borilištu uz rub jablana i pašnjaka žestoke su se momčadi i pojedinci nadmetali u igrama kakve dosad nisam vidio ni u jednom drugom kraju. Brođanci su, naime, došli na dobru zamisao, priredili su vlastitu malu OLIMPIJADU na programu koje su se našle i stare igre naših pradjedova.*

OSNOVANA OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA

Sve navedeno potaknulo je još veći broj entuzijasta na razmišljanje o osnivanju institucija koja će iz anonimnosti izvlačiti izvorne stare športove, njegovati ih i čuvati kao vrijedno narodno blago u nas.

25. veljače 1973. održana je u prostorijama Osnovne škole u Brođancima OSNIVAČKA SKUPŠTINA OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA na kojoj je prvi put prihvaćen naziv, znak, pravila i program. Izabran je odbor od 21 člana, te predsjedništvo od 5 članova koje su činili: Josip Cvetković iz Osijeka - predsjednik, Jozo Medved iz Brođanaca - potpredsjednik, Marin Janković iz Čepinskih Martinaca - tajnik, Zvonko Budimčić iz Brođanaca - blagajnik i Mirko Cvetković iz Brođanaca - član. Također je izabran i Nadzorni odbor u sastavu Izidor Brkić iz Valpova, Marko Magušić i Marin Brkić iz Brođanaca. Olimpijada starih športova registrirana je u tadašnjem SUP-u općine Valpovo 22. ožujka 1973. godine pod brojem 68/73 sa svojim pravilima i zadacima.

Na OSNIVAČKOJ skupštini je izabran i prvi Olimpijski odbor u sastavu: Paula Andraković - Bizovac, Mirko Blažičević - Bizovac, Zvonko Budimčić - Brođanci, Živko Brkić - Brođanci, Davor Cvet-

ković - Habjanovci, Josip Cvetković - Osijek, Mirko Cvetković - Brođanci, Mladen Cvetković - Osijek, Slavko Cvetković - Osijek, Marin Janković - Čepinski Martinci, Julija Kolar - Valpovo, Adam Kučinac - Osijek, Zlatko Lacković - Osijek, Jozo Medved - Brođanci, Josip Magušić - Valpovo, Zlatko Lacković - Osijek, Jozo Medved - Brođanci, Josip Magušić - Valpovo, Jakša Vidaković - Brođanci, Jozo Vidaković - Zagreb, Marko Vidaković - Brođanci, Mirko Vidaković - Bjelovar, Jozo Vuković - Brođanci.

IZ PRAVILA OLIMPIJADE STARIH SPORTOVA

I. OPĆE ODREDBE (izvadak)

Član 1.

Olimpijada starih sportova Brođanci (u daljnjem tekstu Olimpijada) je društvena organizacija za razvijanje i njegovanje starih sportskih igara koje imaju sportske vrijednosti.

Član 2.

Područje djelatnosti Olimpijade su Brođanci, koja može imati tj. proširiti svoju djelatnost i na druga mjesta naše zemlje u kojima se mogu osnivati klubovi ili sekcije. Olimpijada je pravna osoba a nje-
no je sjedište u Brođancima.

Član 3.

Naziv Olimpijade je »OLIMPIJADA STARIH SPORTOVA« - Brođanci, koja ima pečat okruglog oblika s gornjim tekstom i simbolima starih sportova i igara.

II. CILJ I ZADACI

Član 4.

Cilj Olimpijade je da u općem interesu svestrano razvija i njeguje izvorne stare sportske igre u okviru kojih je ukomponiran folklor (nošnja) natjecatelja i stari narodni - pastirski instrumenti.

Olimpijada postiže svoj cilj zajedničkim radom članova i aktivizacijom ostalog stanovništva u akcijama koje planira i provodi.

Član 5.

Zadaci Olimpijade jesu:

- da se brine o čuvanju starih sportskih igara i onih folklornih karakteristika koje imaju značaj rekreacije kao vrijednosti prošlosti našega sela.

KAJA ILEŠ (Osijek), naša legendarna rukometašica (1977.)

Coubertainova uzrečica "Važno je sudjelovati...." mislim da je do kraja došlo do izražaja upravo na ovome lijepom, nadasve simpatičnom natjecanju u disciplinama starog športa. Agilni Brođančani ne samo da su na lokalnoj razini pokušali obnoviti lijepu športsku tradiciju, već su učinili mnogo više.

Vladimir Beara, prvi športski gost i pokrovitelj Olimpijade, i dr. Slavko Komar, potpredsjednik Savezne skupštine Jugoslavije 1973. godine

Natjecatelji iz Brodanaca 1973. godine

Natjecatelji iz Habjanovaca 1973. godine

Natjecatelji iz Vuke 1973. godine

Prvu olimpijsku vartu upalili su Marko Gorjanac
i pokojni Stjepan Rigsmund – Pišta 1973. godine

Pastirska koliba u Olimpijskom naselju

PROGRAM

Olimpijade starih sportova, Brođanci 2. IX. 1973. god.

- 6 sati Budnica - dobošima, trubama, lemešima, klepkama
- 8 sati Otvorenje izložbe (zgrada osnovne škole) umjetnici narivci Hrvatske izlažu o temi: STARE SPORTSKE IGRE
- 9 sati Defile natjecatelja (sa zaprežnim kolima) na sportskom igralištu
- 10 sati Svečano otvorenje
- pozdravna riječ u povodu Olimpijade
- paljenje »Olimpijske vatre« uz intoniranje himne
- riječ pokrovitelja, dr. Slavka Komara
- Olimpijske salve iz drevnih topova i prangija
- puštanje golubova pismošića
- 11 sati Prijepodnevnatjecanjanja
I. kolo - discipline: čočak, ćula, banga, kotačanje vrane, nožičanje, sikirica, ropa, šinter, kapuš, ringlanje, natezanje mosorom, koze, firiz, zvrk i dr.
- 13 sati Ručak za natjecatelje u Olimpijskom selu
- 15 sati Poslijepodnevnatjecanjanja (II., III., IV., V. kolo)
- 18 sati Proglašenje pobjednika
- podjela prijelaznih zastava, zlatnih, srebrnih i brončanih medalja, te utječnih nagrada

20 sati Gašenje »Olimpijske vatre« uz salve topova i prangija i intoniranje Olimpijske himne

Kulturno-umjetnički program u kinodvorani

Zabavni program cijelog dana uz sudjelovanje HTD-a »ZRINSKI«, te domaće folklorne grupe

RADNA TIJELA KOJA RUKOVODE OLIMPIJADOM

Iako je od osnutka pa sve do 1983. godine Olimpijada, odnosno njena Skupština (a od 1983. do 1998. to je postala Konferencija), bila najviši organ rukovođenja, glavni dio tereta u ostvarivanju planova i programa rada, a posebno održavanja olimpijada, nosili su i danas nose izvršni organi.

Od 1972. do 1977. to je bilo Predsjedništvo, a od 1977. Olimpijski odbor, od 1983. Izvršni komitet, te od 1990. do 1998. Olimpijski komitet, a sada Olimpijski odbor.

Osim navedenih članova inicijativnog odbora i predsjedništva, članovi izvršnih organa u proteklih 35 godina bili su: Željko Vidaković iz Valpova, Krešo Mateašić iz Brođanaca, Stjepan Buljubašić iz Bizovca, Zlatko Đurović iz Valpova, Ivo Kišurek iz Brođanaca, Emil Stošić iz Brođanaca, Vladimir Arambašić iz Brođanaca, Zlatko Lacković iz Brođanaca, Ivica Kučinac iz Brođanaca, Marin Cvetković iz Osijeka, Zlatko Lacković iz Osijeka, Slavko Arambašić iz Osijeka, Adam Vuković iz Brođanaca, Marko Magušić iz Brođanaca, Željko Kovačić iz Podravske Sesveta, Miroslav Brkić iz Valpova,

Željko Perlić iz Brođanaca, Matija Hudolin iz Brođanaca, Zdravko Kućinac iz Brođanaca, Mladen Lacković iz Brođanaca, Željko Franjić iz Brođanaca, Berislav Brkić iz Valpova, Stjepan Loinjak iz Josipovca, Slavko Vidaković iz Brođanaca, Mirko Vidaković iz Osijeka, Ljubomir Marjanović iz Brođanaca, Ivan Pilj iz Novaka, Stjepan Sršić iz Bizovca, Srećko Vuković iz Bizovca, Josip Rimac iz Samatovaca, Ivica Berečić iz Harkanovaca, Dragutin Kadojić iz Osijeka, Stjepan Petrov iz Valpova i Milenko Magušić iz Brođanaca.

Dužnost predsjednika izvršnih organa dosad su obnašali: Josip Cvetković iz Osijeka od 1972. do 1987. Isti je obnašao i dužnost predsjednika organizacije do 1983. Stjepan Buljubašić iz Bizovca bio je predsjednik Izvršnog komiteta od 1987. do 1989., a Marin Janković iz Osijeka 1989. i 1990. Berislav Brkić iz Valpova bio je predsjednik Olimpijskog komiteta u dva izborna mandata od 1991. do 1995., a od 1995. do 2003., dakle u dva izborna mandata, tu odgovornu dužnost obnašao je Željko Perlić iz Brođanaca, za čijeg je mandata izgrađen OLIMPIJSKI DOM. Od 2003. do 2006. predsjednik Olimpijskog odbora je ponovno Stjepan Buljubašić iz Bizovca, a 2006. predsjednikom Olimpijskog odbora postaje Veljko Gudelj iz Novaka, koji tu dužnost obnaša i danas.

Dužnost predsjednika Konferencije od 1983. do 1986. obnašao je Franjo Frntić iz Zagreba. Matija Ljubek iz Belišća obnašao je istu dužnost u jednogodišnjem mandatu 1986., a potom tu dužnost preuzima Antun Krajnović iz Zagreba i obnaša je do 1989.

Godine 1989. donesen je statut prema kojem će dužnost predsjednika Konferencije obnašati predsjednik Skupštine općine Valpovo.

Kako je Jozo Bogdanović iz Belišća obavljao dužnost predviđenu statutom Olimpijade starih športova, to jest bio je predsjednik općine Valpovo, ujedno je u jednogodišnjem mandatu 1989. obnašao i dužnost predsjednika Konferencije Olimpijade u Brođancima.

1990. godine predsjednikom Konferencije Olimpijade postaje Stjepan Čamagajevac iz Valpova, inače predsjednik općine Valpovo, izabran na prvim demokratskim izborima.

1993. izmjenom i dopunom statuta Olimpijade dužnost predsjednika Konferencije ubuduće će obavljati župan Osječko-baranjske županije. Tako je Branimir Glavaš bio predsjednik Konferencije od 1993. do 1998. Anica Horvat, tadašnja županica osječko-baranjska, obnašala je dužnost predsjednika Skupštine od 15.1. do 2.7.1998. a potom je predsjednik Srećko Lovrinčević 1999., Marko Bagarić 2000., a Ladislav Bognar 2001. godine.

Od 2001. nadalje, dakle punih šest godina, predsjednik Skupštine je Marko Barišin iz Osijeka.

Dužnosti tajnika dosad su obnašali Živko Brkić iz Brođanaca (tajnik proslave 40-godišnjice Nogometnog kluba Gaj 1972.), Marin Janković iz Čepinskih Martinaca od 1972. do 1983., Emil Stošić iz Brođanaca od 1984. do 1986., Josip Rimac iz Samatovaca 1986., Ivica Kućinac iz Brođanaca od 1987. do 1988.

Stjepan Loinjak iz Josipovac postaje tajnikom 1989. i tu odgovornu dužnost obnaša neprekidno i danas, dakle punih osamnaest godina.

DISCIPLINE KOJE SU ZASTUPLJENE NA OLIMPIJADAMA

Olimpijski stadion –
snimka iz zraka

Istaknuli smo da je na prvoj manifestaciji bilo zastupljeno sedam disciplina starog športa: ćula, čočak, tokač, mosor, vranići, banga i kraljevi. (1972.) Broj disciplina se iz godine u godinu kontinuirano povećavao, bilo da su one izvedene pokazno ili su bile natjecateljskog karaktera.

Već na drugoj (1973.) manifestaciji bilo je zastupljeno sedam novih disciplina koje su prikazali natjecatelji iz susjednih mjesta, te Baranje i BiH, a to su: ringlanje, sikirica, piriz-pala, kobilica, prstenak, kapuš i šinter. 1974. na Trećoj OSŠ uvode se nove discipline: nožičanje, bućanje i, na inicijativu Hrvoja Macanovića, potezanje konopa. Na četvrtoj OSŠ 1975. novim disciplinama postaju bacanje kamena i kozana, te pincek koji su pokazno izveli sudionici iz Katolja (Mađarska). Te godine uvodi se i natjecanje u konkurenciji pionira uz nastup 185 natjecatelja iz četrnaest škola. Osim navedenih ekipnih disciplina u kojima su se natjecali i seniori, uvode se i pojedinačne discipline za pionire: utrke u vrećama, utrke šinjama i utrke štulama. 1976. u konkurenciji seniora pojavljuje se nova disciplina skakanje na mješinu, studenti iz nesvrstanih zemalja pokazno su izveli igru čadat, a u pionirskoj konkurenciji pioniri su pokazno izveli igre tjeranje krancla, rušenje bokala i nožičanje. 1977. pokazno su izvedene discipline zvrk i krstake, te igra šibe, koju su pokazali sudionici iz nesvrstanih zemalja (studenti). 1978. u konkurenciji pionira uvodi se disciplina gađanje strijelom, a 1979. pokazno je izvedena disciplina navlačenje kuke u seniorskoj konkurenciji. 1980. na Devetoj OSŠ novom disciplinom postaje penjanje na drvo, te na

inicijativu našeg poznatog glumca Fabijana Šovagovića kandžijanje. Te godine gosti iz Austrije (Donja Pulja) pokazno su izveli bacanje malja, a studenti iz nesvrstanih zemalja igru trčanje na jednoj nozi. Broj disciplina u kojima se natječu seniori i pioniri nije se na sljedećim manifestacijama bitno mijenjao niti povećavao, a 1994. u konkurenciji seniora uvedeno je boćanje na starinski način.

Iako su se seniorke pojavile već na Drugoj OSŠ u Brođancima i nastupale i na ostalim olimpijadama, bilo je to natjecanje u mješovitim ekipama ili pojedinačno, a legalno je natjecanje u konkurenciji seniorki uvedeno 1986., i to u pet disciplina: ringlanje, kozana, sikirica, nožičanje i kandžijanje.

Nekoliko disciplina otkriveno je putem radova umjetnika naivaca koji su sudjelovali na olimpijadama u Brođancima, kao što su: preskok potoka, semeraj, šurla, veržanje, klis, školjanje, ropa, oanža, porka, šica...

Statistički je poznato da je na dosadašnje 34 olimpijade natjecateljski izvedeno, pokazano ili otkriveno na poticaj naive četrdeset i sedam disciplina starog športa.

DISCIPLINE STARIH ŠPORTOVA ZASTUPLJENE NA OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA

1. BANGA

Smatra se da je ova disciplina stara i nekoliko stoljeća. Naziv dolazi od riječi bangati se (igrati šibom) ili od riječi bangav (nepoznatog značenja), a rekviziti potrebni za ovu igru su bangašice (savitljive šibe ili prutovi). Bangašice trebaju biti savitljive, s jednim debljim i drugim tanjim krajem. Igra pet natjecatelja, a može se igrati pojedinačno ili ekipno. Ako se igra ekipno, onda se calo ili poslužitelj bira iz protivničke ekipe. On postavlja svoju bangašicu na zemlju, a svaki natjecatelj iz protivničke ekipe treba je otjerati što dalje. Ako natjecatelj tri puta promaši calinu bangašicu, ispada iz igre. Ekipa ili pojedinac (ako se igra pojedinačno) koja najdalje otjera calinu bangašicu pobjednik je u igri.

2. ČOČAK

Smatra se da naziv dolazi od turske uzrečice čočiti, tj. postavljati nešto u uspravan položaj. Ta je disciplina stara nekoliko stoljeća. Sudjeluje pet natjecatelja, a igra se ekipno. Rekviziti za tu disciplinu su batine dužine 60-80 cm. *Čočak* je drven, dužine 15 cm, sa šiljastim vrhom, a u rekvizite spada još i daska duljine 100 cm, širine 20 cm i debljine 2,5 cm. Čočak se stavlja na dasku koja je s te strane malo uzdignuta. Calo je iz protivničke ekipe. Svi natjecatelji imaju svoje *rope* (rupe obilježene bijelom bojom) osim cale. Svaki natjecatelj s udaljenosti od tri metra nastoji pogoditi čočak na dasci i ako to uspije, trči po svoju batinu, a calo po čočak.

Svaki uspješni udarac natjecatelja donosi dva boda njegovoj ekipi, a neuspješan udarac donosi dva boda protivničkoj ekipi iz koje je calo. Pobjednik je ekipa koja skupi više bodova.

3. ŠINTER

Ova igra dolazi iz Baranje. Smatra se da je riječ *šinter* mađarskog podrijetla (nepoznatog značenja), a u nekim mjestima Baranje naziva se još i *kapuš* (nepoznatog značenja). Rekviziti za ovu igru su loptica od stočne dlake, krpe ili pune gume i batina ili lopatica neodređene veličine. Igralište je najmanje 20 m široko i neodređene je dužine. Ekipa ima 6 natjecatelja i dijeli se na donju i gornju. Ekipa koja je u polju zove se *donja* i oni služe. Jedan natjecatelj iz donje ekipe ostaje gore i zove se *visa*. On služi i nabacuje loptice. Svaki član ekipe ima pravo jednom zamahnuti batinom kako bi lopticu poslao u polje. Poslije je dužan otrčati u polje do određenog cilja, vratiti se natrag, te ima pravo ponovno loptu batinom poslati u polje. Svako ubacivanje lopte donosi 1 bod. Ako se ubačenom loptom pogodi protivnički igrač, ekipa dobiva jedan bod. Pobjednik je ekipa koja skupi veći broj bodova. Igra se u dva poluvremena.

4. RINGLANJE (BACANJE POTKOVE)

Smatra se da je ova igra podrijetlom iz SAD-a, a prema nekim kazivanjima, u Slavoniju ju je prenio neki hrvatski Ličanin koji je godinama živio u Americi.

Potrebni rekviziti za ovu igru su 4 komada (2 para) potkova i 2 kolčića duljine 25 cm koji se zabijaju u zemlju do 7 cm. Može se igrati pojedinačno i ekipno. Ako se igra ekipno, onda ekipu čine dva natjecatelja, od kojih je jedan na svakoj strani uz protivnika. Kolčići se zabiju na razmaku od 7 m za seniore ili 5 m u konkurenciji pionira. Natjecatelji naizmjenično bacaju po jedan par svojih potkova prema suprotnom kolčiću. Svaka potkova bliža kolčiću donosi po jedan bod toj ekipi, a ako se potkova nasloni na kolčić, donosi ekipi dva boda. Potkova nataknutu *naringlana* na kolčić donosi tri boda, a ako je potkova ostala visjeti na kolčiću donosi šest bodova. Protivnički natjecatelji mogu izbijanjem potkova poništiti postignute bodove protivničke ekipe. Pobjednik je ona ekipa koja prva skupi dogovoreni broj bodova.

5. ĆULA

Naziv nije u cijelosti poznat, ali se smatra da je i on turskog podrijetla i da označava naziv rekvizita (štap). U pojedinim mjestima ova igra ima i drukčije nazive: *ķotlićanje, ķvrganje, ķrmaća...* Rekviziti za ovu igru su batine (kurbe) dućine 120 cm te *ćula* (drvo okruglog oblika, promjera 7-10 cm). Igra se ekipno, a calo je iz protivnićke ekipe. Svaka ekipa ima pet natjecatelja. Igralište je okruglog oblika promjera 6 m, u ĉijem se središtu nalazi ropa promjera 15 cm i dubine 10 cm. U krugu od 2 m udaljenosti od središnje rope nalaze se ĉetiri manje rope. Calo nastoji ubaciti ĉulu (drveni valjak) u središnju ropu, a ostali natjecatelji koji drće batinu u svojim ropama to sprećavaju. Calo unutar kruga igra batinom, a izvan kruga obavlja ubacivanje ĉule. Ako calo uspije ubaciti ĉulu u središnju ropu, ostala ĉetiri protivnićka igrača zamjenjuju batinom svoje rope nastojeći da calo ne zauzme ni jednu od ropa. Ako calo uspije ubaciti ĉulu u središnju ropu ili svojom batinom uspije osvojiti malu ropu, donosi dva boda svojoj ekipi. Zamjena cale obavlja se najviše dva puta tijekom igre. Jednovremena promjena rope prigodom ubacivanja ĉule ili organizirano u igri donosi ekipi 4 boda. Za namjeran prekršaj (udarac, zadrćavanje rukama ili nogama) ekipa se kaćnjava jednim negativnim bodom. Natjecatelj koji batinom udari protivnićkog natjecatelja dobiva dva negativna boda. Bodovi se na kraju zbrajaju.

6. KOZANA

Ova je disciplina dobila naziv po rekvizitu - drvenom tronošcu. U nekim našim krajevima postoje još nazivi za ovu igru: *koze*, *kozličanje* i sl. Rekviziti za ovu igru su tronožac visine 50 cm i batine. Može se igrati pojedinačno ili ekipno. Ako se igra ekipno, onda su u ekipi tri natjecatelja. Svaki natjecatelj ima pravo na šest hitaca batinom s udaljenosti od 12 m za seniore ili 8 m za pionire. Batinom se nastoji pogoditi i srušiti tronožac. Natjecatelji bacaju batinu i gađaju tronožac samo jednom (jedan krug), a svako rušenje tronošca donosi po jedan bod. Pobjednik je ekipa ili pojedinac koji skupi više bodova.

7. PIRIZ - PALA

Ova igra je vrlo stara, a na OSŠ u Brođancima prvi ju je put prijavila ekipa iz mjesta Prud (BiH). Postoje i drukčiji nazivi za ovu igru: *fizir*, *spačkanje*, *pinco*, *semeraj*...

Potrebni rekviziti su palica dužine do 40 cm i piriz dužine 15 cm koji je zašiljen na krajevima. Igraju 4 natjecatelja, a igralište je dimenzije 15x5 m. Ekipa koja udara piriz nastoji ga ubaciti u igralište, a ekipa koja je u igralištu nastoji ga izbaciti. Svako uspješno ubacivanje piriza u protivničko polje donosi ekipi *palu*, a 10 takvih pala čini *čulu*. Pobjednik je ekipa koja skupi najveći broj čula.

8. SIKIRICA

Ova stara pastirska igra dobila je naziv po rekvizitu kojim se igra. U nekim se mjestima naziva i *brazdanje*, *sikirka* ili *brazalica*. Može se igrati pojedinačno ili ekipno. Igralište je površine 20 m² (5x4 m). Jedini rekvizit je sikirica dužine 40 cm s drškom. Ako se igra ekipno, svaka ekipa ima po tri natjecatelja. Sikirica se baca s udaljenosti od 2 m, a ekipa nastoji isjeći svoj dio polja sa što manjim brojem natjecatelja i sa što manjim brojem isječaka. Pobjednik je ona ekipa (ili pojedinac) koja prva isiječe svoj dio ledine sa što manjim brojem isječaka i natjecatelja. Ako nema pobjednika u prvom krugu, krug se ponavlja.

9. BOĆANJE (BALOTANJE)

Balotanje ili boćanje bila je igra svojstvena bogatijim ljudima u gradu koji su za toplih dana pod sjenovitim krošnjama kuglali bakrenim kuglama. Vidjevši to, seoski čovjek nije želio ostati po strani pa je rukom od drveta izradio kugle, stvorio improviziranu stazu i počeo kuglati po ugledu na ono što je vidio u gradu. Potrebni rekviziti za ovu igru su drvene boće promjera 70-100 mm, bulin promjera 50-70 mm i štap ili metar za mjerenje. Boće mogu biti *nabrokvane (ekserače)* radi postizanja željene težine. Igra se ekipno, a svaka ekipa ima po tri natjecatelja i svaki natjecatelj igra s po dvije boće. Cilj igre je u tome da se, valjanjem ili izbijanjem, nađe što više boća jedne ekipe u neposrednoj blizini bulina. Valjanje se obavlja od dogovorene crte, a igrač koji puca ne smije prijeći više od polovine udaljenosti od crte do predmeta koji izbija. Prvo bacanje određuje se ždrijebom. Nakon valjanja prve boće jedne ekipe, valja jednu boću druga ekipa. Sva sljedeća bacanja ovise o tome čiji je *punat* (tj. čija je boća bliža bulinu), jer ekipa koja ne drži punat igra sve dok ga ne osvoji. Zatim igra druga ekipa. Kada su sve boće obje ekipe odigrane, *ruka* (bacanje) je završena i broje se punti. Sljedeće bacanje počinje ekipa koja prethodno osvoji punat. Bacanje se obavlja u suprotnom smjeru. I tako, *ruka za rukom* - do pobjede jedne ekipe. Ekipa u jednom bacanju ima onoliko punata koliko joj je boća bliže bulinu od najbliže boće protivničke ekipe. Pobjednik je ona ekipa koja prije osvoji odgovarajući broj punata ili koja u predviđenom vremenu osvoji više punata.

10. SKAKANJE NA MJEŠINU

Prema poznatom športskom povjesničaru Živku Radanu, ova je igra bila poznata u našem narodu još u srednjem vijeku. Naziv nosi po kožnom mijehu koji se dobiva guljenjem kože ili jarca. Igra je poznatija u planinskim krajevima. Na OSŠ u Brodancima igra se ekipno. Igraju tri natjecatelja. Tri koraka od napuhane mješine određuje se zaletište. Svaki natjecatelj skače po tri puta na mješinu i nastoji odskočiti što dalje od nje. Odras je dvjema nogama. Mješinu zatežu natjecatelji iz ekipe čiji natjecatelj skače. Svaki skok svakog natjecatelja mjeri se. Zbrajaju se sve duljine skokova, a pobjednik je ekipa koja je imala najveći ukupan zbroj.

11. BACANJE KAMENA

Ova atletska disciplina poznata je gotovo u svim našim krajevima. Pripada starijim disciplinama, a poznata je pod različitim nazivima, npr. *itanje kamena*, *bacanje kamena s ramena* i dr. Osnovni rekvizit je kamen težine 5-7 kg. Natjecanja u disciplini bacanja kamena mogu se organizirati pojedinačno ili ekipno. Kamen se baca s mjesta, u visini ramena. Natjecatelji prilikom bacanja kamena moraju biti jednom nogom na zemlji i nakon izbačaja ne smiju prijeći liniju s koje bacaju kamen. Kamen se baca dva puta. Svakom natjecatelju priznaje se najduži hitac, a neispravno bacanje se ponavlja.

12. POTEZANJE MOSORA

Ova je disciplina staroga športa poznata u raznim krajevima Hrvatske. Postoje različiti nazivi za ovu disciplinu: *prevlačka*, *potezanje štapa*, *klipa*, *klina* i sl. Smatra se da naziv potječe od turske riječi *musuren* ili *mosur* (tur. šuplji drveni valjić na koji se namotava konac ili tanka žica). Rekvizit je *mosor* (štap, batina, klip ili ćuscija - gvozdeni kolac) do 200 cm dužine. Natjecanja se održavaju na travnjacima pojedinačno ili ekipno. Ako se igra ekipno, svaka ekipa ima po tri natjecatelja. Natjecatelji sjednu na leđinu ispruženih nogu i rukama hvataju mosor. Mosor se hvata objema rukama izvana i iznutra u odnosu na protivničkog natjecatelja. Potezanje počinje kad sudac da znak. Mosor se poteže dva puta, a u slučaju neriješenog rezultata potezanje se obavlja još jednom. Pobjednik je ekipa koja u ukupnom zbroju ima više bodova. Natjecatelji nastupaju bosi.

13. NOŽIČANJE

Nožičanje je igra nožem koji je ujedno jedini rekvizit. U pojedinim krajevima ova igra ima i druge nazive: *vole noškanje*, *dulkanje*, *noška* i sl. Nožičanje je pojedinačna pastirska igra u kojoj natjecatelji sjede u krugu i na različite načine izbacuju nož kako bi ga zaboli u leđinu. Sudac je u sredini kruga i prati igru. Natjecatelji izbacuju nož redoslijedom u dogovorenom vremenskom razdoblju. Cilj je zabosti nož u leđinu. Nož se baca na nekoliko način (obično 10), a svako uspješno zabadanje donosi natjecatelju jedan bod. Pobjednik je natjecatelj koji osvoji najveći broj bodova.

14. POTEZANJE KONOPA

Ova je disciplina uvrštena u suvremene olimpijske igre 1904. godine, a od 1920. prestala se izvoditi na olimpijskim igrama. Na OSŠ uvedena je na prijedlog Hrvoja Macanovića, poznatog športskog novinara, 1974. godine, a prije toga bila je zastupljena na Jadranskim susretima. On je za ovu disciplinu odredio propozicije i bio glavni sudac.

Osnovni rekvizit je konop bez čvorova debljine 10 cm i duljine 30 m. Na igralištu je obilježena glavna crta. Na sredini konopa je glavni znak, a od njega su na udaljenosti od 2 m sa svake strane posebne oznake. Prije potezanja, srednja oznaka na konopu (obično zastavica) mora biti iznad srednje crte označene na igralištu, a cilj borbe je potegnuti srednju oznaku 2 m od označene granice. Igra se ekipno, a na svakoj je strani po osam natjecatelja koji moraju biti bosi (prilog, slika 3). Natjecatelji se ne smiju nogama ukopavati u zemlju, a posljednji natjecatelj ne smije umotati konop oko sebe. Poteže se dva puta. Pri drugom potezanju strane se mijenjaju i ne smije se potezati na trzaj. Pobjednik je ekipa koja dva puta prevuče protivničku ekipu.

15. KANDŽIJANJE

Ovu disciplinu predložio je naš poznati glumac Fabijan Šovagović. Prvi put je izvedena 1980. godine, kada je zlatnu medalju osvojio inicijator F. Šovagović nastupajući za rodno selo Ladimirevce. Postoje i drugi nazivi za ovu disciplinu: *bičevanje*, *korbač* i sl. Rekvizit je kožna *kandžija* dugačka najmanje 2 m s drškom do 50 cm. Igra, tj. otpucavanje traje 1 minutu, a natjecatelji sami biraju načine otpucavanja, tj. kandžijanja. Natjecanja su pojedinačna. Svaki otpucaj donosi jedan bod, a pobjednik je natjecatelj koji postigne najviše otpucaja u jednoj minuti.

16. PENJANJE NA DRVO

Penjanje na drvo bilo je poznato još u prvobitnoj zajednici, kada je čovjeku često o tome ovisio život. Osim naziva za penjanje, postoji i naziv puzanje. Osnovni rekvizit za ovu disciplinu je drvo okruglog oblika visine 6 m. To je pojedinačna disciplina, a svaki natjecatelj nastupa isključivo bos. Do izražaja dolaze brzina, spretnost i snaga. Pobjednik je natjecatelj koji u najkraćem vremenu dotakne vrh drveta rukom. Natjecatelji se na drvo penju samo jednom i trojica natjecatelja s najboljim vremenom osvajaju zlatnu, srebrnu ili brončanu medalju.

17. TOKAČ

Smatra se da je ta disciplina preteča hokeja na travi, glede sličnosti rekvizita i pravila igre. U raznim krajevima Hrvatske postoje različiti nazivi za tu igru: *kotačanje*, *tokačanje*, *koturanje*. Smatra se da je riječ *tokač* turskog podrijetla i potječe od riječi *toka*, što znači okrugla pločica. Druga mogućnost rasvjetljavanje etimologije naziva ove igre leži u postupku metateze, tj. prebacivanja slova unutar riječi, što je dosta često u narodu. Konkretno u ovom slučaju, radi se o prebacivanju slova *k* i *t* u riječi kotač, čime se dobiva *tokač*. Igra se ekipno, a svaka ekipa ima pet natjecatelja. Igra se na travnatom terenu površine otprilike nogometnog igrališta, ali veličina igrališta nije strogo određena. Svaka ekipa nastoji ubaciti tokač u protivničko polje, a protivnička ekipa nastoji tokač vratiti. Svako prebacivanje tokača u protivničko polje donosi ekipi koja ga je prebacila jedan bod, a ako je tokač prebačen u visini glave natjecatelja iz protivničke ekipe, to je tzv. *mala baka*, koja donosi dva boda, a ako je prebačen iznad visine glave, to je tzv. *velika baka* koja donosi tri boda. Vraćena *baka* (velika ili mala) boduje se bodom više za ekipu koja je baku vratila. Na kraju igre (prema dogovorenom vremenu) bodovi se zbrajaju i pobjednik je ekipa koja skupi više bodova. Potrebno rekviziti za ovu igru su *tokač* (okrugli kotač debljine 2-3 cm) i *tokačarke* ili *kotačarke* slične palici. Za namjerni prekršaj ekipa se kažnjava jednim negativnim bodom.

18. VRANIĆI

Ova je igra dobila naziv po batinama *vraničarkama* kojima su pastiri gađali vrane, a koje su ujedno i jedini rekviziti za ovu igru.

Igra se ekipno (5 natjecatelja u ekipi), a calo je iz protivničke ekipe. Calo baca svoju batinu u zrak, a natjecatelji iz protivničke ekipe (njih 4) gađaju je svojim batinama (vraničarkama). Ako je calina batina pogodena, tada dolazi do ganjanja ili čvrkanja. Ako natjecatelji promaše calinu u zraku, tada gađa najbližu batinu na zemlji. Calinu batinu u zraku dopušteno je gađati samo preko 4 m visine. Svaki pogodak caline batine u zraku donosi ekipi 2 boda, a calo dobiva 2 boda ako pogodi batinu igrača na zemlji ili uhvati protivničkog igrača. Bodovi se na kraju zbrajaju i prebijaju. Ako nema pogodaka, nema ni bodova.

19. UTRKE NA ŠTULAMA

Osnovni su rekvizit drvene štule (štake). Dužina trkališta je 50 m, a pobjednik je natjecatelj koji u najkraćem vremenu stigne na cilj.

20. GAĐANJE STRIJELOM

Luk i strijela, kao osnovni rekviziti u ovoj disciplini, poznati su još u starijim civilizacijama, a u srednjem vijeku bili su dio vojnog naoružanja. S vremenom su luk i strijela uvršteni u športske discipline. Lukom i strijelom mogu se gađati pokretni i nepokretni ciljevi, a na OSŠ primjenjuje se gađanje bundeve ili lubenice. Gađanje strijelom je ekipna disciplina (po tri natjecatelja u ekipi), a može se organizirati i pojedinačno. Svaki natjecatelj tri puta gađa bundevu s udaljenosti od 8 m. Svaki pogodak u bundevu donosi 1 bod. Pobjednik je ekipa ili pojedinac koji prikupi veći broj bodova. Luk mora biti izrađen od drveta.

21. UTRKE U VREĆI

Potrebne su jutane vreće. Igralište je dugo 50 m. Pobjednik je natjecatelj koji u najkraćem vremenu stigne na cilj.

22. UTRKE ŠINJAMA

Koriste se isključivo šinje zaprežnih kola. Trkalište je dugo 100 m. Redoslijed pobjednika određuje se prema postignutom vremenu.

Običaj je organizatora da se pobjednicima u disciplinama staroga športa koji su osvojili prvo, drugo i treće mjesto u konkurenciji seniora i seniorki dodijele zlatne, srebrne i brončane medalje koje im uručuju športski gosti Olimpijade. Natjecateljima u konkurenciji pionira dodjeljuju se prigodne nagrade sponzora i medalje.

Popis disciplina u kojima se natječu

a) **seniori:** čočak, ćula, banga, vranići, tokač, ringlanje, kozana, sikirica, bacanje kamena, skok na mješinu, potezanje mosora, piriz - pala, kandžijanje, penjanje na drvo, nožičanje, šinter, potezanje konopa, boćanje na starinski način

a) **seniorke:** ringlanje, kozana, sikirica, Nožičanje, kandžijanje

b) **pioniri:** čočak, ćula, banga, vranići, tokač, ringlanje, kozana, gađanje strijelom, utrke vrećama, utrke štulama, utrke šinjama.

Sudionici na OSS su isključivo amateri. Organizatori na osobnu inicijativu ili na poziv šalju prijavni listić športskim društvima, KUD-ovima, školama, mjesnim odborima ili postrojbama HV-a. Svaki natjecatelj može sudjelovati u najviše dvije discipline starog športa.

OLIMPIJSKI SPORTEVA
34.
OSS
2006.
BRODANCI

OSVAJAČI OLIMPIJSKIH ODLIČJA - POBJEDNICI NA OLIMPIJADAMA

Kako smo već prije naveli na prvim natjecanjima 1972. godine u 7 disciplina starog športa s 37 natjecatelja. Broj disciplina se svake godine povećavao, što smo također zapisali, a time se povećavao i broj natjecatelja i pobjednika. Također smo naveli da se 1975. godine uvodi natjecanje za mlađe uzraste, pionire, a iako su i ranije nastupale na olimpijadama od 1986. uvodi se natjecanje u kategoriji seniorki. U posljednjih nekoliko godina broj natjecatelja se kreće oko 900. Od 1986. seniori se natječu u 18 disciplina, seniorke u 5, a pioniri u 11 disciplina.

Za osvojena prva tri mjesta pobjednici dobivaju olimpijska odličja - zlatnu, srebrnu i brončanu medalju. Svojedobno su se dodjeljivali prijelazni pehari za ekipne discipline i nagrade pionirima, a od 2005. godine i pioniri dobivaju olimpijske medalje. Zbog nedostatka prostora navodimo pobjednike prvih nekoliko godina, posljednje godine (2006.) i sveukupne pobjednike (osvajače prvih mjesta) na dosad održane 34 olimpijade u Brođancima.

SENIORI

1972.

Čočak: Vlado Brkić, dimnjačar, Brođanci; **Ćula:** Marijan Marojević, traktorist, Brođanci; **Banga:** Jozo Magušić, traktorista, Brođanci; **Vranići:** Marko Gorjanac, stočar, Brođanci; **Tokač:** Valentin Arambašić, šofer, Osijek; **Kraljevi:** Ignjac Lacković, traktorist, Brođanci; **Potezanje mosorom:** Stjepan Balta, zidar, Brođanci.

1973.

Vranići: Habjanovci, Brođanci, Samatovci, **Tokač:** Habjanovci, Bizovac, **Banga:** Bizovac, Habjanovci, Ivanovci, **Potezanje mosora:** Brođanci, Čepin, Svilana - Osijek, **Čočak:** Novaki, Bizovac, Poganovci, **Ćula:** Brođanci, Čep. Martinci, Habjanovci, **Ringlanje:** Čep.

Martinci, Čokadinci, Čep. Martinci, **Sikirica:** Habjanovci, Poganovci, **Piriz-pala:** Prud (Bos. Šamac), **Kobilica:** Gorjani, **Prstenak:** Đakovačka Satnica, **Kapuš:** Duboševica, **Šinter:** Draž,

1974.

Čočak: Bizovac, Brođanci, Poganovci, **Nožičanje:** Sitarić Pavo, Habjanovci; Živković Nino, Gorjani; Lacković Ignjac, Brođanci, **Ringlanje:** Čep. Martinci, Čokadinci, Čep. Martinci II, **Ćula:** Budimci, Vuka, Habjanovci, **Bučanje:** Efendić - Bregan, Svilana - Osijek; Vuknić - Vuknić, Svilana - Osijek; Balić - Bednicki, Svilana - Osijek, **Natezanje mosora:** Dušan Čulibrk, Budimci; Ivica Višević, Budimci; Antun Sabljčić, Svilana - Osijek, **Banga:** Brođanci, Ivanovci, Habjanovci, **Natezanje užeta:** Bizovac, Budimci, Poganovci, **Vranići:** Habjanovci, Brođanci, Ivanovci, **Tokač:** Habjanovci, Brođanci, Harkanovci

1975.

Čočak: Budimci, Poganovci, Bizovac, **Ćula:** Vuka, Čep. Martinci, Habjanovci, **Banga:** Brođanci, Habjanovci, Bizovac, **Vranići:** Habjanovci, Brođanci, Bizovac, **Tokač:** Brođanci, Bizovac, Habjanovci, **Šinter:** Duboševica, Gajić, Draž, **Ringlanje:** Čokadinci, Čep. Martinci, **Piriz-pala:** Prud, D. Kladare, **Kozana:** Vuka, Tomašanci, Gorjani, **Sikirice:** Habjanovci, Poganovci, **Nožičanje:** Habjanovci, Budimci, **Natezanje mosora:** Bizovac, Valpovo, Vrlika, **Natezanje konopa:** Bizovac, Valpovo, Vrlika, **Bacanje konopa:** Bizovac, Vrlika, Valpovo, **Bućanje:** »Svilana« Osijek, »Svilana« Osijek, Tomašanci

1976.

Čočak: Vuka, Brođanci, Budimci, **Ćula:** Habjanovci, Bizovac, Budimci, **Banga:** Brođanci (3 puta), Habjanovci, Bizovac, **Vranići:** Habjanovci (3 puta), Bizovac, Podravske Sesvete, **Tokač:** Habjanovci, Podravske Sesvete, Brođanci, **Šinter:** Topolje (B.Manastir), Duboševica, Draž, **Ringlanje:** Poganovci, Vuka, Čep. Martinci, **Piriz-pale:** Prud, Kladari, Garevac, **Kozana:** Vuka, Tomašanci, Vuka 2, **Skakanje na mješinu:** nisu bili rekviziti - nije igrana, **Nožičanje:** Pavao Sitarić, Habjanovci; Ilija Vjenović, Budimci; Jerko Kelava Tomašanci - pojedinačno, **Natezanje mosora:** IPK »Bare« Čepin, Bizovac, Trnjanski Kut - grupno; Pero Bašić, Ribić, Marić - pojedinačno, **Natezanje konopa:** Bizovac (3 puta), Budimci, Široko Polje, **Bacanje kamena:** IPK »Bare« Čepin, Bizovac, Habjanovci, **Sikirice:** IPK »Bare« Čepin, Budimci, Habjanovci

1977.

Čočak: Budimci, Vuka, Brođanci, **Ćula:** Vuka I, Martinci, N. Slan., **Banga:** Brođanci, **Vranići:** Sesvete I, Harkanovci, Brođanci, **Tokač:** Sesvete II, Sesvete I, Ladimirevci, **Šinter:** Topolje, Draž, Duboševica, **Ringlanje:** Č. Martinci, Č. Martinci II, Grabrik, **Piriz-pala:** Prud, Tomašanci I, Tomašanci II, **Kozana:** Sesvete IV, Sesvete III, Sesvete I, **Skakanje na mješini:** Vrlika, Vuka I, Vuka II (demonstrativno prikaz. igra), **Nožičanje:** Andrija Pintarek, P. Sesvete; Božidar Kerečeni, P. Sesvete; Dušan Ćulibrk, Budimci, **Natezanje mosora:** Sentić, Barišić, Majhen, **Natezanje konopa:** Ladimirevci, Josipovac, Martinci, **Bacanje kamena:** Lazarević, Lički Čitluk; Zvonko Lalas, Vrlika; Ljušanin, Vuka, **Sikirevci:** Budimci I, Poganovci, Budimci II

1978.

Čočak: Budimci, Vuka, Brođanci, **Ćula:** Vuka, Čep. Martinci, Budimci, **Banga:** Habjanovci, Brođanci, Bocanjevci, **Vranići:** Brođanci, Habjanovci, Podravske Sesvete, **Tokač:** Sesvete, Ladimirevci, Habjanovci, **Šinter:** Topolje, Duboševica, Draž, **Ringlanje:** Čep. Martinci, Grabrik, Vuka, **Piriz-pale:** Prud, Gorjani, **Sikirica:** Budimci, Poganovci, Pod. Sesvete, **Natezanje mosora:** Vrlika, IPK »Bare« Čepin, Bizovac, **Natezanje konopa:** Ladimirevci, Bizovac, Vrlika, **Bacanje kamena:** IPK »Bare« Čepin, Vrlika, Bizovac, **Skakanje na mješinu:** Vrlika, Teh. beton, Vuka

SENIORI – PREGLED

DISCIPLINA I EKIPA S OSVOJENIM MEDALJAMA U NATJECANJU NA 34. OSŠ BROĐANCI 27.8.2006. GODINE

Red. br.	DISCIPLINA	I. MJESTO	II. MJESTO	III. MJESTO
1.	ČOČAK	Č. MARTINCI	MEKIŠ	GRABIK
2.	ĆULA	VUKA	IVANOVCI	GRABIK
3.	BANGA	Č. MARTINCI	BROĐANCI	GRABIK
4.	VRANIĆI	IVANOVCI	GRABIK	P. SESVETE
5.	TOKAČ	BROĐANCI	P. SESVETE	DRAGANCI
6.	RINGLANJE	GRABIK	JOSIPOVAC ZKZ	IVANOVAC
7.	KOZANA	P. SESVETE	BRODIĆ	ANTUNOVAC
8.	ŠINTER	LASLOVO	ERNESTINOVO	ANTUNOVAC
9.	SJEKIRICA	BRODIĆ	DRAGANCI	P. SESVETE
10.	POTEZANJE MOSORA	DARDA	DUGOPOLJE	ANTUNOVAC
11.	POTEZANJE KONOPA	DARDA	DUGOPOLJE	NAŠICE
12.	PIRIZ-PALA	BRODIĆ	MEKIŠ	P. SESVETE
13.	BACANJE KAMENA	VINKO MILIČEVIĆ, DARDA	IVICA PAJIĆ, DUGOPOLJE	JOSIP BLAŽEVIĆ, SOPJE
14.	SKOK NA MJEŠINU	BRANIMIR PLEČKO, IVANOVAC UD.M.	DEAN EĐEDI, LASLOVO	MATIJA PIPITIĆ, SOPJE
15.	KANDŽIJANJE	FABIJAN ĐURIČIĆ, Č. MARTINCI	MARIJAN KRSTIĆ, GRABIK	DARKO GOLUBIĆ, MEKIŠ
16.	PENJANJE NA DRVO	MARINKO JANKOVIĆ, P. SESVETE	IVICA ŠPRINAEĆ, LASLOVO	TOMISLAV VITEZ, BROĐANCI
17.	NOŽIĆANJE	DRAGANCI	P. SESVETE	GRABIK
18.	BOĆANJE	MAKARSKA	DUGOPOLJE	ERNESTINOVO

USPJESI PIONIRA NA PROŠLOJ 34. OLIMPIJADI – PREGLED

DISCIPLINA I EKIPA S OSVOJENIM MEDALJAMA U NATJECANJU NA 34. OSŠ BROĐANCI 27.8.2006. GODINE

Red. br.	DISCIPLINA	I. MJESTO	II. MJESTO	III. MJESTO
1.	ČOČAK	Č. MARTINCI	VUKA	MEKIŠ
2.	ĆULA	SLATINA	GRABIK	Č. MARTINCI
3.	BANGA	MEKIŠ	BRODIĆ	IVANOVCI
4.	VRANIĆI	GRABIK	P. SESVETE	Č. MARTINCI
5.	TOKAČ	P. SESVETE	BRODIĆ	DRAGANCI
6.	RINGLANJE	GRABIK	Č. MARTINCI	STK 1 BROĐANCI
7.	KOZANA	DRAGANCI	GAJ BROĐANCI	SOPJE
8.	STRIJELA	SOPJE	VUKA	IVANOVAC
9.	VREĆE I-IV	LUKA ŽNIDAREC, IVANOVAC	DARIO SOPJANAC, SOPJE	MARKO DIZDAR, IVANOVAC
10.	VREĆE V-VIII	BERISLAV ANDROŠ, SOPJE	IVONA ŽILJEVIĆ, IVANOVAC	JOSIP MAREKOVIĆ, SOPJE
11.	ŠTULE I-IV	MATIJA BRATANOVIĆ, MEKIŠ	IVAN KARŠIĆ, BRODIĆ	DARIO SOPJANAC, SOPJE
12.	ŠTULE V-VIII	IVAN BRATANOVIĆ, MEKIŠ	MATIJA ČOKLO, P. SESVETE	ALEN MIKIĆ, SOPJE
13.	ŠINJE I-IV	DARIJO SOPJANAC, SOPJE	IVAN KARŠIĆ, BRODIĆ	MARKO MATIĆ, SOPJE
14.	ŠINJE V-VIII	BERISLAV ANDROŠ, SOPJE	ROBERT HADŽIJA, P. SESVETE	MARIN IVANKOVIĆ, VUKA

SENIORKE – PREGLED

DISCIPLINA I EKIPA S OSVOJENIM MEDALJAMA U NATJECANJU NA 34. OSŠ BROĐANCI 27.8.2006. GODINE

Red. br.	DISCIPLINA	I. MJESTO	II. MJESTO	III. MJESTO
1.	RINGLANJE	GRABIK	DRAGANCI	P. SESVETE
2.	KOŽANA	P. SESVETE	VIROVITICA	VUKA
3.	SIKIRICA	P. SESVETE	DRAGANCI	BRODIĆ
4.	NOŽIĆANJE	DRAGANCI	P. SESVETE	BRODIĆ
5.	KANDŽIJANJE	IVANA KLASIĆ, JOSIPOVAC	JASNA ŠČAVNIČAR, P. SESVETE	SVJETLANA ANIĆ, JOSIPOVAC

BROĐANCI, 27.8.2006. GODINE

PREDSJEDNIK
NATJECATELJSKO-SUDAČKOG
ODBORA:

Željko Vidaković

Gimnastičar Miroslav Cerar uručuje olimpijska odličja pobjednicima 1975.

Najuspješniji hrvatski olimpijac Matija Ljubek uručuje olimpijska odličja pobjednicima, 1976. godine

NAJUSPJEŠNIJI NATJECATELJI NA DOSADAŠNJIM OLIMPIJADAMA

Na dosad 34 održana natjecanja na olimpijadama starih športova u konkurenciji SENIORA najuspješniji su, što se tiče osvajanja prvih mjesta i zlatnih medalja, bili natjecatelji iz Podravskih Sesveta, koji su prva mjesta osvojili 63 puta. Druga mjesta sa 28 zlatnih odličja dijele natjecatelji iz Vuke i Josipovca (kod Osijeka), a treći su natjecatelji iz Mekiša sa 23 osvojena prva mjesta. U konkurenciji SENIORKI natjecateljke iz Podravskih Sesveta zlatna su odličja

osvajali 34 puta, kao i natjecateljke iz Josipovca, dok su seniorke iz Mekiša prva mjesta osvajale 22 puta.

Na dosadašnjim natjecanjima u PIONIRSKOJ konkurenciji koja se održavaju od 1975. najuspješniji su bili mladi iz Podravskih Sesveta i prva mjesta osvojili 73 puta u ukupnom poretku, pioniri iz Vuke 42 puta, a mladi iz Mekiša 38 puta.

Pobjednice u kandžijanju u konkurenciji senioriki na pobjedničkom postolju

Najuspješniji kandžijaši na dosadašnjim Olimpijadama

Natjecatelji iz Podravskih Sesveta – najuspješniji natjecatelji dosadašnjih Olimpijada

Pripadnici 107. domobranske pukovnije Valpovo – pobjednici u potezanju konopa 1996. godine

Sudionici Olimpijade iz Vuke s Hrvojem Macanovićem i sportskim gostima Veljkom Rogošićem i Pavicom Galošević 1978. godine

SUCI NA OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA

Na olimpijadama starog športa natjecanjima rukovode suci starog športa, koji su pohađali i završili stručne seminare i stekli zvanje SUCA STAROG ŠPORTA za određene discipline.

Većina njih i od prije poznaje više disciplina i sude ih, a do sada je pravdu na olimpijadama starih športova dijelilo njih više od 120. Oni su veoma važan čimbenik u održavanju olimpijada i svoj posao obavljaju stručno i savjesno i njihov doprinos uspješnosti programa se ne može zaboraviti. Također ne možemo zaboraviti veliki doprinos sudaca koji su sudili na prvim natjecanjima, a više ih nema među nama, ili su iz objektivnih razloga prestali suditi.

Na čelu sudaca su predsjednici SUDAČKO-NATJECATELJSKOG ODBORA koji su od samih početaka ovu odgovornu obve-

zu savjesno obnašali, što dokazuju sva dosad uspješno provedena natjecanja, koja su završavana bez većih problema.

Prvi suci na natjecanju 1972. godine, koje je imalo lokalni karakter bili su: Izidor Brkić i Dragutin Cvetković iz Valpova i Jozo Medved iz Brođanaca.

Dragutin Cvetković iz Valpova bio je predsjednik sudačko-natjecateljskog odbora od 1972. do 1977. Od 1978. do 1988. na čelu sudaca je bio Stjepan Buljubašić iz Bizovca, a od 1989. nadalje, dakle gotovo punih dvadeset godina tu odgovornu dužnost obnaša Željko Viđaković iz Valpova.

Od 1972. godine broj sudaca se svake godine povećavao, a neki suci su ostali vjerni Olimpijadi i sudili su više od 30 puta.

SUCI KOJI DUŽE SUDE NA OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA BROĐANCI

Red. broj	IME	PREZIME	MJESTO	POČETAK SUĐENJA	BROJ GODINA SUĐENJA
1.	PERO	BARIŠIĆ	OSIJEK	1976.	30
2.	STJEPAN	BELOŠEVIĆ	JOSIPOVAC	1986.	26
3.	STJEPAN	BLAŽEVIĆ	Č. MARTINCI	1973.	30
4.	ŠANDOR	ĆURILO	DARDA	1987.	19
5.	JOSIP	DORIĆ	IVANOVCI	2000.	7
6.	DAVID	ĐEKEMATI	LASLOVO	2000.	7
7.	FABIJAN	ĐURIČIĆ	Č. MARTINCI	1973.	33
8.	JURAJ	HIBLER	VALPOVO	1987.	19
9.	MARTIN	KLASIĆ	JOSIPOVAC	1998.	7
10.	DAMIR	KLEŠČEK	OSIJEK	1992.	14
11.	ZDRAVKO	KLEŠČEK	VUKA	1976.	30
12.	ŽIVKO	KOPLJAR	VUKA	1976.	30
13.	MILE	KRAJINA	OSIJEK	1976.	30
14.	MILENKO	MAGUŠIĆ	BROĐANCI	1992.	19
15.	STJEPAN	NJOKOŠ	IVANOVAC	1999.	8
16.	VLADIMIR	NOVAK	OSIJEK	1995.	11
17.	DAVOR	PAVOŠEVIĆ	Č. MARTINCI	1993.	13
18.	NIKICA	REBIĆ	VUKA	1999.	8
19.	JOSIP	SOKOL	VALPOVO	1973.	33

**SUCI STAROG ŠPORTA KOJI SU SUDILI
NA 34. OSŠ BROĐANCI 27.8.2006. GODINE**

1. PERO BARIŠIĆ
2. ŽELJKO BRATANOVIĆ
3. ŠANDOR ĆURILO
4. JOSIP DORIĆ
5. DAVID ĐEKEMATI
6. FABIJAN ĐURIČIĆ
7. NADICA GAŠPAROV
8. JURA HIBLER
9. MARTIN KLASIĆ
10. DAMIR KLEŠČEK
11. ZDRAVKO KLEŠČEK
12. ŽIVKO KOPLJAR
13. BOŽIDAR KOPLJAR
14. MILE KRAJINA
15. BOŽIDAR MATIJEVIĆ
16. VLADIMIR NOVAK
17. STJEPAN NJOKOŠ
18. DAVOR PAVOŠEVIĆ
19. FRANC PAVOŠEVIĆ
20. DOMINIK PERKOVIĆ
21. NIKOLA REBIĆ
22. JOSIP SOKOL
23. STJEPAN ŠUMIGA
24. STJEPAN OROZ
25. KRUNOSLAV VLAŠIĆ

26. VLADIMIR ZAGORŠČAK

27. ŽELJKO VIDAKOVIĆ - PREDSEDNIK ODBORA

**ZASLUŽNI SUCI KOJI SU PRESTALI SUDITI IZ
OPRAVDANIH RAZLOGA**

ŽELJKO KOVAČIĆ iz Podravske Sesvete

STJEPAN BLAŽEVIĆ iz Čepinskih Martinaca

MARIJAN JAKŠIĆ iz Belišća

STJEPAN BAČIĆ iz Osijeka

ZASLUŽNI SUCI KOJI SU PREMINULI

STJEPAN SRĐAK iz Osijeka

HRVOJE MACANOVIĆ iz Zagreba

IZIDOR BRKIĆ iz Valpova

MATIJA BARIŠIN iz Draža

JOSIP GLAVAŠ iz Osijeka

JOZO MEDVED iz Brodanaca

MARKO MAGUŠIĆ iz Brodanaca

MILE PEŠUT iz Osijeka

MARKO SPIŠIĆ iz Kešinaca

DRAGUTIN CVETKOVIĆ iz Valpova

IGNJAC GAJDAŠEK iz Osijeka

ANTUN SUDAR iz Bizovca

JOSIP JAGIĆ iz Josipovca

ANTE LUCIĆ iz Čepina

IVAN JUKIĆ iz Tomašanaca

Suci starog športa s dugogodišnjim predsjednikom Dragutinom Cvetkovićem

Suci starog športa u svečanom mimohodu

SURADNJA SA SR DNIM
ORGANIZACIJAMA

Svatovska zaprega Tune Kavkana iz Bizovca sa snašom Jasenkom Lacković iz Brođanaca

Športska suradnja sa sličnim manifestacijama u zemlji i inozemstvu kontinuirano se razvijala. Tako je već prigodom održavanja 4. OSŠ 1975. uspostavljena suradnja sa Sekcijom narodnih športova iz Podravskih Sesveta čiji predstavnici (natjecatelji i folkloristi) redovito sudjeluju na svim olimpijadama u Brođancima. Predstavnici OSŠ iz Brođanaca dosad su 8 puta bili gosti na manifestacijama starog športa u P. Sesvetama.

1982. uspostavljena je suradnja s manifestacijom Trke na prstenac u Barbanu (Istra) i s Labinijadom iz Labina, te ličkim OKAM-a iz Divosela.

1983. uspostavljena je suradnja s Igrama radnika SDK u Rovinju, a 1985. s organizatorima Europskog prvenstva u streljaštvu (EPSO) Osijek, čiji su predstavnici bili gosti na 14. OSŠ-u u Brođancima. Sudionici OSŠ-a Brođanci nastupili su nekoliko puta na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu (1985., 1986., 1987.) skupa s folklornom skupinom iz Brođanaca prezentirajući discipline starog športa, te na Đakovačkim vezovima (1973., 1975., 1977., 1979., 1984. i 1987. i 1997.) i na Vinkovačkim jesenima (1974., 1978., 1985. i 1997.).

Poglavito ističemo nastup predstavnika OSŠ Brođanci 30. svibnja 1995. na Jarunu u Zagrebu prigodom proslave Dana državnosti RH i 5. godišnjice slobode, kada su pred gotovo 200.000 posjetitelja i

mnogobrojnim TV gledateljima i predsjednikom Tuđmanom prezentirali pet disciplina starog športa.

3. srpnja 1996. predstavnici OSŠ sudjelovali su na Festivalu za šport i rekreaciju u Vukosavljevici, a 1998. u Lepoglavi. 1998. uspostavljena je suradnja s Društvom »Složna kubura« iz Pregrade koji nakon toga svake godine sudjeluju u OSŠ, a naši predstavnici sudjeluju na njihovim svečanostima »Berba grozja«. Klub »Majstori kotlića« iz Osijeka nastupa od 1999. u revijalnom kuhanju čobanca, a u posljednje vrijeme iz Valpovštine.

Olimpijada starih športova bila je i suorganizator Prve dječje olimpijade starih športova koja je u organizaciji Društva »Naša djeca« iz Osijeka prvi put održana 3.7.1993. u Osijeku, te sa svojim članovima i sucima bila suorganizator 2., 3. i 4.

Dječje olimpijade koje su sljedećih godina (1994., 1995., 1996. i 1997.) u srpnju održavane u Osijeku u sklopu Svjetskog dana športa.

Predstavnici OSŠ Brodanci (iz Vuke) u Podravskim Sesvetama 1994. godine

Jahači iz Čepina na 34. OSŠ u Brodancima 2006. godine

Nastup
folklor
iz Baranje

Članovi društva
»Složna kubura« iz
Pregrade na OSŠ

Sudionici
iz Vrlike
na OSŠ
1995.

Članice
tamburaškog
sastava »Novo
kolo« iz Puebla
– Colorado –
SAD, 1982.
godine

Nastup KUD-a »Zora« iz Piškorevaca na 23. OSŠ u Brodancima

KUD
»Obreška«
Obrež, na
OSŠ 2000.
godine

Hrvati iz Gornjih Martinaca (Mađarska) na OSŠ 1994. godine

SURADNJA S HRVATSKOM DIJASPOROM

Suradnja s hrvatskom dijasporom počela je 1975. prigodom održavanja 4. olimpijade nastupom natjecatelja iz Katolja i Veršende (Mađarska) kada su predstavnici Hrvata iz tih mjesta uzeli udjela u natjecateljskom dijelu programa. Dosad su iz susjedne Mađarske na Olimpijadi starog športa sudjelovali Hrvati i Mađari iz Pečuha, Gornjih Martinaca, Semelyja, Drava-foka i Bačaljmaša.

Natjecatelji (Hrvati) iz Donje Pulje (Austrija), kao predstavnici gradišćanskih Hrvata prvi put sudjelovali na Olimpijadi u Brođan-

Hrvati iz Recasa (Rumunjska) na OSŠ 1993. godine

cima 1981. prigodom održavanja 10. jubilarnog OSŠ, a 1982. ponovno nastupaju skupa s KUD-om Hajdenjaki iz istog mjesta, kao i 1984., 1987. i 1994.

15. srpnja 1981. kao gosti Olimpijade u Brođancima su nastupili natjecatelji i Folklorni ansambl Novo kolo (Hrvati iz Puebla), država Colorado (SAD).

1990. godine gosti 19. olimpijade starih športova u Brođancima bili su predstavnici mjesta Rekaš (naši Hrvati) iz Rumunjske.

Treba istaknuti da su Hrvati iz ostalih republika tadašnje SFRJ već prvih godina održavanja ove jedinstvene manifestacije u nas poka-

Gradonačelnica mađarskog grada Dravafoka sa suradnicima na 28. OSŠ u društvu predsjednika Sabora RH Zlatka Tomčića i predsjednika Olimpijskog odbora Željka Perlića 2000. godine

zali interes i nastupali na Olimpijadi. Tako su Hrvati iz mjesta Prud kod Bosanskog Šamca iz BiH nastupili već na Drugoj OSŠ u Brođancima 1973. godine, a potom i sudionici iz Bosanskog Šamca, Hrvatske Tišine i Kladara kako u športskom tako i u kulturnom zabavnom dijelu programa.

1978. godine prigodom održavanja Šeste OSŠ prvi put nastupaju natjecatelji iz Novog Slankamena (Vojvodina), te do Domovinskog rata gotovo svake godine sudjeluju na olimpijadama.

Predstavnici OSŠ Brođanci i Bizovačkih toplica u Veroni s organizatorima Međunarodnog festivala starih igara 2007. godine

SURADNJA S DRUGIM DRŽAVAMA

Osim navedenih sudionika iz BiH i Vojvodine, Mađarske i sudionici iz drugih republika, sadašnjih samostalnih država uzimali su udjela na olimpijadama u Brođancima (Slovenije, Srbije, Crne Gore i Makedonije). Poglavitito treba istaknuti nastupe natjecatelja i folklornih skupina iz Tripatanaca i Probištipa (Makedonija) koji su dosad pet puta nastupili u Brođancima na olimpijadama. Također treba istaknuti da su počevši od 1976. kada je održana Peta OSŠ u više navrata nastupili i studenti iz nesvrstanih zemalja Azije i Afrike

✚ **KREŠIMIR ĆOSIĆ (Zagreb), naša košarkaška legenda**

Prirodnost i neposrednost tih športova i ljudskih susreta dojmila me se osobito u kontekstu s komercijalnošću i profesionalnošću današnjih, suvremenih natjecanja u športu, koja su nerijetko izgubila svoju draž neposrednog ljudskog nadmetanja.

koji su prezentirali nekoliko izvornih starih športova svojih zemalja (Libija, Kenija, Sudan, Avganistan, Palestina, Liban, Nigerija, Somalija, Egipat, Etiopija, Senegal i Burundija).

Olimpijada starih športova uvelike je dala svoj doprinos organiziranju MUSZOLA igara u Sigetvaru (Mađarska) u okviru proslave sigetvarske bitke i pogibije Nikole Šubića-Zrinskog i Imre Molnara. Predstavnici Olimpijade nastupili su na ovim igrama 1985., 1987. i 1988. kako u športskom tako i u kulturno-zabavnom dijelu programa. Predstavnici Poljske bili su gosti na Olimpijadi u Brođancima 2001. godine.

Početkom 2007. godine uspostavljeni su odnosi a talijanskim gradom VERONA, čiji su predstavnici posjetili Brođance i Bizovačke toplice i pozvali predstavnike Olimpijade starih športova da posjete Veronu koja u rujnu ove godine peti put organizira Međunarodni festival starih igara TOCATI FESTIVAL INTERNAZIONALE DEI GIOCHI IN STRADA.

Izrazili su želju da najuspješniji natjecatelji nastupe u Veroni u rujnu (21., 22. i 23.09.2007.), da predstavljaju Hrvatsku na ovom festivalu, kao jedina zemlja gost, te da prezentiraju športove iz cijele Hrvatske, koji su se nekad igrali po ulicama (sokacima) i travnjacima. Inače, ove stare igre u Veroni održavaju se 3 dana na prostoru od 200.000 kvadratnih metara pred 130.000 gledatelja, a prenosi ih i snima INTERVIZIJA i RAI. Predstavnici OSŠ i RH prezentirat će 14 STARIH IGARA.

Ovo je veliki izazov i priznanje Olimpijadi starih športova Brođanci čiji su predstavnici sa zadovoljstvom prihvatili ovaj poziv. Također je dogovoreno da predstavnici Verone na ovogodišnjoj Olimpijadi starih športova koja se održava od 23. do 26. kolovoza 2007. sudjeluju kao natjecatelji u nekoliko pokaznih disciplina svoga kraja.

POPRATNE MANIFESTACIJE NA OLIMPIJADAMA

Pored izvornih starih športova koji čine primarni dio programa svake manifestacije, Olimpijada starih športova obogaćena je nizom manifestacija narodnog blaga koje sadržajno obogaćuju programe olimpijada.

Prije svega treba istaknuti likovnu kulturu kojom je obogaćen kreativni dio našeg etnosa. Tako počevši od 1973. godine na olimpijadama počinju sudjelovati slikari i kipari, koji putem likovnih kolonija ili izložbi radova na temu starih športova prezentiraju bogate kulturne sadržaje iz narodne baštine Hrvata. Dosad je na olimpijadama sudjelovalo 220 umjetnika kipara i slikara, a olimpijadi u Brođancima poklonjeno je oko 180 slika i kipova.

Nastup kulturno-umjetničkih društava iz zemlje i inozemstva također je sastavni dio programa svake olimpijade. Dosad je na olimpijadama nastupilo 140 kulturno-umjetničkih društava iz Slavonije, Baranje, Podravine, Dalmacije, te iz drugih država (Mađarske, Austrije, Makedonije, Slovačke, BiH, Srbije i SAD-a). Ipak, treba istaknuti najveći broj nastupa domaćeg KUD-a, kulturno-umjetničkih društava iz Valpovštine, Đakovštine, Tripatanaca (Makedonija), STD-a Pajo Kolarić iz Osijeka i KUD-a iz Vrlike, i dr.

Nastupi folkloraša bili su redovito popraćeni nastupima sviraca, pučkih pjesnika i pjevača narodnih pjesama. Najviše su kao pučki pjesnici i svirci na olimpijadama nastupili Mile Krajina iz Osijeka, Ilija Dretvić iz Gradišta, baka Ruža Brkić, Tomo Vidaković i Marjan Marojević iz Brođanaca, a u više navrata u sklopu održavanja manifestacija starog športa prigodom otvaranja izložbi slika i kipo-

va organizirana su i Pjesnička sijela uz nastupe pjesnika (pučkih) iz Osijeka i Valpovštine.

U kulturno-zabavnom dijelu programa nastupali su i poznati slavonski tamburaški sastavi Slavonski bečari iz Osijeka, STD Pajo Kolarić i Zrinski iz Osijeka, te tamburaški sastavi Batorek iz Osijeka! Slavonske lole i Zvona iz Đakova, Veseli Šokci iz Valpova i Slavonija bend iz Đakova, Valpovački Šokci iz Valpova, Džentlmeni iz Osijeka i TS »KOČIJE« iz Narda.

Od poznatih pjevača narodnih pjesama na olimpijadama su dosad nastupili tri puta Krunoslav-Kiće Slabinac i Stjepan Jeršek-Štef, te po jednom Mirjana Primorac, Pero Križanović, Blanka Došen, Marta Nikolin, Miroslav Škoro, Marija Pavković, Željko Lončarić-Žec i Viktorija Kulišić-Đenka s Tamburaškim sastavom »Šokci« iz Osijeka.

U kulturno-zabavnom programu poznati glumci Fabijan Šovagović, Martin Sagner-Dudek i Boris Dvornik po jednom su nastupili na pozornici Olimpijskog stadiona u Brođancima.

Poznati humoristi Dida Tunjo i Bač Roka iz Otoka dosad su dva puta zabavljali posjetitelje Olimpijade u večernjem kulturno-zabavnom programu.

Tamburaški sastav »Slavonski bečari« i Krunoslav - Kićo Slabinac na 6. OSŠ 1977. godine

Drevni olimpijski topovi u Olimpijskom naselju

Nastup folklora na pozornici Olimpijskog stadiona

Međunarodna izložba OLDTIMERA na Olimpijskom stadionu 2006. godine

Pripremanje gužvara i drugih narodnih kolača na OSŠ

Revijalno kuhanje čobanca na OSŠ u Brođancima

Pečenje vola na ražnju tradicija je svake Olimpijade

Vršača garnitura »Damfer« u Olimpijskom naselju

Izložba lutaka u narodnim nošnjama Brođanaca

OSTALE DJELATNOSTI

U očuvanju kulturno-etnološkog identiteta, Olimpijada starih športova zalagala se za autentičnost pučkog graditeljstva, prikazivanje pučkih radova (kosidba, vršidba, izrada narodnih rukotvorina, izvorno pripremanje hrane i sl.). Tako se već prvih dana u održavanju Olimpijade (1973.) prišlo izgradnji OLIMPIJSKOG SELA, koje čine pastirske kolibe, postavljanju drvenih ambara i čardaka, izradi galerijske kuće i pratećih objekata, nadsrešnice, vodeniце, vjetrenjače, bunara s đermom, krušnih peći, tribina za gledatelje i pozornice. Također je nabavljena vršuća garnitura u svrhu prikazivanja vršidbenih svečanosti, koja je u funkciji bila do 1988. Godine 1990. godine izrađena je nadstrešnica za uzvanike, te dio sanitarnog

Tradicionalna izložba zlatoveza Romane Žužić iz Bizovca

čvora na stadionu, a najviše je učinjeno 1997. godine, kada je izgrađen OLIMPIJSKI DOM.

Glede očuvanja izvornosti pastirskih igara i pučkih nadmetanja u ceremonijalnom dijelu programa redovito se na svakoj olimpijadi palila olimpijska vatra u starinskom kotliću, ispaljivale olimpijske salve iz drevnih topova, puštali golubovi pismoноше, organizirana budnica brođanačkim sokacima te, osim državne, izvodila i himna Olimpijade. Dosad je prigodom održavanja olimpijada izdano 30 prigodnih revija, 8 kataloga, 34 program-plakata i 6 prospekata.

Dana 30. kolovoza 1982. u Belišću je održano znanstveno savjetovanje Narodne igre i nadmetanja u Jugoslaviji. Tog je dana promovirana i knjiga Josipa Cvetkovića Stari sportovi Jugoslavije.

BROJ GLEDATELJA I SUDIONIKA NA OLIMPIJADAMA STARIH ŠPORTOVA

Kako smo istaknuli, prvu manifestaciju starog športa promatralo je oko 2.000 gledatelja. Broj gledatelja na Drugoj olimpijadi se udvostručio, da bi se kontinuirano iz godine u godinu povećavao (ovisno o vremenskim uvjetima) te se u posljednje vrijeme na olimpijadama broj gledatelja kreće od 4.000 do 8.000. Na dosadašnje 34 olimpijade bilo je 240.000 gledatelja.

Na dosadašnjim manifestacijama starog športa sudjelovalo je oko 23.000 natjecatelja te oko 3.000 ostalih sudionika (folklorne skupine, umjetnici naivci, jahači i zaprege, pučki pjesnici, svirci, pjevači, nositelji olimpijskih simbola i vodiči). Prosječno je svake godine na OSS-u nastupilo 980 sudionika, od kojih 170 pionira i 60 seniori.

NASTUPI KONJIČKIH UDRUGA I JAHAČA NA OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA

Glede očuvanja konjičkih igara i tradicije konjogojstva u Slavoniji još 1973. godine uspostavljena je suradnja s Centrom za selekciju konja iz Đakova, a 1975. i s Konjičkim klubom Drava iz Osijeka, čiji su predstavnici više puta sudjelovali na olimpijadama u predstavljanju konjičkih disciplina, voltižiranju ili u ceremonijalnom dijelu programa. Također je uspostavljena veza s konjogojskim udrugama iz Gorjana, Semeljaca, Babine Grede i Valpovštine. Svi

su oni redovito sudjelovali na olimpijadama starih športova u mimohodu i natjecanjima.

Nakon Domovinskog rata uspostavlja se sve bolja veza s uzgajivačima konja iz Valpovštine (Bizovac, Petrijevci).

Oni redovito dolaze na naše olimpijade.

Posljednjih godina uspostavljeni su vrlo dobri odnosi i suradnja s Konjogojskom udrugom iz Čepina, čiji jahači i zaprege dolaze na manifestaciju starih športova sve masovnije, kao i zaprege iz Beketina.

1978.

VELJKO ROGOŠIĆ (Split), poznati maratonac u plivanju i dvostruki gost OSS

.... Sada kad smo stvorili Hrvatsku koja je vapila stoljećima za svojom samostalnošću, moramo što više pokazati, prikazati i održavati stare izvorne običaje, a to znači da Olimpijadu starih športova i sve ostalo vezano za kulturu treba dovesti na visoki nivo poštovanja kako bi cijeli svijet doznao za našu kulturu.

Kao Hrvat i sportaš, uvijek ću biti na strani onih koji će cijeniti našu kulturu, jer uostalom, za nju smo se borili, a dužni smo i prema onima koji su imali manje sreće od nas koji smo rat preživjeli.

PREGLED

dosadašnjih glavnih pokrovitelja, otvorenja i športskih gostiju na Olimpijadi starih športova

Red OSŠ i god.	Glavni pokrovitelj	Olimpijadu otvorio	Športski gosti
I - 1972.	KOMBINAT »ĐURO SALAJ« VALPOVO	DRAGO KOVAČEVIĆ	-
II - 1973.	dr. SLAVKO KOMAR	dr. SLAVKO KOMAR	VLADIMIR BEARA
III - 1974.	SAVEZ FIZIČKE KULTURE HRVATSKE	HRVOJE MACANOVIĆ	MATE PARLOV
IV - 1975.	SAVEZ FIZIČKE KULTURE JUGOSLAVIJE	prof.dr. MITHAT BLAGAJAC	M. CERAR, M. LJUBEK
V - 1976.	KOMITET ZA PROSVJETU, KULTURU I FIZIČKU KULTURU HRVATSKE	ing. BORIS BAKRAČ	S. GLIGORIĆ, M. LJUBEK
VI - 1977.	LUTRIJA HRVATSKE	J. BRKANIĆ	K. ČOSIĆ, K. ILEŠ
VII - 1978.	ZADRUŽNI SAVEZ JUGOSLAVIJE	ing. SAVO JAKŠIĆ	V. ROGOŠIĆ, P. GALOŠEVIĆ
VIII - 1979.	»PARTIZAN« JUGOSLAVIJE	ZLATE BILJANOVSKI	D. ŠURBEK, M. LJUBEK
IX - 1980.	RK SSRN HRVATSKE	I. SOKAČ	V. NIKOLIĆ, V. ZAJEC, K. ILEŠ
X - 1981.	JUGOSLAVENSKI OLIMPIJSKI KOMITET	Č. VELJIĆ	S. GLIGORIĆ, K. ILEŠ, V. ROGOŠIĆ, V. NIKOLIĆ, M. LJUBEK, P. GALOŠEVIĆ
XI - 1982.	ZADRUŽNI SAVEZ HRVATSKE	Č. GRBIĆ	B. KRIŽAJ, M. LJUBEK, K. ILEŠ
XII - 1983.	ATLETSKI SAVEZ JUGOSLAVIJE	D. KORICA	F. MIHALJIĆ, M. LJUBEK
XIII - 1984.	KOMITET ZA POLJOPRIVREDU REPUBLIKE HRVATSKE	dr. MARIJAN STRBAŠIĆ	J. FRANKO, M. LJUBEK, K. ILEŠ

Red OSŠ i god.	Glavni pokrovitelj	Olimpijadu otvorio	Športski gosti
XIV - 1985.	SAVEZ FIZIČKE KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE	BOŠKO STRAJNIĆ	I. ŠABJAN, M. LJUBEK, J. ŠEKARIĆ, K. ILEŠ, M. NIŠOVIĆ
XV - 1986.	SAVEZ FIZIČKE KULTURE JUGOSLAVIJE	MATIJA LJUBEK	M. BAN, I. ŠABJAN, K. ILEŠ
XVI - 1987.	LUTRIJA HRVATSKE	VLADIMIR NOVAK	V. VUJOVIĆ, I. ŠABJAN, K. ILEŠ
XVII - 1988.	ZADRUŽNI SAVEZ JUGOSLAVIJE	J.IVANIŠEVIĆ	M. JANIĆ, N. SARAGA, I. ŠABJAN, K. ILEŠ
XVIII - 1989.	»PARTIZAN« JUGOSLAVIJE	D.BOGDANOV	J. ŠEKARIĆ, M. LJUBEK, K. ILEŠ
XIX - 1990.	SKUPŠTINA OPĆINE VALPOVO	dipl.iur. STJEPAN ČAMAGAJEVAC	M. LIOVIĆ, M. LJUBEK, M. BAN, K. ILEŠ
XX - 1992.	SABOR REPUBLIKE HRVATSKE	dr. ANTE KUTLE	M. LJUBEK, M. BAN, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, I.Š ABJAN, P. GALOŠEVIĆ
XXI - 1993.	PREDSJEDNIK SABORA REPUBLIKE HRVATSKE	STIPE MESIĆ	B. ZORKO, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ
XXII - 1994. -	VLADA RH I ŽUPANIJA OSJEČKO-BARANJSKA	VLADIMIR ŠEKS	M.SKOKO, K.ILEŠ, M.LIOVIĆ
XXIII - 1995.	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE I ŽUPANIJA OSJEČKO-BARANJSKA	VLADIMIR ŠEKS	D. FUNTAK, D. ZAHIROVIĆ, K. ILEŠ, M. LJUBEK
XXIV - 1996.	MINISTARSTVO TURIZMA I ŽUPANIJA OSJEČKO-BARANJSKA	dr. IVICA KOSTOVIĆ	M. RAJLE, I. ŠABJAN, D. FUNTAK, N. SARAGA, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, D. ZAHIROVIĆ
XXV - 1997.	dr. FRANJO TUĐMAN PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	VLADIMIR ŠEKS	T. KARLO, M. LJUBEK, K. ILEŠ, M. SKOKO, D. FUNTAK, D. ZAHIROVIĆ
XXVI - 1998.	MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE	dr. VELIMIR ŠIMIČIĆ	P. KRPAN, J. MAGLIĆ, K. ILEŠ, D. ZAHIROVIĆ, M. RAJLE, M. LIOVIĆ

Red OSŠ i god.	Glavni pokrovitelj	Olimpijadu otvorio	Športski gosti
XXVII - 1999.	MINISTARSTVO TURIZMA REPUBLIKE HRVATSKE	dr. VELIMIR ŠIMIČIĆ	J. VRANJEŠ, Z. PRODANOVIĆ, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, D. ZAHIROVIĆ
XXVIII - 2000.	HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA	ing. ZLATKO TOMČIĆ	M. ŽERAVICA, T. KARLO, M. RAJLE, K. ILEŠ, D. ZAHIROVIĆ, Z. PRODANOVIĆ, M. LIOVIĆ
XXIX - 2001.	HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA	dr. IVAN BAČIĆ	B. BOGDANOVIĆ, I. BARIŠIĆ, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, D. ZAHIROVIĆ
XXX - 2002.	HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA	DRAGAN MAGAŠ	M. MUŠANIĆ, B. BOGDANOVIĆ, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, Z. PRODANOVIĆ
XXXI - 2003.	HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA	DRAGAN MAGAŠ	R. ŠPEHAR, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, M. MUŠANIĆ, M. SKOKO, B. BOGDANOVIĆ
XXXII - 2004.	OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	MARKO BAGARIĆ	M. BULKA, M. RAJLE, K. ILEŠ, M. MUŠANIĆ, M. VEKIĆ, B. BOGDANOVIĆ
XXXIII - 2005.	OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	dr. DINKO BURIĆ	R. SELIGMAN, K. ILEŠ, M. LIOVIĆ, B. BOGDANOVIĆ, Z. PRODANOVIĆ
XXXIV - 2006.	OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	dr. DINKO BURIĆ	M. DINJAR, R. SELIGMAN, M. MUŠANIĆ, B. BOGDANOVIĆ, K. ILEŠ, M. RAJLE, M. LIOVIĆ, Z. PRODANOVIĆ

Svečani mimohod 1973.

Legendarni boksač Mate Parlov na 3. OSŠ u Brođancima 1974. godine

Matija Ljubek
i Miroslav Cerar
s natjecateljima
na 4. OSŠ
u Brođancima

Svetozar Gligorić
dodjeljuje
olimpijska odličja
na 5. OSŠ
1976. godine

Krešimir Ćosić i Kaja Ileš s organizatorima 6. OSŠ 1977. godine

Dragutin Šurbek u svečanom mimohodu 8. OSŠ 1979. godine

Veljko Rogošić u svečanom mimohodu 7. OSŠ 1978. godine

Velimir Zajec u svečanoj zaprezi na 9. OSŠ 1980. godine

Vera Nikolić i Fabijan Šovagović u svečanoj zaprezi 1981. godine

Bojan Križaj, Slobodanka Čolović i Matija Ljubek s organizatorima na 11. OSŠ 1982. godine

Jure Franko
i Kaja Ileš na
OSŠ 1984. godine

Matija Ljubek
dodjeljuje
olimpijska odličja
na 12. OSŠ 1983.
godine

Jasna Šekarić, gošća 14. OSŠ 1985. godine

Veselin Vujović, gost 16. OSŠ 1987.

Milan Janić pali olimpijsku vatru na 17. OSŠ 1988. godine

Branko Zorko s
organizatorima
OSŠ 1993. godine

Miroslav Liović
dodjeljuje olimpijska
odličja 1990. godine
na 19. OSŠ Brodanci

Mirela Skoko dodjeljuje olimpijske medalje
na 22. OSŠ 1994. godine

Damir Zahirović pali olimpijsku vatru na 23. OSŠ
1995. godine

Mirna Rajle nosi olimpijski plamen na 24. OSŠ
1996. godine

Tomislav Karlo pali olimpijsku vatru na 25. OSŠ 1997. godine

Petar Krpan, Katarina Perošević i Jure Maglić u svečanoj zaprezi na 26. OSŠ 1998. godine

Jurica Vranješ i Zoran Prodanović pale olimpijsku vatru na 27. OSŠ 1999. godine

Branislav Bogdanović i Ivan Barišić pale olimpijsku vatru na 29. OSŠ 2001. godine

Olimpijsku vatru na 28. OSŠ 2000. godine upalio je Miro Žeravica

Robert Špehar
donosi olimpijski
plamen 2003.
godine na 31. OSŠ

Mario Mušanić
dodjeljuje nagrade
pionirima na 30.
OSŠ 2002. godine

Marko Dinjar zapalio
je olimpijsku vatru na
34. OSŠ 2006. godine

Robert Seligman
pali olimpijsku
vatru na 33. OSŠ
2005. godine

Boris Bakrač, član MOK-a, otvara
5. OSŠ u Brođancima 1976. godine

Predsjednik OSŠ Brođanci pozdravlja goste
8. Olimpijade 1979. godine

Predsjednik Sabora RH Stjepan Mesić, pokrovitelj 21. OSŠ 1993. godine,
s predsjednikom Olimpijskog odbora Željkom Perićem

Dr. Velimir Šimičić otvara
26. OSŠ u Brođancima
1998. godine

J. P. Klein i predstavnici
Vlade i Županije na
24. OSŠ 1996. godine

Predsjednik Sabora RH Zlatko Tomčić otvara 28. OSŠ u Brođancima 2000.

Niko Bulić, direktor Ureda HTZ-a s organizatorima OSŠ Brođanci 2000. godine

Marko Barišin, predsjednik Skupštine OSŠ Brođanci, pozdravlja nazočne goste 33. OSŠ 2004. godine

Padobranzi Aero kluba Osijek donose olimpijsku baklju na 34. OSŠ 2006. godine

Dr. Dinko Burić, osječko-baranjski dožupan, otvara 33. OSŠ 2005. godine

ŠPORTSKI GOSTI IZ NAŠE ŽUPANIJE NA OLIMPIJADI KAO KOD KUĆE

Na dosadašnjim olimpijadama ugostili smo četrdesetak najtrofejnijih športaša koji su dostojno branili boje naše zemlje na svjetskim i europskim natjecanjima, te na suvremenim olimpijadama.

Mnogi od njih osvajali su i odličja na natjecanjima na kojima su se borili za boje Hrvatske i bivše države. Posebno nam je bilo zadovoljstvo odužiti se zaslužnim športašima iz naše županije i pozivati ih da upale olimpijski plamen na Olimpijadi starih športova u Brođancima.

Osim naše legendarne rukometašice i športašice prošlog stoljeća Kaje Ileš, koja ove godine dolazi na 35. Olimpijadu 26. put, čast nam je što ćemo ugostiti i ostale zaslužne športaše naše županije i zahvaliti im na postignutim rezultatima i razumijevanju.

Tu prije svega mislimo na legendarne kuglaše na čelu s Miroslavom Liovićem, bivšim juniorskim svjetskim prvakom i s 3. osvojenim mjestom u seniorskoj konkurenciji svijeta u kuglanju, koji na 35. olimpijadu dolazi 13. puta.

MIROSLAV LIOVIĆ često je pomagao i u organiziranju manifestacija starih športova i dogovarao dolazak športskih gostiju.

ZORAN PRODANOVIĆ višestruki je juniorski prvak svijeta u kuglanju i svjetski rekorder. Na ovogodišnju olimpijadu dolazi 7. put.

BRANISLAV BOGDANOVIĆ bivši je viceprvak svijeta u kuglanju i višestruki prvak Hrvatske. Ovaj aktualni najbolji hrvatski kuglaš na 35. Olimpijadu starih športova u Brođance dolazi 7. put.

MARIO MUŠANIĆ, viceprvak svijeta u kuglanju u pojedinačnoj konkurenciji, koji je dva puta osvojio i 3. mjesto u paru na svjetskim prvenstvima, ove godine u Brođance dolazi 5. put.

Valja istaknuti da je **MATO BULKA**, aktualni svjetski rekorder i prvak svijeta u parovima, bio gost na Olimpijadi starih športova 2004. g. i upalio olimpijski plamen na 32. Olimpijadi.

MIRNA RAJLE-BROĐANAC, naša legendarna veslačica i višestruka državna prvakinja u veslanju, 2 puta je pobjednica SVJETSKOG KUPA, pobjednica je Svjetskog studentskog prvenstva i osvajačica srebrne medalje na SVJETSKOM PRVENSTVU 2003. Pobjednica je Mediteranskih igara 2005., brončana na Svjetskom prvenstvu seniora do 22 godine i osvajačica 7 medalja u Svjetskom kupu. Olimpijski plamen upalila je na 25. Olimpijadi starih športova 1996. i dosad je pet puta bila gošća Olimpijade.

DAMIR ZAHIROVIĆ, višestruki državni prvak u tae kwon dou, upalio je olimpijski plamen na 23. Olimpijadi starih športova i dosad je 5 puta bio gost Olimpijade starih športova.

MIRELA SKOKO-ČELIĆ, višestruka državna prvakinja u streličastvu, sudionica suvremenih olimpijada, europskih prvenstava,

Zaslužni sportaši naše županije Ivan Barišić, Miroslav Liović, Damir Zahirović, Kaja Ileš i Branislav Bogdanović na 29. OSŠ u Brođancima 2001. godine

Svjetskog kupa i Mediteranskih igara na kojima je ostvarila zavidne rezultate, dosad je bila gošća na olimpijadama u Brođancima 4 puta, a olimpijski plamen je upalila i prvi put bila gošća Olimpijade starih športova 1994. godine na 22. Olimpijadi.

Bivši nogometaši NK Osijeka Petar Krpan, Jurica Vranješ i Robert Špehar po jednom su upalili olimpijsku vatru i podijelili olimpijska odličja u Brođancima na olimpijadama, a na prošloj 34. Olimpijadi to je učinio mladi nogometaš NK Osijeka Marko Dinjar.

Ne možemo ne prisjetiti se naših poznatih veslača Ninoslava Sarage i Marija Vekića koji, iako žive u Zagrebu, ipak su naše gore list i

Zaslužni sportaši naše županije Ivan Šabijan, Dražen Funtak, Mirela Skoko i Ninoslav Saraga s trenerom Stjepanom Krznarićem na otvorenju Olimpijade u Atlanti 1996. godine

našli su vremena i sa zadovoljstvom prihvatili poziv organizatora da budu nazočni na manifestaciji starog športa.

S ponosom i zahvalnošću se prisjećamo naših dragih gostiju, pokojnih kajakaša Bilišća Matije Ljubeka i Milana Janića, koji su više puta nazočili našim manifestacijama, upalili olimpijski plamen i podijelili olimpijska odličja najuspješnijima.

Naš najtrofejniji OLIMPIJAC Matija Ljubek 11 je puta bio gost Olimpijade starih športova u Brođancima, a 1986. godine bio je i predsjednik Konferencije OSŠ u jednogodišnjem mandatu.

Belišćanski kajakaši **IVAN ŠABIJAN** i **DRAŽEN FUNTAK** također su više puta bili gosti olimpijada, kao i **PAVICA GALOŠEVIĆ** iz Belišća, svjetska prvakinja u kuglanju, koja je gost na Olimpijadi u Brođancima bila 4 puta. Športski pilot i član Aero kluba Osijek Mijo Ban također je nazočio na našim manifestacijama i kao član Aero kluba Osijek pomagao u organiziranju naših manifestacija.

IVAN BARIŠIĆ iz Vapova, višestruki državni prvak u KICK-BOXINGU, te **MARKO FILIPOVIĆ**, šahist iz Valpova, i atletičarka Katarina Perošević iz Ladimirevaca također su po jedan put bili gosti Olimpijade.

ROBERT SELIGMAN, jedan od ponajboljih mladih gimnastičara Hrvatske i osvajač zlatne i brončane medalje Svjetskog kupa i zlatne medalje na Univerzijadi, te četvrti na europskom prvenstvu u gimnastici, upalio je OLIMPIJSKI PLAMEN na 33. Olimpijadi starih športova u Brođancima 2005. godine, a bio je gost i na 34. Olimpijadi.

Sa zadovoljstvom i zahvalnošću možemo reći da smo imali čast ugostiti divne i skromne športaše koji vole svoju SLAVONIJU i podržavaju naše plemenite ciljeve i koji, kao i mi, žele da se izvorni, stari športovi naših predaka i nadalje prenose na buduće generacije i da se OLIMPIJSKI PLAMEN nikad ne ugasi.

NAŠA KAJA - HRVATSKA SPORTAŠICA STOLJEĆA PO 26. PUT GOŠĆA OSŠ U BROĐANCIMA

Rijetko se koji športša ili športašica može pohvaliti četvrtstoljetnim aktivnim igranjem za svoj klub i reprezentaciju, osvojenim trofejima, brojem nastupa i postignutim zgdicima kao naša legendarna rukometašica Katica-KAJA Ileš.

Kaja je rođena u Osijeku 30. ožujka 1946. godine. I danas živi u svom rodnom gradu. Profesorica je tjelesnog odgoja, uposlena kao stručni tajnik Hrvatskog saveza u Osječko-baranjskoj županiji. Zauzima istaknuto mjesto u Hrvatskom olimpijskom odboru. Predsjednica je Odbora za skrb o ženama u športu i članica Etičkog odbora.

Prve rukometne vještine počela je učiti već 1959. godine u Rukometnom klubu »Grafičar« iz Osijeka pod vodstvom trenera Stanislava Šuperine. Ubrzo postaje standardna prvotimka prvoligaša u Podgrađu, s kojim 1966. godine osvaja Kup pobjednika Jugoslavije. Članom ženske rukometne reprezentacije bivše države postaje 1963. godine, za koju je odigrala 201 utakmicu. U reprezentaciji je osjetila slast osvajanja naslova prvaka svijeta.

Na Olimpijadi u Moskvi 1980. godine, igrajući za tadašnju reprezentaciju, osvojila je srebrnu medalju. U dresu svog matičnog kluba, koji je 1968. promijenio ime u ŽRK OSIJEK, veselila se pokalu Kupa prvaka Europe (1982.). Iste godine odlazi u Japan, gdje igra godinu i pol dana i time zaokružuje četvrtstoljetnu rukometnu kari-

Legendarna rukometašica Kaja Ileš 2006. godine, 25. put gošća OSŠ u Brođancima

jeru, ali ostaje legenda, koju će po tome pamtiti sve rukometne generacije i ljubitelji športa uopće. Poznavatelji rukometa pamte je kao »pivotmena«, pravog organizatora igre i kružnog napadača na liniji šesterca. Uzor je mlađim generacijama rukometašica, a danas je instruktor za mlađe uzraste u ŽRK-u Osijek.

Za sve svoje uspjehe i postignute rezultate Kaja je više puta proglašavana športašicom grada, regije i šire. Za golem doprinos hrvatskom športu, a posebice rukometu treba istaknuti nagradu »Franjo Bučar« za životno djelo (1998.), nagradu za životno djelo Osječko-baranjske županije 2000. godine, a u anketi Večernjeg lista 2001. godine proglašena je hrvatskom športašicom 20. stoljeća.

Kaja Ileš i tajnik OSŠ, prof. Stjepan Lonjak, koji tu dužnost obnaša od 1989. godine

Kao uspješnu sportašicu koja je osvojila olimpijsku medalju i medalju sa Svjetskog prvenstva, organizatori Olimpijade starih športova u Brođancima pozvali su je 1977. godine da skupa s legendarnim košarkašem Krešimirom Čosićem bude počasni gost 6. Olimpijade. Otada pa nadalje Kaja je, kad god su joj to mogućnosti dozvoljavale i pored važnih drugih obveza, redovito dolazila na manifestacije starog športa i dijelila OLIMPIJSKA ODLIČJA pobjednicima olimpijada u Brođancima. Nikada nije odbila poziv organizatora i s njima je dijelila sretne trenutke i razumijevala poteškoće. Sudionici OLIMPIJADE uvijek je uvažavaju i vesele joj se. Na ovogodišnju 35. Olimpijadu starih športova Kaja dolazi kao gošća 26. put. Radujemo joj se i zahvaljujemo »našoj« Kaji na velikom razumijevanju našeg plemenitog stvaralaštva. Bit će nam uvijek dragi gost.

OLIMPIJADA STARIH
ŠPORTOVA DANAS

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA DANAS

Olimpijada starih športova je jedinstvena institucija ove vrste u nas (a vjerujemo i u svijetu.) Konstituirana je kao udruga građana za očuvanje i njegovanje izvornih starih športova i narodnih običaja. Ona je članica Saveza za športsku rekreaciju Hrvatske i ima sve odlike legalne institucije u navedenom djelovanju, te svojim programima i djelovanjem uspješno surađuje s dijasporom i organizacijama koje njeguju slične običaje (u zemlji i svijetu). Ona ima radna tijela koja rukovode organiziranjem i održavanjem ove jedinstvene manifestacije.

- Skupština (27 članova), Olimpijski odbor (12 članova) i Nadzorni odbor (3 člana). Oni predstavljaju svoje mjesto, općinu, županiju, grad Valpovo, turističke zajednice, športske udruge i radne organizacije.

PREDSTAVNICI U SKUPŠTINI OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA BROĐANCI

1. **Marko Barišin** – predsjednik Skupštine
Županija Osječko – baranjska,
2. **Mirko Sudar** – potpredsjednik Skupštine
Općina Bizovac,
3. Srećko Vuković. Bizovačke Toplice,
4. Ante Lovrinčević. OŠ „B. Klaića“ Bizovac,
5. Marin Janković. OŠ Brođanci,
6. Mladen Lacković. VMO Brođanci,

Marko Barišin,
predsjednik Skupštine

Mirko Sudar,
potpredsjednik Skupštine

7. Albin Vidaković Brođanci,
8. Ivica Kučinac. Brođanci,
9. Darko Perlić Brođanci,
10. Krešo Mateašić. Brođanci,
11. Veljko Gudelj Općina Bizovac,
12. Ilin Zdravko Brođanci,
13. Željko Franjić MO Brođanci,
14. Milenko Magušić Brođanci,
15. Filip Kučinac. Brođanci,
16. Dragutin Kadojić KB Osijek,
17. Damir Turalija. Turistička zajednica
. općine Bizovac,
18. Željko Perlić Ratarstvo Brođanci,
19. Miroslav Brkić PPK „Valpovo“ d.d.

- 20. Berislav Brkić PPK „Valpovo“ d.d.
- 21. Stipe Buljubašić Općina Bizovac,
- 22. Ivan Miličević Grad Valpovo
- 23. Stjepan Loinjak Zajednica športskih
 udruga – Valpovo,
- 24. Zlatko Lacković Osijek,
- 25. Slavko Arambašić Osijek,
- 26. Željko Vidaković. Valpovo,
- 27. Jasenka Lacković. VMO Brođanci.

Članovi Skupštine OSŠ Brođanci 2007. godine

Radna Skupština OSŠ Brođanci 2007. godine

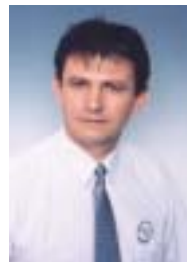
ČLANOVI OLIMPIJSKOG ODBORA OSŠ BROĐANCI 2007.

VELJKO GUDELJ
predsjednik

BERISLAV BRKIĆ
potpredsjednik

prof. **STJEPAN LOINJAK**
tajnik

STJEPAN BULJUBAŠIĆ

MARIN JANKOVIĆ

ŽELJKO VIDAKOVIĆ

ŽELJKO PERLIĆ

prof. dr. **ZLATKO LACKOVIĆ**

MIROSLAV BRKIĆ

prof. dr. **DRAGUTIN**
KADOJIĆ

MILENKO MAGUŠIĆ

JASENKA LACKOVIĆ

ČLANOVI OLIMPIJSKOG ODBORA OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA D A N A S

- **VELJKO GUDELJ - NOVAKI**, predsjednik
- **BERISLAV BRKIĆ - VALPOVO**, potpredsjednik
- **Prof. STJEPAN LOINJAK - JOSIPOVAC**, tajnik
- **ŽELJKO PERLIĆ - BROĐANCI**, predsjednik odbora za prijem i smještaj gostiju
- **MARIN JANKOVIĆ - OSIJEK**, predsjednik Odbora za informiranje i propagandu
- **Prof. dr. ZLATKO LACKOVIĆ - OSIJEK**, predsjednik odbora za marketing
- **MIROSLAV BRKIĆ-VALPOVO**, predsjednik odbora za svečanost otvaranja i mimohod
- **Prof. dr. DRAGUTIN KADOJIĆ - OSIJEK**, predsjednik odbora za izložbe i likovnu koloniju
- **ŽELJKO VIDAKOVIĆ - VALPOVO**, predsjednik odbora za natjecanje i suđenje
- **STJEPAN BULJUBAŠIĆ - BIZOVAC**, predsjednik odbora za uređenje stadiona
- **MILENKO MAGUŠIĆ- BROĐANCI**, predsjednik odbora za redarske poslove
- **JASENKA LACKOVIĆ - BROĐANCI**, predsjednik odbora za kulturu, zabavu i narodne običaje

Članovi Olimpijskog odbora OSŠ Brodanci 2007. godine

ČLANOVI NADZORNOG ODBORA OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA

- prof. IVAN MILIČEVIĆ - VALPOVO, predsjednik
- DARKO PERLIĆ - BROĐANCI, član
- ALBIN VIDA KOVIĆ - BROĐANCI, član

prof. IVAN MILIČEVIĆ
predsjednik

DARKO PERLIĆ
član

ALBIN VIDA KOVIĆ
član

Josip Cvetković (Osijek),
inicijator prvih Igara,
dugogodišnji predsjednik
OSŠ (od 1972. do 1983.),
izvršnih tijela od 1972. do
1987., jedan od glavnih
utemeljitelja i doživotni
počasni predsjednik

DOSADAŠNJI PREDSEDNICI SKUPŠTINE I KONFERENCIJE OSŠ BROĐANCI

1. Josip Cvetković iz Osijeka od 1972. do 1983.
2. Franjo Frntić iz Zagreba od 1983. do 1986.
3. Matija Ljubek iz Belišća 1986. godine
4. Antun Krajnović iz Zagreba 1987. do 1989.
5. Jozo Bogdanović iz Belišća 1989. i 1990.
6. Stjepan Čamagajevac iz Valpova od 1990. do 1993.
7. Branimir Glavaš iz Osijeka od 1993. do 1998.
8. Anica Horvat iz Osijeka od 1998. do 1999.
9. Srećko Lovrinčević iz Osijeka 1999.
10. Marko Bagarić iz Osijeka Osijeka 2000.
11. Ladislav Bognar iz Osijeka 2001.
12. Marko Barišin iz Osijeka od 2001. nadalje

Verba volant, scripta manent
(Riječi prolaze, napisano ostaje)
- bio je njegov životni moto.

✙ Franjo Frntić
(Zagreb)
od 1983. do 1986.

✙ Matija Ljubek
iz Belišća 1986. godine

Antun Krajnović
iz Zagreba
od 1987. do 1989.

Jozo Bogdanović
iz Belišća
1989. i 1990.

Stjepan Čamagajevac
iz Valpova
od 1990. do 1993.

Branimir Glavaš
iz Osijeka
od 1993. do 1998.

Anica Horvat
iz Osijeka
od 1998. do 1999.

Srećko Lovrinčević
iz Osijeka
1999.

Marko Bagarić iz Osijeka, 2000.

Ladislav Bognar
iz Osijeka
2001.

Marko Barišin
iz Osijeka
od 2001. nadalje

Josip Cvetković
od 1972. do 1987.

Stjepan Buljubašić
od 1987. do 1989.
od 2003. do 2006.

Marin Janković
od 1989. do 1991.

Berislav Berkić
od 1991. do 1995.

Željko Perlić
od 1995. do 2003.

Veljko Gudelj
od 2006. nadalje

DOSADAŠNJI PREDSEDNICI IZVRŠNIH TIJELA OSŠ BROĐANCI

1. Od 1972. do 1987. Josip Cvetković iz Osijeka
2. Od 1987. do 1989. Stjepan Buljubašić iz Bizovca
3. Od 1989. do 1991. Marin Janković iz Osijeka
4. Od 1991. do 1995. Berislav Berkić iz Valpovo

5. Od 1995. do 2003. Željko Perlić iz Brođanaca
6. Od 2003. do 2006. Stjepan Buljubašić
7. Od 2006. nadalje Veljko Gudelj iz Novaka

DUŽNOSTI TAJNIKA OSŠ OBNAŠALI SU

1. Živko Brkić iz Brođanaca 1972.
2. Marin Janković iz Č. Martinaca od 1972. do 1983.
3. Emil Stošić iz Brođanaca od 1983. do 1986.
4. Josip Rimac iz Samatovaca od 1986. do 1987.
5. Ilica Kučinac iz Brođanaca od 1987. do 1989.
6. Stjepan Loinjak iz Josipovca od 1989. nadalje

prof. Stjepan Loinjak
tajnik s najdužim radnim stažem

- Godine 1989. utemeljeno je Vijeće igara u sastavu Josip Cvetković – Osijek predsjednik, Franjo Frntić – Zagreb, Darko Uranjek – Osijek i Željko Kovačić – Podravske Sesvete – članovi.

Olimpijski dom na Olimpijskom stadionu u Brodancima

Vladimir Šeks, potpredsjednik Sabora Republike Hrvatske, otvara Olimpijski dom 1997. godine

OLIMPIJSKI DOM U OLIMPIJSKOM SELU

Osim niza objekata sagrađenih na olimpijskom stadionu u Brođancima, održavanje ove jedinstvene manifestacije uvelike je pridonijelo bržem razvoju infrastrukture Brođanaca. Sagrađena je asfaltna cesta kroz mjesto kao i prilazne ceste, doveden telefon, plin i voda te adaptirane sve društvene ustanove u selu. Ipak, svoj najveći doprinos Olimpijadi je dala gradnjom OLIMPIJSKOG DOMA.

Ideja o gradnji doma potekla je od Olimpijskog komiteta OSŠ, a odmah potom je dobro prihvaćena od Općinskog poglavarstva Bizovac i Županije osječko-baranjske. Odbor za gradnju doma osnovan je 2. listopada 1996. godine na čelu sa Stjepanom Sršićem, načelnikom općine Bizovac kao nositeljem investicija, a uz općinu Bizovac, Županiju osječko-baranjsku i OSŠ, gradnju doma pomogli su i brojni sponzori. U koordinacijski odbor za gradnju Olimpijskog doma ušli su

Marko Barišin, Ivica Peko i Zlatko Lacković iz Osijeka, Stjepan Loinjak iz Josipovca i Željko Perlić, Željko Franjić, Mirko Lacković i Vjekoslav Vuković iz Brođanaca.

Idejno rješenje Olimpijskog doma izradio je dipl. ing. arh. Stjepan Ivanović iz Valpova, a temeljni kamen položio je 16. prosinca 1996. tadašnji župan Osječko-baranjske županije Branimir Glavaš.

Dom je završen u roku, a otvorio ga je na svečani način 31. kolovoza 1997. prigodom održavanja 25. jubilarne Olimpijade u ime pokrovitelja dr. Franje Tuđmana, predsjednika Republike Hrvatske, njegov izaslanik Vladimir Šeks, dopredsjednik Sabora Republike Hrvatske. Lokacija građevine Olimpijskog doma veže se uz postojeću pozornicu na olimpijskom stadionu u Brođancima, a sastoji se od prizemlja, kata i natkrivenog dijela trijema, ukupne površine 260 m².

U prizemlju su sagrađeni cafe-bar, ostava za piće, hall, svlačionica za domaće i gostujuće natjecatelje, WC-i, uredi za suce te praonica-kotlovnica. Na katu su sagrađene tribine s ulaskom u pretprostor, hall, prostorije za upravo, sastanke, arhivu, galeriju, WC i natkriveni dio trijema.

Izvođač radova bilo je građevinsko poduzeće Domovela iz Osijeka, a vrijednost završene građevine iznosi 700.000 kuna.

Oblikovno građevina doma zadržala je posebnost lokalne ruralne arhitekture i objekata već prije postavljenih na olimpijskom stadionu (ambari, čardaci) i građena je klasičnim materijalom.

Olimpijski dom Olimpijade starih športova u Brođancima služit će u višenamjenske svrhe.

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA
U DJELIMA KIPARA I SLIKARA

U bogatom športskom i kulturno-zabavnom programu Olimpijade starih športova Brođanci od samih je početaka uključeno i likovno stvaralaštvo. Izvorna likovna umjetnost na temu starih športova javila se kao specifična manifestacija likovnog stvaralaštva čija je funkcija istraživanje i oslikavanje starih športskih igara našeg naroda i narodnosti iz kojih su nastali moderni športovi i natjecanja. Putem likovnog izraza potvrđivao se kreativni duh našeg etnosa i omogućavalo bolje i dublje upoznavanje naših tradicionalnih izvora. Na taj način obogaćivala se seoska sredina i razvijala opća tjelesna kultura. Postupno je nastajala nova kvaliteta, podizana je kulturna razina, a Olimpijada starih sportova je obogaćivana je novim likovnim izrazom.

Sve je počelo inicijativom lutajućeg reportera izdavačke kuće Vjesnik iz Zagreba, gospodina Gerharda Ledića. On je 25. ožujka 1973. godine dao inicijativu i osobno pridonio da se likovno stvaralaštvo uvede u program Olimpijade starih športova Brođanci. Zbog tih zasluga on je i postavljen na čelo Odbora čiji je zadatak bio da se ova likovna manifestacija realizira. Odbor je sastavljen od ovih eminentnih stručnjaka:

1. Gerhard Ledić, novinar iz Zagreba
2. Stjepan Brlošić, akademski slikar iz Osijeka
3. Jelica Ambruš, profesor umjetnosti iz Osijeka
4. Adam Kučinac, likovni kreator primjenjene umjetnosti iz Osijeka
5. Viktor Ambruš, profesor umjetnosti iz Osijeka.

Manifestacija izvornog likovnog stvaralaštva zamišljena je kao izložba umjetnika naivaca koja je tematski vezana uz stare športove s likovnim izražajem u skulpturi i slici. Svoje radove umjetnici su tre-

bali izraditi kod kuće, u svom kraju da bi oni nosili obilježja starih sportova njihove okoline.

Prva takva izložba na temu starih sportova održana je već u sklopu druge Olimpijade starih sportova u Brođancima. Odbor je svoju aktivnost primarno usmjeravao na pojedina područja naše zemlje gdje je ovo stvaralaštvo već bilo razvijeno, primjerice: "Hlebinska škola naive" i "Ernestinovačka kiparska škola". Upravo u to vrijeme u čitavoj zemlji bujalo je izvorno likovno stvaralaštvo. Pučki su umjetnici svim srcem prihvatili da na svoj specifičan način obilježe i stare sportske igre. Svoje radove za Prvu izložbu izradili su ovi umjetnici naivci:

1. Josip Bičanić, iz Cernika – Nova Gradiška
2. Adolf Bogdanović, iz Osijeka
3. Marija Dugina, Hlebine
4. Bara Mustafa, Hlebine

Igra »Šurla« - slikarski rad Marije Balan iz Uzdina (Subotica)

Igra »Kozana« - slikarski rad Josipa Cugovčana iz Podravske Sesvete

Sudionici
Likovne
kolonije u
Bizovačkim
toplicama 2001.
godine i
organizatori
OSS

Kiparski radovi
na temu starih
športova
izloženi na
Olimpijskom
stadionu 1998.
godine

5. Božo Pilja, Ernestinovo
6. Matija Pitinac, Osijek
7. Ana Puškaš, Virje
8. Stevo Širok, Ernestinovo
9. Mate Tijardović, Ernestinovo
10. Siniša Tešankić, Osijek
11. Đuro Zvonar, Šemovci – Bjelovar
12. Vjekoslav Žnidarec, Jovanovac – Osijek
13. Stipo Škvorić, Nova Gradiška

SLIKARI:

1. Ivan Andrašić, Molvarske ledine – Molve
2. Biserka Bencek, Bjelovar
3. Stevo Borovac, Tenjski Antunovac
4. Tereza Dolanec, Hlebine
5. Franjo Dugina, Hlebine
6. Marija Dugina, Hlebine
7. Stjepan Đukić, Lozan – Virovitica
8. Katarina Henc, Zagreb
9. Josip Horvat, Ždala – Koprivnica
10. Đuro Jaković, Molve
11. Stjepan Kečkeš, Virje

12. Darinka Papišta, Bjelovar
13. Đuro Popec, Gornja šuma – Koprivnica
14. Marijan Puškaš, Virje
15. Mladen Salaj, Gola
16. Vilma Sigetić, Hlebine
17. Zvonimir Sigetić, Hlebine
18. Ana Verić, Babina Greda
19. Marija Valter, Virje
20. Ratko Žaja, Osijek
21. Mijo Petrić, Prod – Bosanski Šamac i drugi nepoznati

Prvu je izložbu na temu starih sportova osobno otvorio njezin idejni pokretač Gerhard Ledić. Radovi su izloženi u Osnovnoj Školi “Jakša Kučinac” u Brođancima. Izlagalo je ukupno 36 umjetnika-naivaca, a izloženo je 72 rada. Olimpijadi je poklonjeno 18 radova slijedećih autora: Josip Bičanić, Bara Mustafa, Matija Pitinac, Ana Puškaš, Stipo Škvorić, Đuro Zvonar, Vjekoslav Žnidarec, Adolf Bogdanović, Stevo Širok, Mate Tijardović, Biserka Bencek, Stjepan Đukić, Stjepan Kečkeš, Darinka Papišta, Ana Verić i Mijo Petrić. Ti su radovi predstavljali okosnicu budućeg fundusa Galerije starih sportova. Ova prva izložba bila je vrlo uspješna, kako po odazivu pučkih umjetnika i izloženih radova tako i po interesu koji za nju vladao među umjetnicima i posjetiocima. To je ohrabrilo organizatore izložbe i organizatore Olimpijade da sa još većim angažmanom prionu organizaciji naredne manifestacije. Za drugu iz-

Otvorenje izložbe slikarskih radova nastalih u Likovnoj koloniji u Bizovačkim toplicama

ložbu izvršene su opsežne pripreme i animiran veliki broj pučkih umjetnika sa još šireg zemljopisnog područja. Na drugu izložbu svoje radove poslalo je čak 68 umjetnika i to ukupno 87 radova. Na drugoj izložbi sudjelovali su slijedeći autori:

KIPARI:

1. Mato Andrić, Bosanski Šamac
2. Marijan Bičvić, Modriča
3. Velimir Đorđević, Zaječar
4. Pavle Kerencov, Varaždin

Skupni rad kipara iz Ernestinova na Olimpijskom stadionu u Brodancima

5. Drago Košir, Sodražica – Slovenija
6. Nedjeljko Mušac, Osijek
7. Drago Belina, Veliko Trgovišće kod Zagreba
8. Ljubica Trusić, Osijek
9. Antun Trusić, Osijek

SLIKARI:

1. Ivan Andrašić, Molve
2. Marija Balan, Uzdin – Subotica
3. Franjo Blašković, Ogulin

Rad slikara na Likovnoj koloniji 2003. godine

4. Ivan Cenkovič, Molve
5. Sofija Doklean, Uzdin – Subotica
6. Kata Dolenac, Hlebina
7. Stevo Fosić, Molve
8. Josip Gec, Sisak
9. Vlado Gregorić, Molve
10. Ivan Hegeduš, Virje
11. Katica Hontiće, Repaš
12. Marija Horvat, Hlebina
13. Mijo Jaković, Molve

Dio radova kipara i slikara izloženih u Olimpijskom domu

14. Damir Jelinek, Novi Vinodolski
15. Kasim Kapo, Banja Luka
16. Marija Kolarić, Molve
17. Đuro Kovačić, Molve
18. Ivan Kranjec, Molve
19. Stjepan Markov, Hlebina
20. Branka Gabaj, Hlebina
21. Martin Hehkek, Gola
22. Vera Pavlović, Gola
23. Blaženka Andrović, Hlebina

25. Zvonko Sigetić, Hlebine
26. Dragica Smičibrada, Hlebine
27. Mladen Salaj, Gola
28. Jože Svetina, Zavodinje – Slovenija
29. Dražen Šalvara, Virje
30. Biserka Zlatar, Gola
31. Marica Žigmundovac, Gradište – Županja
32. Josip Mihoković, Novigrad Podravski
33. Veljko Hržina, Slavonski Brod
34. Josip Nađ, Molve.

Radovi su ponovno izloženi u Osnovnoj Školi “Jakša Kučinac” u Brođancima. Druga je izložba je po broju eksponata na temu starih sportova predstavljala jedno snažnije viđenje ovog športa, a po svojim dimenzijama bila je do tada najjača izložba na tu temu u našoj zemlji. Na jednom su se mjestu našli radovi izvornih likovnih umjetnika iz raznih krajeva naše zemlje. Umjetnici naivci poklonili su novih 15 radova pa je Odbor za izložba predložio da se osnuje Galerija starih sportova. Ovaj prijedlog olimpijski je odbor i prihvatio, pa je 6. listopada 1974. godine osnovana Galerija starih športova Brođanci kao stalno prisutna institucija. Galeriju sa više od 40 radova umjetnika naivaca otvorio je Josip Cvetković, dipl. oec. predsjednik Olimpijade starih sportova. Treća izložba umjetnika naivaca organizirana je 1975. godine u prostorijama Galerije – u dodijelje-

nim prostorima zgrade stare općine od radova koji su olimpijadi poklonjeni. Naime, valjalo je Galeriju starih sportova i njezine radove predstaviti posjetiteljima Olimpijade. Od tada se Galerija, kao kulturna likovna institucija, stalno bogatila i proširivala vrijednim radovima.

U okviru programa Pete Olimpijade starih sportova po prvi put je održana Likovna kolonija umjetnika naivaca.. Prva Likovna kolonija radila je u vremenu od 24-29. kolovoza 1976. godine u Parku palih boraca u Brođancima. U njoj je radilo pet kipara i pet slikara.

KIPARI:

1. Mate Tijardović, Ernestinovo
2. Marijan Bičvić, Modriča
3. Nedeljko Mušac, Osijek
4. Ivan Demše, Đurađ – Donji Miholjac
5. Veljko Hržica, Ernestinovo

SLIKARI:

6. Marija Balan, Uzdin – Subotica
7. Drago Takač, Đurđenovac
8. Marica Žigmundovac, Gradište – Županja
9. Đuro Jaković, Molve
10. Martin Kovaček, Molve

Prvi puta posjetioci Olimpijade su mogli vidjeti kako nastaju kipovi iz hrastovine, slike na staklu, platnu i papiru. Ta prva Likovna kolonija privukla je veliku pažnju različitih medija i ostala je u trajnom sjećanju po kvaliteti izvedenih radova. Po Prvi puta izrađeni su i kipovi većih dimenzija i velike umjetničke vrijednosti.

Tijekom održavanja šeste Olimpijadu starih sportova ponovno je održana Likovna kolonija s nešto manjim brojem sudionika. Druga Likovna kolonija odvijala se od 23-28. kolovoza 1977. godine, a u njoj su sudjelovali slijedeći umjetnici:

KIPARI:

1. Cvijko Popović, Beočin
2. Vjekoslav Žnidarec, Jovanovac – Osijek
3. Božo Pilja, Ernestinovo

SLIKARI:

4. Drago Takač, Đurđenovac
5. Vladimir Rep, Podravske Sesvete
6. Josip Cugovčan, Podravske Sesvete

Galerija Starih sportova je dodatno je obogaćena radovima ovih umjetnika, a izložba je obuhvatila sve radove s kojima Galerija raspolaže. Naredne 1978. godini nije organizirana Likovna kolonija već je u okviru Sedme Olimpijade starih sportova održana izložba svih radova na nekoliko lokacija: u prostorima Galerije, sportskom

igralištu, u selu pred zadružnim domom i parku palih boraca u Brođancima. Za Osmu Olimpijadu starih sportova organizatori su se odlučili izložiti foto dokumentaciju većeg formata i tako prikazati radove i fotodokumentaciju iz fundusa Galerije. Ponovno su se radovi – eksponati Galerije našli na određenim punktovima u selu – Galerija, park i igralište, a Foto eksponati su izloženi u Omladinskom domu. Više od 30 slika dosadašnjih olimpijada našlo je svoje mjesto na zidovima omladinskog doma. I ovi radovi bili su vrijedna dokumentacija kojom je obogaćena i proširena djelatnost Galerije.

Tijekom Devete Olimpijade starih sportova održane 1980. godine pozvan je manji broj umjetnika naivaca, koji su radili svoje radove na temu starih sportova i poklonili ih Galeriji. U ovoj Likovnoj koloniji učestvovali su:

1. Slobodan Mašić, kipar iz Dublja – Šabac
2. Ivan Francuz, slikar Marjanci – Donji Miholjac
3. Mato Gemelt, Rogovac – Spišić Bukovica
4. Ivan Žufika – Molve

Tijekom jubilarne Desete Olimpijade starih sportova održana je i Četvrta Likovna kolonija umjetnika naivaca na temu starih sportova. Organizator je animirao također jedan manji broj umjetnika naivaca, s željom da se na ovoj jubilarnoj smotri zaista okupe vrijedni pučki umjetnici. Likovna kolonija je radila od 25-30. kolovoza 1981. godine u Parku palih boraca u Brođancima, a izrađeni radovi također su poklonjeni Galeriji starih sportova Brođanci. U Likovnoj koloniji sudjelovalo je četiri kipara i sedam slikara:

KIPARI:

1. Slobodan Mašić Dublje – Šabac
2. Ivan Demše Đurađ – Donji Miholjac
3. Cvijo Popović – Beočin
4. Josip Šimić – Pitomača

SLIKARI:

5. Marica Žigmundovac, Gradište – Županja
6. Vladimir Rep – Podravske Sesvete
7. Zlatko Huzjak – Đurđevac
8. Vladimir Kirin – Podravske Sesvete
9. Zdravko Šabarić – Đurđevac
10. Pero Topljak – Đurđevac
11. Drago Bešenić – Đurđevac

Treba istaknuti veliku pomoć Kombinata Belišće koji je redovito poklanjao drvo za skulpture i stalnu pomoć SIZ-a kulture Općine Valpovo.

Olimpijada je i u narednom periodu nastavila svojim izvornim likovnim stvaralaštvom. Zbog nedostatka finansijskih sredstava broj učesnika u Kolonijama bio je u narednom razdoblju manji, ali su se one uz manje prekide i nadalje održavale u sklopu programa Olimpijade.

1982. godine odlukom Mjesne zajednice srušena je dotrajala zgrada Galerije u središtu sela, a eksponati su smješteni u neodgovarajuće prostorije Zadružnog doma u Brođancima te u Galerijskoj kući na olimpijskom stadionu. Poslije je jedan broj skulptura izložen u hotelu "Termia" u Bizovačkim toplicama. U narednom su razdoblju organizirane su i samostalne izložbe pojedinih autora. Radovi iz fundusa Galerije bili su izloženi u Belišću, Osijeku, Zagrebu i Sigetvaru (Mađarska). Poznati hrvatski slikar naive Ivan Lacković-Croata poklonio je 25 svojih radova i pet skica na temu starih sportova, koji su nekoliko puta bili izloženi u Galerijskoj kući na olimpijskom stadionu. Prilikom otvorenja izložbi u nekoliko su navrata održana i pjesnička sijela. Za većinu kolonija izdani su i katalozi autora što predstavlja trajnu dokumentaciju i dokaz bogate likovne aktivnosti u okviru Olimpijade.

Zadnjih pet godina održavanja Olimpijade starih športova rad likovnih kolonija ponovno je intenziviran i obogaćen s velikim brojem sudionika. Tako je 2002. godine kiparska kolonija u kojoj su sudjelovali:

1. Mato Tijardović - Osijek
2. Siniša Tešankić - Ernestinovo
3. Milan Kovač - Našice
4. Antun Ferbežar - Otok
5. Arpad Eđed - Bilje
6. Ivan Mišić - Osijek

7. Vedran Jakšić - Osijek
8. Miroslav Karač - Osijek
9. Saša Matković - Osijek
10. Ivan Forjan - Bilje
11. Saša Sermek - Kozarac
12. Ivan Tolić - Ernestinovo

Ova skupina kipara na čelu s Matom Tijardovićem, dugogodišnjim prijateljem Olimpijade, izradila skulpturu "Stari športovi našeg kraja" koja je postavljena na ulazu na olimpijski stadion uz Olimpijski dom, kao trajno obilježje kiparskog stvaralaštva ove manifestacije. Naredne godine izrađena je još jedna skulptura na temu "Slavonijo zemljo plemenita" koja je također postavljena na olimpijskom stadionu.

U likovnim su kolonijama Olimpijade starih športova zadnjih godina sudjelovali slijedeći slikari:

1. Petar Avramović - Županja
2. Zdenka Bošnjaković - Slavonski Brod
3. Goran Lukić - Vinkovci
4. Josip Šimić - Slavonski Brod
5. Pero Beuk - Vinkovci
6. Davor Roso - Osijek
7. Nikola Ivković - Osijek

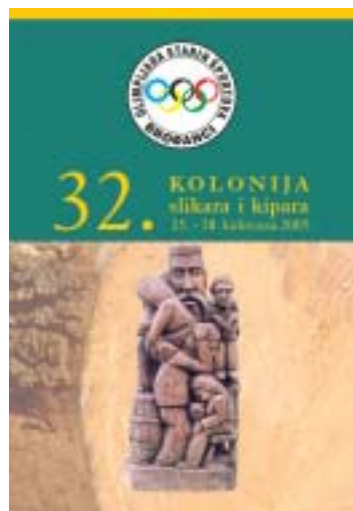
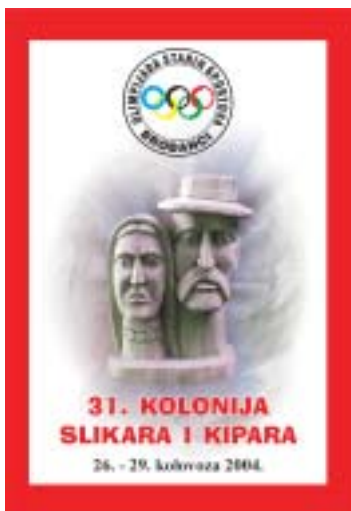
8. Viktor Štrbac - Osijek
9. Rozvelt Kapović - Osijek
10. Đuro Adžić - Osijek
11. Drago Barat - Kotlina
12. Križanac Ivan - Vinkovci
13. Ivica Mareković - Sela - Sisak
14. Siniša Špiranović - Čepin
15. Daniel Jakovljević - Čepin
16. Eduard Križanović - Osijek i drugi

Sa tridesetpetom Olimpijadom zaokružuje se jedno plodno razdoblje likovnog i kulturnog stvaralaštva sa specifičnim tematskim izrazom. Putem ove manifestacije:

1. Pokrenuti su pučki umjetnici na jedno novo područje svog individualnog stvaralaštva.
2. Omogućeno je zbližavanje umjetnika naivaca i popularizacija njihovog likovnog izričaja
3. Selo je obogaćeno jednom novom likovnom kulturom.
4. Došlo je do snažnijeg povezivanja sporta i kulture, starih sportova i pučkih umjetnika, .
5. Olimpijada starih sportova i stari šport uopće afirmirani su bojom i kistom, dlijetom i čekićem.

Olimpijada se ovim putem zahvaljuje svim umjetnicima koji su sudjelovali u likovnim kolonijama tijekom tridesetpetogodišnjeg trajanja ove manifestacije. Oni su pomogli i omogućili da se stari športovi i likovno blago našeg naroda očuva i prenese sadašnjim i budućim generacijama. Najsrdačnije se zahvaljujemo i brojnim sponzorima koji se pomogli u pribavljanju drvenog materijala za izradu kipova i slikarskog materijala, a bez čije pomoći se likovne kolonije ne bi mogle uspješno odvijati.

prof. dr. sci. Dragutin Kadojić
Predsjednik Odbora za izložbe i koloniju
Olimpijade starih športova Brodanci

Katalozi izdani prigodom održavanja likovnih kolonija

FOLKLORN BLAGO
BROĐANACA

Izvorno je folklorno blago Brođanaca neprocjenjivo. Već 1928. godine grof Gutman iz Belišća pokazuje interes za folklor Brođanaca, te ih poziva za svoje gozbe i proslave, na kojima se okupljala tadašnja buržoazija: djevojke iz Brođanaca koje u nošnji i ljepoti predstavljaju najveće blago Valpovštine. Na jednoj takvoj svečanosti grofovija uručuje zlatni dukat najljepšoj djevojci iz Brođanaca Staži Lacković.

Povedena belišćanskim iskustvom, gradska buržoazija Osijeka već naredne, 1929. godine okuplja najbolje nošnje i djevojke Slavonije, gdje veća skupina djevojaka nastupa iz Brođanaca i iz njega nosi najbolje nagrade.

U siječnju 1936. godine (točnije 8. siječnja) održava se osnivačka skupština, na kojoj se u okviru Ogranka Seljačke sloge osniva folklorno društvo, koje ima tri sekcije: folklornu (plesnu), tamburašku i diletantsku. Društvo ukupno broji 200 članova. Njegov predsjednik je Jozo Kučinac-Kolar, koji ujedno vodi folklornu i diletantsku sekciju, dok tamburašku sekciju vodi Mato Brkić-Mlinar.

Osnivanjem folklornog društva, koje po svojoj masovnosti okuplja pretežiti dio mladeži, u selu se intenzivno razvija kulturno-zabavni život. Već naredne godine počinje akcija za gradnju društvenog doma, koji postaje centar okupljanja ne samo mladeži već svih mještana.

Saznavši za njihov aktivan rad, društvo 1937. godine dobiva poziv da sudjeluje među prvim iz ovoga kraja na Smotri folkloru u Zagrebu. Sudjeluju 24 člana folklorne i tamburaške sekcije. U Zagrebu ovo društvo dobiva velika priznanja i postaje vrlo cijenjeno u

Hrvatskoj. Iste godine ono nastupa u Podgoraču, te Osijeku 1938. godine, gdje zajedno s HPD "Lipa" priređuje program za građane. Naredne godine nastupa u Valpovu. Društvo prestaje s radom 1941. godine, čime se izražava nezadovoljstvo stanjem u zemlji.

Zbog ratnih događanja, 1943. godine kulturno-umjetničko društvo prekida s radom. Rad folklornog društva obnavlja se odmah poslije rata, a njime rukovodi Slavko Budimčić. Već naredne, 1947., godine društvo nastupa na prvoj poslijeratnoj smotri folkloru u Zagrebu, gdje od organizatora dobiva veliku nagradu i priznanje, radio-aparat "Kosmaj", za izvornost nošnje, plesova i pjesme.

Nastupi folklornog društva sve su brojniji, a naročito od 1950. godine od kada društvom rukovodi Mirko Cvetković kao predsjednik. Ono je, pored Zagreba, više puta nastupalo na Đakovačkim vezovima, Vinkovačkim jesenima, Valpovačkom ljetu, na OSS Brođanci i u Mađarskoj.

Do današnjih dana Društvo je promijenilo mnogo voditelja i nekoliko je puta prekidalo s radom. Posljednjih godina broj članova društva polako se povećava.

KUD »Brodanci« na Đakovačkim vezovima

Nastup KUD-a »Brodanci« na 34. OSŠ 2006. godine

Tamburaši iz
Bizovca i
Brodanaca

Članovi KUD-a
»Brodanci« s TS
»Slavonske lole«
iz Đakova na
proslavi
sedamdesete
godišnjice
djelovanja
folkloru u mjestu

Treba istaknuti da je KUD Brođanci imalo najviše nastupa i uspjeha u vrijeme kada je rukovoditelj bio pokojni Mirko Cvetković (od 1950. do 1986.), a poslije njega Kulturno-umjetničkim društvom su rukovodili Željko Mateašić i Seka Magušić.

Nakon nekoliko godina stagniranja i nepostojanja KUD-a, 1996. godine Kulturno-umjetničko društvo je ponovno formirano pod imenom KUD “Brođanci”, a za predsjednika je izabran Zlatko Kučinac, dok je plesni voditelj Zvonimir Vuković iz Bizovca, koji je s prekidima bio voditelj i koreograf plesa od 1997. do 2007. godine. U tom razdoblju predsjednica je bila Željka Novoselić, a društvo je nastupalo na folklornim manifestacijama u Đakovu, Vinkovcima, Valpovu, Orahovici i na Olimpijadi starih športova u Brođancima.

2006. godine predsjednicom postaje Jasenka Lacković i KUD je imao nastupe u Kutini, Petrijevcima, Valpovu u Brođancima na 34. Olimpijadi starih športova, te u Harkanju (Mađarska).

3. lipnja 2006. KUD je obilježio 70. godišnjicu postojanja i organiziralo vrlo uspješan koncert u kino dvorani u Brođancima koji je bio vrlo posjećen. Jasenka Lacković je predsjednica i ove 2007. godine a novi koreograf je Milan Milišić-Zečević iz Valpova. U ovoj godini KUD ima vrlo ambiciozne planove nastupa u Valpovu, Đakovu, Kutini, Vinkovcima, Harkanju i tradicionalno na 35. Jubilarnoj OSŠ u Brođancima. Kontinuirano je počeo i rad sa mlađim uzrastima, a treba istaći da dugi niz godina folklor prate tamburaši iz Brođanaca i Bizovca.

Narodna nošnja djevojaka Brođanaca i okoline

Narodna nošnja snaša Brođanaca i okoline

NARODNA NOŠNJA NAŠEG KRAJA

Narodna nošnja našeg kraja bila je u prošlosti zastupljena (a i do danas je očuvana) u tri sela Valpovštine Bizovcu, Brođancima i Habjanovcima. Glede svoje raskošnosti i karakterističnog oblika te svoje specifičnosti, lako je prepoznatljiva i može se smatrati posebnim tipom među slavonskim narodnim nošnjama.

Razlikujemo ženske narodne nošnje djevojaka, snaša i djevojčica te muške narodne nošnje odraslih i dječaka. Izrada ženske narodne

nošnje traje po nekoliko mjeseci, gotovo cijelu godinu, pa i dulje, a samo odijevanje djevojke i snaše traje po nekoliko sati.

U sastav ženske narodne nošnje pripadaju ponjaprije platneni skutli. U odnosu na narodne nošnje drugih slavonskih krajeva, oni su vidljivo kraći i sežu samo nešto ispod koljena.

Donji dio tijela pokrivaju u slojevima, zbog čega je odjeća vrlo široka. Bušeni vez »ŠLINGOĆE«, iako je poznat i na širem prostoru istočne Hrvatske, posebno je svojstven narodnoj nošnji našeg kraja. On obilno krasi svečane suknje i kecelje, ukroćeni i bogato nabrani

ovratnik »REKLJA« još je jedna specifičnost ženskog ruha, a podsjeća na stil francuske mode krajem 18. stoljeća. Tu je i djevojački vijenac od đurđica u obliku dijademe. »BOBANE« čarape i zlatno vezene papuče upotpunjuju prepoznatljiv oblik ove odjeće.

Razlike u svečanom ženskom odijevanju postoje s obzirom na životnu dob i bračno stanje. Šlingane suknje i svileni oplećci primjerni su djevojkama i mlađim snašama. Žene u zrelim godinama nose kupovne suknje i odgovarajuće šlingane i ubirane oplećke. Snaše našeg kraja zavijaju glavu u »ŠAMIJU«.

Oglavlje također označava razliku u dobi i bračnom stanju. Djevojčice nose na glavi samo usku vrpcu »CRNU KADIFU«, ukrašenu zlatom i jaspicama.

Glavni ukras djevojačke glave je »CVJETNI VIJENAC« od umjetnih đurđica i ružinih pupoljaka bez povezala, dok snaše uz »ŠAMIJU« stavljaju i povezala. Djevojčice u svečanim prigradama odijevaju »PILANGE« - suknje od lakog materijala, poput vela.

Kod odijevanja u narodnu žensku nošnju najprije se obuvaju čarape i papuče, zatim potkrilca (kratka suknjica od običnog platna), a na nju dolaze KRILCA - suknja od pamuka ubirana vunom. Na krilca se podvezuje potpuno čista suknja bez veza, a zatim se odijevaju tri šlingane suknje. Gornji dio nošnje čini obični »OPLEĆAK«. On se odijeva ispod oplećka ubiranog i šlinganog. Zatim se odijeva šlingana suknja, a potom šlingana kecelja. Poslije sukanja i oplećaka dolaze ukrasi; reklje, dukati, marama sa zlatom ili svilena i zrnje - druljaš.

Muška narodna nošnja Brođanaca i okoline

MUŠKA NARODNA NOŠNJA IAKO JE PRETRPJELA NEKE PROMJENE ostala je konzervativnija i gotovo da nema lokalnih obilježja i uklapa se u opću sliku slavonske muške narodne nošnje.

Muško »RUVO« čine dva dijela - »košulja« i »gaće«. To bi bilo sve što se nosilo radnim danom i ljeti, dok su se prsluk, »tkanica« i šešir odijevali nedjeljom i u drugim svečanim prigradama.

Djeca u narodnoj nošnji svoga kraja

Ponekad su muškarci radnim danom opasivali širi kožnati pojas, a momci su nosili »tkanice«.

U svečanim prigodama obvezni su bili opanci koji su se obuvali na »obojke« - pravokutne komade tkanine u koje se zamataju noge. Opanci nisu bili obvezni radnim danom.

Ženska narodna nošnja, prema nekim kazivačima, nosila se sve do II. svjetskog rata (precizno 1936.), kada se naglo počela napuštati, u čemu je presudnu riječ dao rat i nemogućnost nabave materijala za izradu nošnji.

Prema kazivačima, muškarci su svoju nošnju počeli napuštati znatno prije, već 1914. godine, a do II. svjetskog rata potpuno je izišla iz upotrebe zbog teškoća oko održavanja bjeline.

Danas se navedene narodne nošnje, kao spomen na bogatu slavonsku baštinu i sastavni dio narodnog blaga u Hrvata, mogu vidjeti na »Đakovačkim vezovima«, Olimpijadi starih športova, »Vinkovačkim jesenima«, »Ljetu Valpovačkom«, »Miholjačkom sijelu« i drugim brojnim manifestacijama u Slavoniji i šire. Žene, vične izradi ove raskošne nošnje, kao bogati suvenir odijevaju lutke u nošnje našeg kraja i izlažu ih ispred kuća, ili u ulične prozore za vrijeme manifestacija i dobro ih prodaju.

Snaše i djevojke u raskošnim narodnim nošnjama našeg kraja česte su pobjednice na tradicionalnim manifestacijama na kojima se vrši izbor najljepše »snaše i djevojke« u narodnim nošnjama.

Nadamo se da će i mlađe generacije uspjeti sačuvati ovo vrijedno narodno BLAGO i kulturni identitet Slavonije.

Marin JANKOVIĆ, prema kazivanju žena Brođanaca

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA U PJESMI I GLAZBI

Na manifestacijama starog športa nastupilo je stotinjak KUD-ova i nekoliko desetaka Tamburaških sastava. Mnogi nastupi bili su praćeni sudjelovanjem u programu pučkih pjesnika i sviraca (guslara, frulaša, gajdaša i nastupa na samici). Navodimo samo dio tih programa koje su pučki pisci posvetili Olimpijadi u Brođancima, no oni svakako zaslužuju detaljniju analizu. U daljnjem tekstu donosimo samo njihov prikaz, a analizu ostavljamo za neku drugu priliku.

Također treba istaći da je u više navrata u Bizovačkim toplicama prigodom otvaranja izložbi iz Likovne kolonije organizirano »Pjesničko sijelo« uz nastupe pučkih pjesnika iz Valpovštine i Osijeka

GESLO OLIMPIJADE

I

Evo jednog sela slavnog,
I kolijevke sporta davnog,
Tu se vide igre stare,
Od davnine sačuvane.

Refren

Oj Brođani kraj Osijeka,
Pročuli se širom svijeta.
Usred ravne Slavonije,
Olimpijski stijeg se vije.

II

Od svud hrle takmičari,
Natječu se mladi stari.
Pobijediti to je dika,
U tom selu slavljenika.

Refren

III

U Brođance svakog ljeta,
Dođite iz cijelog svijeta.
Ori pjesma sela grada,
Živjela olimpijada.

Refren

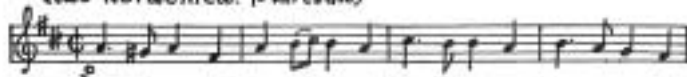
Tekst napisao i komponirao
prof. Hugo Borenić, Osijek

HUGO BORENIČ: GESLO OLIMPIJADE

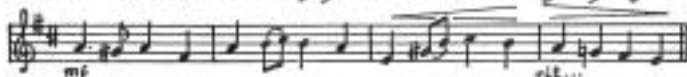
(*0), Brođanci*)

Riječi autorove. 1981.

Kao koračnica. (Marciale)

1. E-ro jednog mjesta slavnog i kolijevke sportaavnog.
2. Odsud hr-le takmi-ča-ri, natje-ču se mla-di, sta-ri.
3. U Bro-dance sva-kog tje-ta do-la-se iz cije-log svijeta.

1. Tu se vi-da igre sta-re od dorni-ne sa-ču-va-ne.
2. J po-bje-dit' to je di-ka u tom se-lu slavje-ni-ka.
3. O-ri pjesma se-la, gra-da; ži-vje-la O-lim-pi-ja-da.

1-2-3. Oj, Brodanci kraj Osijeka, pročulo se ši-rom svijeta.

Usred narve Šla-ro-ni-je, Olimpijski stjeg se vi-je!

Olimpijski stjeg se vi--je!

OLIMPIJADA BROĐANCI

SLAVONIJO ZELENA DOLAMO
U TEMI JE JEDNO SELO MALO
SELO MALO CIJELOM SVIJETU
MILO
OLIMPIJSKI ZNAČAJ JE DOBIL

KAD DOĐETE U BROĐANCE MALE
POGLEDAJTE NA SVE ČETIR
STRANE
PA KRENITE SA ASFALTOM
LIJEVO
NA KRAJU JE OLIMPIJSKO SELO

Refren

U Brođanci u tom malom selu
Poče sada ta Olimpijada.

EJ SLAVONCI I STARI I MLADI
UČESTVUJTE NA OLIMPIJADI
NEK OŽIVE TI SPORTOVI STARI
ŠTO SU BILI U ZABORAV PALI

POZVAT ĆEMO MLADOST CIJELOG
SVIJETA
OLIMPIJSKIM SELOM DA
PROŠETA
VOZIT ĆE IH ŽERAVI I VRANCI
NEK SVIJET VIDI ŠTO JE U
BROĐANCI

Refren

U Brođanci u tom malom selu
Poče sada ta Olimpijada

SLAVUJ PJEVA NA ZELENOJ
GRANI
HEJ SLAVONCI GDJE SU KONJI
VRANI
DRŽITE IH SAMO ZA PARADU
DOĐITE NAM NA OLIMPIJADU

Refren

U Brođanci u tom malom selu
Poče sada ta Olimpijada

Napisao i komponirao:
✚ **Marijan Marojević**, Brođanci

STARE SPORTSKE IGRE

Poslušajte curice garave,
Pjevat ću vam u vezi proslave.
Slušao sam na srednjem valu,
Celog sveta hvalu festivalu.

Festival je bio veseli šalaj,
Pokrovitelj bio Đuro Salaj,
Starijima osta samo sjeta,
Četrdeset ljeta nogometa.

Od kako je nogomet postao,
Čočak, tokač odmah je prestao.
Žena peče kod kuće kolača,
A ja došo igrat se tokača.

Šta će tebi te batine tanke,
Idem žene igrati se bange.
Alaj mi se šica bangašica,
Pokraj tijela pobjedu odnijela.

Vlado, Marjan, Joza i braća Gorjanci,
u igrama su bili prvaci.
Gaz' te braće svi skupa ledinu,
Sastat ćemo se opet na godinu.

Neka bude drugi priliv dobar,
 Pokrovitelj biće Slavko Komar.
 Pozivamo mladost cijelog svijeta,
 Kroz Brođance nek malo prošeta.

Pišta, Lale i čiča Mareta,
 Treneri su ovog našeg sleta.
 Naš drug Joza ko pobjednik stao,
 Igrama je obilježje dao.

Neko čočkom neko bangašicom,
 A ja došo prikladnom pjesmicom.
 Sviraj' Gajdaš naša bijela lalo
 Samo pazi da ne budeš calo.

O Brođanci selo umiljato,
 Čočak srebro bangašica zlato.
 Pokažite stari što smo znali,
 Kao mladi što smo se igrali.

Pozdravimo učesnike igre,
 Neka žive stare sportske igre.
 Ko će koju branit boju svoju,
 Ja sve branim i pjesnicom hranim.

Bangašica pa i tokačarka,
 Za nekoga čak bude i varka.
 Lolo moja akes' muzikalan,
 Ajd' u kolo pa zapjevaj s nama.

MARKO KUČINAC-BAJA
 BROĐANCI - 1973.

PJESMA OLIMPIJADI

Čujte braćo da vam pričam sade
 Od Brođanac i Olimpijade
 Ali prvo neg pjesmu objavim
 Ja drugove moram da pozdravim

Da zahvalim na njihovom radu
 Što imamo tu Olimpijadu
 Da zahvalim brođanskome ptiću
 Po imenu Jozi Cvetkoviću

I njegovom dobrom prijatelju
 Brođanskome zasad učitelju
 To je braca sela Martinaca
 On u školu na prosvjeti radi
 Primate pozdrav prijatelji dragi

Ta dva naša mlada prijatelja
Obiđoše gradove i sela
Nakupiše tih igara stari
Izvukoše sve iz zaboravi

I Brođanci ko i selo drugo
za njega se ne bi čulo dugo
Bez parade i Olimpijade
A ovako braćo moja mila
Za nas znade i Jugoslavija

Pa još lane čula se je vika
Za nas znade svaka republika
Il sa sela il bilo iz grada
U Brođance pohitaše sada
Na paradu na olimpijadu

Brođančani što ste dočekali
Tu paradu ko da ste u gradu
Mladi pjevu a stari se smiju
Na kućama zastave se viju

Sve veselo pa i stara baka
svud je asfalt nema više blata
Momci pjevu cure podvriskuju
A stariji goste dočekuju

Kuda kreneš gledat je milina
Puno selo sami limuzina
Pa izgleda ko u nekom gradu
Svi su došli na Olimpijadu

Što sa sela a tolko iz grada
Skupilo se nekoliko hiljada
Braćo moja kazat ću vam pravo
Točnog broja ne bi nikad znao

Da se naši podigneju starci
Pa da vide kako u Brođanci
Šta bi stari rekli na to
Kad delimo pehare i zlato

Brođančani nove kuće grade
Ceste grade drvorede sade
Pa živeju ko u nekom gradu
Ima parka i Olimpijadu

I u parku četir spomenika
Za Brođance ponos je i dika
Za Brođance to ni prinos mali
Svi su oni za slobodu pali

Za Brođance radost je velika
 Skupilo se deset umjetnika
 Neki platno neki na papiru
 Slikaju nam okolinu milu

Neki pile nek uzeše dleta
 Od drveta da tešu čuvjeka
 Pet figura slika im je taka
 Pet djedova a nijedna baka

Bit će kod nas galerija slika
 Za Brođance radost je velika
 Bit će muzej ko u nekom gradu
 Uspomene na Olimpijadu

U Brođanci ko u Montrealu
 Pehari se i kolajne daju
 Dođi lolo po zlatnu medalju
 Preži dragi tvoje konje vrance
 Pa idemo danas u Brođance

Pa zaigraj čocka i tokača
 A kolajna bit će tvoja plaća
 Što ć' mo dragi mi danas u gradu
 Već idemo na Olimpijadu

U Brođance di pečeju janjce
 Brođančani ispekli su vola
 Svaki lola to pogledat mora
 Vidio sam di se peku janjci
 Al di vola to s gladati mora
 Jela fina dopalo se svima

Znadem dragi da ti nemaš vrance
 Ti popreži naše lipicance
 Pa nas vozi u selo Brođance

Izvadak iz pjesme čika Tome Đuranova
 iz Brođanaca 1978.g.

STARE IGRE U NARODNOJ PJESMI I GUSLAMA

Na sjeveru hrvatske domaje
 mnoge igre naš narod poznaje.
 Slavonija pjesmom opjevana
 uvijek je čila razigrana.

O njoj Mijat Stojanović piše,
 igre stare ističe najviše.
 Opisao šesnaest igara,
 dično ime da mu nema para.

Prekrasne su slavonske ravnice,
divni zvuci njene tamburice.
Volim polje kad cvijeće miriše,
zlatno klasje kad ih vjetar njiše.
Kad slavuji u gaju pjevaju
i pastiri u polju igraju.

U Brođancim' kraj Osijeka grada
rodila se tu Olimpijada.
A njezina zadaća je prava
stare igre čuvat zaborava.

Prođe deset olimpijskih ljeta
na tisuće je bilo susreta.
Staro, mlado u Brođance vrvi,
natječu se tko će biti prvi.

Hvala svima, što su obol dali,
da bi ovo Brođanci imali.
Živjelo nam olimpijsko selo
i svi da ste zdravo i veselo!

Mile Krajina, Osijek

SLAVONIJO PJESME I FOLKLORA

Slavonijo pjesme i folklora,
 plodnih njiva i visokih gora.
 Tvoje krasne beskrajne širine,
 čarobnu te gledam od miline.
 Ponosna je hrvatska nacija,
 zbog slavonskih manifestacija.
 Cijeli svijet bi ponosit se znao,
 kad bi takvo bogatstvo imao.
 Od Požege pa do Vinkovaca,
 pjesma, folklor, zveket praporaca.
 U Miholjcu sijelo je šokačko,
 i poznato ljeto Valpovačko.
 Ljudi žure u selu i gradu,
 u Brođance na Olimpijadu.
 Stare igre, športska natjecanja,
 folklor, pjesma, razna uživanja.
 I slavonski specijaliteti,
 treba doći, kušat i vidjeti.
 Đakovo se istaknuti mora,
 to je stožer slavonskog folklora.
 Đakovački vezovi poznati,
 krasne nošnje i zlatni dukati.
 Tu se društva cijeloga svijeta sliju,
 da bogatu vide Slavoniju.

Katedralu treba pogledati,
 i u parku kolo zaigrati.
 Vinkovačke jeseni gizdave,
 tridesetu obljetnicu slave.
 Krasna smotra hrvatskog folklora,
 vez do veza slavonskih odora.
 Kolo igra a tambure ječe,
 i dukati na šokicam' zveče.
 Te urese treba pogledati
 u ljepoti skladnoj uživati.

Mile Krajina - hrvatski guslar
 i pučki pjesnik, Osijek

OLIMPIJADA

Brođančani se lako suglasiše,
 pa ovako svoje selo izgradiše.
 Asfalt vodi na četiri strane,
 sa rasvjetom obasjane.

Dva su doma sagrađena,
 s parkom ukrašena,
 i benzinska stanica dovršena.

Ulice su tako uređene,
Borovima i brezama zasađene.
Napraviše planove u hladu,
i za ovu olimpijadu.

Sagradiše par ambara i krušnu peć,
da im ljepše bude,
da dočeku u svom selu,
te tolike ljude.

Štos Brođanci selo,
taka nigdi nema,
Olimpijadu ono već šestu sprema.

I Ćosića pozvaše na to slavlje naše
da podjeli medalje za stare sportaše.

Kićo će nam doći Cvetković nam veli
da slavonsko selo pjesmom razveseli

Ana Vidaković, Bizovac

POČASNI GOSTI O OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA

✚ **HRVOJE MACANOVIĆ**, doajen našeg športskog novinarstva
(1974.)

.... U selu Brođancima uspješno se održavaju priredbe posvećene još sačuvanim, a davnim oblicima narodnih nadmetanja i pučkih igara. Ono što se može u živom i potpuno sačuvanom obliku promatrati na lijepom igralištu u šokačkom selu Brođancima poučno je i zanimljivo za etnologe i njihove znanstvene ustanove.

✚ **FRANJO FRNTIĆ** - Zagreb - glavni i odgovorni urednik časopisa »Povijest hrvatskog športa«

Olimpijada starih športova u Brođancima mnogo je vredniji događaj nego što to ime kaže. Stare športske igre su u vrijednosnom smislu pravo bogatstvo jer otkrivaju, potvrđuju i čuvaju prave vrijednosti i smisao neuništivosti narodnih običaja, a time i našu ti-sućljetnu opstojnost. Dokaz tome je i poznata stara narodna pouka - dok je naših običaja, bit će i Hrvata.

✚ **FABIJAN ŠOVAGOVIĆ** - glumac, Zagreb, višestruki gost Olimpijade

Kad se jednom bude pisala povijest Valpovštine i Slavonije, Brođanci će imati zapaženo mjesto po svom neobičnom pothvatu, organizaciji »OLIMPIJADE starih športova« i po tome što je ovdje upaljena prva olimpijska vatra i posjetiteljima i javnosti predstavljene igre koje imaju višestoljetnu tradiciju. Sretan sam što sam rođen i što sam

živio u ovome ozračju i kao natjecatelj i gost svojom nazočnošću dao obol uspjehu ove jedinstvene manifestacije u nas.

BORIS DVORNIK - glumac, Split, gost Olimpijade 1983. godine

Olimpijada starih športova Brođanci, Via satellite! Imao sam priliku vidjeti veoma jedinstvene i zanimljive igre naših predaka koje su gotovo nestale, da bi u slavonskom selu Brođanci putem Olimpijade starih športova ponovo oživjele. Mislim da se ovdje više nego igdje ostvarivalo olimpijsko geslo »važno je sudjelovati«. Vjerujem da ovdje nitko nije otišao doma nezadovoljan. Sudionici su pokazali svoju snagu, vještinu i sposobnost, a posjetitelji su dobro raspoloženi.

MARTIN SAGNER - DUDEK - glumac, Zagreb, gost Olimpijade 1995.

Raduje me što se ovako nešto održava danas u Brođancima. Time sadašnje generacije iskazuju poštovanje prema starini i mudrosti onih koji su prije živjeli. Nikako se ne smije zaboraviti način na koji su živjeli naši stari, kako su se veselili i natjecali, a ono što sada vidimo u Brođancima daje nam nove snage za održavanje. Ne žalim za starim vremenima, samo im želim odati poštovanje i zahvalnost jer su nas ta vremena održala. Hvala Brođancima i Slavoniji što to poštuju!

JASNA FERLUGA - producentica HTV Zagreb 2000.

Uvijek nastojimo učestvovati u prigodnim situacijama. Naša je ekipa odlučila natjecati se u pet disciplina starog športa: čuli, kozani, penjanju na drvo, bacanju kamena i skakanja na mješinu. Veoma smo zadovoljni organizacijom ove jedinstvene manifestacije i specifičnim disciplinama starih športova koje dosad nisam imala prilike vidjeti, ali na samom početku sam se uvjerila da su organizatori uspješni.

dr. MATE GRANIĆ - bivši ministar vanjskih poslova i potpredsjednik Vlade RH - 1996.

U svakom slučaju ovo je veličanstvena manifestacija i ovo je jedinstven način održavanja ove lijepe tradicije. Prvi put sam ovdje, a došao sam danas u ove krajeve po drugim pitanjima, pitanjima provođenja mirne reintegracije. Pružila mi se čast da budem gost Olimpijade starih športova. Zadovoljan sam svime što sam vidio. Organizatorima sam dao neke korisne sugestije za još uspješnije organiziranje ove jedinstvene manifestacije u nas. Inače, dajem punu podršku nastavljanju ove lijepe tradicije.

JACQUES PAUL KLEIN - prijelazni upravitelj hrvatskog Podunavlja - 1996.

Impresioniran sam. Svijet ovako postaje manji i više se povezuje. Ne smijemo zaboraviti naše običaje, folklor i način na koji gledamo tradiciju. To održava duh jednog naroda i to je dobar znak. Treba vidjeti koliko ovdje ima prijateljstva, topline i vedrine. Lijepo je vidjeti da se tradicija prezentira na ovaj način.

ZLATKO TOMČIĆ, predsjednik Sabora Republike Hrvatske 2000.

Ovo je stvarno impresivno. U ovo vrijeme, kada Slavonija pati od suše, a Dalmacija gori od požara, u Brođancima njeguju ovako lijepu tradiciju koje se mi Hrvati moramo držati ne samo u smislu starih športova nego i u smislu pjesme i plesa i da tako dokazujemo svoj kulturni identitet i s tom izvornom kulturom bit ćemo prepoznatljivi u Europi.

IZDVOJENO IZ TISKA O OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA

VJESNIK U SRIJEDU 1972. (Gerhard Ledić) - lutajući reporter - Zagreb

Upravo stigoh s OLIMPIJADE. Ne one 20. u Münchenu. Put me izravno nosi iz slavonske ravnice, gdje sam u prašnjavim Brođancima, selu izvan svih glavnih staza i putova bio svjedokom junačkih nadmetanja u prastarim pučkim igrama. Sve je to umalo bilo kao na pravoj olimpijadi.

»VEČERNJI LIST« - 1973. godine

Promatrajući igre na Olimpijadi starih športova u Brođancima, stječe se dojam da je izreka »batina je izišla iz raja« sasvim pogrešna, jer 90 posto olimpijskih disciplina ima kao rekvizite batinu, što znači da je batina zapravo izišla iz Slavonije, a ne iz raja. Sve je ovdje odisalo olimpijskim duhom. I stadion i olimpijsko naselje, olimpijski mimohod i olimpijske medalje, pa čak i olimpijski Vladimir Beara koji je dijelio olimpijske medalje pobjednicima.

»START« - 1974. godine

Svi ti pomalo zaboravljeni športovi oduševili su gledatelje. Velika je prednost tih športova što se u relativno malo treninga i napora mogu vrlo uspješno svladati. Za njih nije potrebna iznimna kondicija, iako valja napomenuti da su mnogi natjecatelji pokazali gotovo profesionalno umijeće. U nekim disciplinama natjecali su se postariji igrači, a na Olimpijadi su nastupile i tri djevojke. U Brođancima se

nitko nije morao brinuti za sigurnost gostiju. Nije bilo nikakve opasnosti od kidnapiranja i atentata. Nikome nije palo na pamet da organizira doping-kontrolu, niti su menadžeri s torbama punih novca obigrali oko športaša. Oprema športaša bila je uglavnom domaće izrade u kojoj su se natjecatelji osjećali mnogo ugodnije nego da su nosili skupocjenu opremu.

»VIKEND« - ZAGREB - 1975. godine

Slavonci su još jednom pokazali da imaju smisla za čuvanje tradicije. Olimpijada starih športova već četvrti put održana u Brođancima, nedaleko od Valpova, nije samo športska nego i turistička atrakcija koja iz godine u godinu privlači sve više natjecatelja i gledatelja iz Slavonije, Baranje, susjednih republika, pa čak i inozemstva.

Jedni dolaze da se podsjetite na dane djetinjstva kada su kao pastiri na livadama igrali čočak, bangu, vraniće, tokač, ringlanje, šinter i druge stare igre, a drugi da vide tu svojevrsnu atrakciju, jedinstvenu u svijetu.

»ŠPORTSKE NOVOSTI« - 1976. godine

Prava je šteta što ovu jedinstvenu smotru starih športova ne prati nitko s Fakulteta za tjelesnu kulturu, jer te igre zavređuju više pozornosti čak i znanosti - primijetio je Hrvoje Macanović, doajen našeg športskog novinarstva. Time je ujedno dao i najbolju ocjenu vrijednosti te smotre, jer su se neumorni športski entuzijasti

Brođanaca i regije još jednom iskazali odličnom organizacijom. Unatoč tome što su neki športovi koji su bili na programu stari 200 i više godina, još uvijek su atraktivni.

»VJESNIK« - 1977. godine

Mnoge već zaboravljene igre pastira i težaka oživljene su u nazočnosti nekoliko tisuća znatiželjnih posjetitelja iz gotovo cijele zemlje. Više od 1.000 natjecatelja na obližnjem seoskom stadionu borilo se za olimpijske medalje. Atmosfera je gotovo sličila na onu pravu, olimpijsku. Brojnim natjecateljima, starijima i djeci posebna čast bila je što su im medalje i nagrade uručivali proslavljeni košarkaš Krešimir Ćosić i naša ponajbolja rukometašica Katica Ileš.

»MODRA LASTA« (dječji list, ZAGREB) 1978. godine

Marljivi skupljači tog svojevrsnog starinskog blaga otkrili su tridesetak disciplina starog športa. Na ovogodišnjem natjecanju bilo je zbilja burno. Natjecanje se odužilo do u noć, pa su pobjednici slavili svoje medalje i kada se na tratinu, gdje se održavalo natjecanje, već spustio mrak. Stanovnici Vuke priredili su svojim predstavnicima doček kakav dožive samo istinski šampioni.

»MALE NOVINE« (dječji list, SARAJEVO) - 1979. godine

Valja pohvaliti Brođančane u čijim kućama ima mjesta za sve natjecatelje i goste. Posebna draž Olimpijade su natjecanja u pionirskoj konkurenciji. Mladi su sa zadovoljstvom prihvatili stare športove u kojima su se nadmetali njihovi preci, znajući da ih samo oni mogu izvući iz anonimnosti i sačuvati njihovu autohtonost.

»SVIJET« SARAJEVO - 1980. godine

Sve se odvijalo u duhu prave olimpijade. Tu nije bilo doping-kontrole, mjerenja visine i težine natjecatelja, namještanja rezultata, neobjektivnosti, sudijske pristranosti, visokih novčanih nagrada, političkih obojenosti i drugog. Sve je odisalo zbližavanjem ljudi, druženjem i prijateljstvom.

»ARENA« - 1981. godine

Dobro raspoloženje natjecatelja, gledatelja te pravi olimpijski duh ovogodišnje Olimpijade starih športova nisu mogle pokvariti ni vremenske nepogode. Ta po mnogo čemu jedinstvena manifestacija iz godine u godinu okuplja sve veći broj sudionika iz zemlje i inozemstva.

Podaci su impresivni, a pogotovo ako se zna da su Brođanci malo selo, ali s vrlo bogatom kulturno-športskom tradicijom.

»SMIB« (dječji list) - ZAGREB, 1982. godine

Početak Olimpijade označen je svečanim mimohodom sudionika kroz selo. Šarolika povorka zastaje na trenutak da bi izvela svoje pjesme i plesove pred mnoštvom mještana i gostiju.

Nakon što su se sudionici okupili na nogometnom igralištu, uz pomoć starog slavonskog đerma podignuta je olimpijska zastava, u kotliću za juhu upaljena je olimpijska vatra, a potom su uz pucanj starinskog topa poletjeli golubovi, najavili uzbudljiva natjecanja koja su potrajala sve do mraka.

»SLOBODNA DALMACIJA« - 1983. godine

Kasno u noć, dok je olimpijska vatra još gorjela u čađavom kotliću, najboljima su bile podijeljene medalje kao na pravoj olimpijadi.

Umorni, ali sretni natjecatelji su bili ozareni, jer su ta priznanja primili iz ruku naših istinskih šampiona.

I na kraju kad je olimpijski plamen ugašen, Brođanci su još dugo odzvanjali pjesmom i smijehom. Tek ujutro došao je rastanak uz jedno veliko »DOVIĐENJA« na sljedećoj Olimpijadi, uz obećanje da će tada biti još više uzbuđenja i uspjeha.

»ŠPORTSKE NOVOSTI« - 1985. godine

Brođanci, malo slavonsko selo nedaleko od Osijeka s pravom nazivaju slavonski München. I München i Brođanci nadaleko su poznati po olimpijadama, ali Brođanci, što se olimpijada tiče, imaju prednost (jer se ova olimpijada održava svake godine).

Olimpijada starih športova u Brođancima ima sva obilježja olimpijskih natjecanja. Natjecatelji stanuju u olimpijskom selu, u kojem čobanske kolibe zamjenjuju paviljone. Medalje su prave olimpijske, koje iz godine u godinu uručuju naši olimpijski, europski i svjetski pobjednici

»SLOBODNA DALMACIJA«, 1997. godine

Brođanci! Spomen toga sela Slavonije, poznatog u cijeloj Hrvatskoj i šire, svakoga asocira na Olimpijadu starih športova, koja se u njemu održava svake godine posljednje nedjelje u kolovozu. Tako je

bilo i ove godine, no ipak svečanije i veselije jer je ova bila jubilarna, 25. olimpijada. Četvrt stoljeća, ovako javno, a zapravo mnogo dulje, čuvala se tradicija igara svinjara i pastira kojima su kratili vrijeme čuvajući stoku po pašnjacima. Kao i u svakom dobrom amaterskom športu, tako je i na ovoj olimpijadi manje važan bio rezultat, a više od toga dobra zabava i zadovoljstvo koje pruža druženje uz dobro jelo i piće, a sve to u pravom domaćem ambijentu.

»GLAS SLAVONIJE«, 1997. godine

Olimpijada starih športova sve više nadilazi okvire ovog podneblja, što potvrđuje priznanje koje je nedavno primila od Juana Antonija Samarancha, predsjednika Međunarodnog olimpijskog komiteta. Također u povodu proslave 25. godišnjice rada i djelovanja Hrvatski savez za športsku rekreaciju »Šport za sve« dodijelio je Olimpijadi u Brođancima priznanje za rad na razvoju i unapređivanju športske rekreacije. To ne treba čuditi jer Olimpijada pruža veliko bogatstvo izričaja narodne tradicije isprepletene natjecateljskim duhom starih športova, koji ipak nisu zaboravljeni i uspijevaju se održati zahvaljujući takvim manifestacijama.

»VJESNIK«, 1997. godine

Športske sadržaje tijekom cijelog dana pratili su kulturni događaji u kojima je nastupilo tristotinjak članova svrstanih u devet folklornih skupina. Obilježavajući jubilarnu 25. olimpijadu starih športova, otvoren je i novi Olimpijski dom, površine 260 četvornih metara, u kojemu će biti izložci četvrtstoljetne povijesti Olimpijade.

MLADI - ČUVARI TRADICIJE

Iako su prva natjecanja u izvornim, starim športovima održana 1972. godine i to samo u konkurenciji seniora, ni mladi nisu željeli ostati po strani, jer su znali da su se u ovim športovima njihovih predaka nekoć nadmetali i njihovi vršnjaci. Naime, već 1974. godine skupina entuzijasta i prosvjetnih djelatnika izrazila je želju da se uvedu i natjecanja za mlađe uzraste (pionire). Ovaj prijedlog realiziran je 1975. godine, prigodom održavanja 4. olimpijade starih športova, a cilj je bio:

- Da se stari športovi kontinuirano prenesu na mlađe generacije i tako sačuvaju kao veliko narodno blago u Hrvata.
- Da se generacije koje dolaze podsjetu na višestoljetne igre i športove njihovih predaka.
- Da se kod mladih razvija svijest i da su neki suvremeni športovi kontinuirano i modificirano proistekli od starih športova koji su zapravo i preteča nekih današnjih športova.
- Da se kod mladih njeguje ljubav prema tradiciji, društvena svijest te športski i natjecateljski duh i suradnja s natjecateljima iz raznih područja.

Prva natjecanja u konkurenciji pionira održana su 30. kolovoza 1975. Natjecanja su imala više lokalni karakter. Iako je to trebala biti pokusna manifestacija, organizatori su bili ugodno iznenađeni, jer je na 1. Pionirskoj olimpijadi iz nekoliko sela Valpovštine i Baranje nastupilo 185 natjecatelja svrstanih u 49 ekipa.

Od ekipnih disciplina bile su zastupljene: BANGA, ČOČAK, ĆULA, TOKAČ, VRANIĆI, RINGLANJE i POTEZANJE KONOPA.

Od pojedinačnih disciplina bile su zastupljene utrke u vreći, utrke štulama i utrke šinjama. Iako su pripremanja za nastup na 1. manifestaciji mladih natjecatelja održana za vrijeme školskih praznika, bilo je ugodno po selima gledati djecu kako savjesno treniraju po sokacima i travnjacima, skupljaju rekvizite i narodnu nošnju.

U ekipnim disciplinama pobjedničke ekipe su se ovako plasirale:

Disciplina	1. mjesto	2. mjesto	3. mjesto
ČOČAK	Vuka	Habjanovci	Budimci.
ĆULA	Vuka	Čepin	Petrijevci
BANGA	Brođanci	Habjanovci	Ladimirevci
VRANIĆI	Brođanci	Poganovci	Ivanovci
TOKAČ	Habjanovci	Brođanci	Ladimirevci
RINGLANJE	Č. Martinci	Grabik	Vuka
POTEZANJE KONOPA	Čepin	Vuka	Petrijevci

Mladi igraju BANGU

Utrka ŠTULAMA

Mladi sudionici
u mimohodu

Mladi
kandžijaš

U pojedinačnim disciplinama pobjednici su bili Ladimirevci u TRČANJU U VREĆI te Habjanovci u UTRKAMA NA ŠTULAMA i u KOTRLJANJU ŠINJA.

Veliko zanimanje za ovo jedinstveno i svojevrsno natjecanje mladih pokazali su gotovo svi dječji listovi: Smib, Modra lasta, Male novine, Vesela sveska, Kekec, Politikin zabavnik, Dječje novine, kao i Glas Slavonije iz Osijeka koji su godinama pojedincima dodjeljivali nagrade i prijelazne pehare.

Na idućim natjecanjima mladih svake godine se povećavao broj disciplina, a neke igre su i pokazno izvedene. Također su učenici nekih osnovnih škola izveli i kulturno-zabavni program, nastupom folklor a i pjevača.

Od 1986. godine mladi se natječu u 11 disciplina starog športa, a s vremenom se povećavao broj sudionika iz raznih regija Hrvatske te povremeno iz Mađarske.

Od 2005. godine organizatori su odlučili da se osim nagrada sponzora i mladima dodjeljuju OLIMPIJSKE MEDALJE, što je natjecatelje posebno oduševilo i motiviralo.

Dosad je održano trideset i jedno natjecanje u konkurenciji pionira, a najuspješniji su bili mladi iz Podravske Sesveta sa 73 osvojena prva mjesta u ukupnom poretku, mladi iz Vuke prvo su mjesto osvajali 42 puta, a pioniri iz Mekiša 38 puta.

U posljednjih nekoliko natjecanja zapažene su rezultate postizali i mladi iz Ivanovaca, Čepinskih Martinaca, Sopja i Brodića. Organizatore posebno veseli veliki interes mladih za stare športove kao i masovnost sudjelovanja mladih iz raznih mjesta i županija.

Nadamo se da će mladi biti istinski čuvari ovog vrijednog narodnog blaga i tradicije svojih predaka.

Djeca iz dječjeg vrtića »Sjenčica« Osijek na OSŠ 2006. godine

Mladi bacaju potkove

Čelnici OSŠ Brođanci nagradili su najmlađe sudionike iz Brođanaca 2006.
nakon održane 34. OSŠ

PRIZNANJA OLIMPIJADI STARIH ŠPORTOVA I MJESTU (OLIMPIJSKOM SELU)

Olimpijada starih športova Brođanci kao i Olimpijsko selo Brođanci i pojedinci, organizatori OSS nositelji su više općinskih, regionalnih, državnih i međunarodnih priznanja. Godine 1982. dodijeljena je OSS Zlatna plaketa Zadrugnog saveza Hrvatske, a 1980. od RK SSRNH primila je Mjesna zajednica republičku Nagradu za razvoj športa.

Godine 1989. Olimpijada starih športova primila je Nagradu oslobođenja Valpovštine, a 1996. priznanje Međunarodnog olimpijskog komiteta CERTIFIKATE od strane Juana Antonia Samarancha.

U povodu 25. obljetnice i održavanja jubilarne Olimpijade 1997. godine Savez za športsku rekreaciju Hrvatske dodijelio je Olimpijadi starih športova Priznanje za razvoj i unapređivanje športske rekreacije, koje je predsjedniku Olimpijskog odbora uručio predsjednik žirija Franjo Frntić.

2. lipnja 1998. osječko-baranjska županica Anica Horvat uručila je Olimpijadi županijsku nagradu za istaknutu djelatnost u njegovanju izvornih tradicijskih športova na području tjelesne kulture.

Željko Perlić, predsjednik Olimpijskog odbora, prima nagradu Osječko-baranjske Županije od Županice Anice Horvat 1998. godine

OLIMPIJADA STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA - PONOS SLAVONIJE I HRVATSKE

Promatrajući cjelokupnu situaciju oko održavanja ove jedinstvene manifestacije starog športa u nas, a vjerojatno i u svijetu, u jednom malom mjestu koje ima oko 350 kućanstava, od kojih je podosta napušteno i oko 650 stanovnika (a na dan održavanja središnjeg programa Olimpijade taj broj se udeseterostruči) teško je ne zamijetiti jednu proturječnost.

Riječ je o činjenici da se u jednom selu koje se nalazi izvan svih važnijih cestovnih i željezničkih putova u ovoj regiji, selu u kojem jednostavno nema dovoljno djece da bi se nastava u osnovnoj područnoj školi održavala u čistim odjeljenjima (a djeca od petog do osmog razreda putuju u Bizovac) organizira i već 35 godina uspješno traje Olimpijada - simbol vrhunskih športskih dostignuća, a na kojoj je svakom natjecatelju velika čast sudjelovati.

Tu se neizbježno nameće pitanje razloga postojanja toga neobičnog spoja. Je li riječ o diki i ponosu mještana koji je prisutan u tolikoj mjeri da su oni kao način štovanja tradicije i kulturne baštine svoga kraja izabrali formu toga vrhunskog športskog spektakla, ili je jednostavno riječ o inatu, to jest neizmjernoj želji da se pokaže i dokaže sposobnost malog čovjeka i običnih ljudi da se uhvate u koštac

s najvećim problemima i izazovima i da u okviru svoje zajednice i na temeljima vlastite kulturne baštine, unatoč hendikepu glede slabije prometne povezanosti i teškoćama u financiranju toga projekta, organizira jedan spektakl koji je karakterističan za one »velike i moćne«?!

Ne treba smetnuti s uma da se Olimpijada u Brođancima održava svake godine, što iziskuje dodatne napore i pregalaštvo skupine entuzijasta i volontera pa i materijalno opterećenje mjesta, općine i šire društvene zajednice.

Prema dojmovima s terena, čini se da je tu ipak riječ o razumnoj kombinaciji tih dviju sastavnica koje su u svakom slučaju dale jedan vrlo zanimljiv i poučan krajnji rezultat.

Stari športovi, običaji, kao i narodne pjesme i plesovi bili su dugo vremena glavna okosnica odgoja brojnih naraštaja našeg puka, a njihova uloga ni danas nije zanemariva.

Na Olimpijadi starih športova u Brođancima ovo narodno blago je ostavština koja s godinama ne biva starija već vrjednija i u tom smislu je treba očuvati i za buduće naraštaje.

Župan Osječko-baranjske županije
Krešimir BUBALO

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA – DUGOGODIŠNJI GLAVNI POKROVITELJ OLIMPIJADE STARIH ŠPORTOVA U BROĐANCIMA

Svake godine krajem kolovoza na stadionu u Brođancima okuplja nas neugasli olimpijski plamen i jedinstvena manifestacija u Slavoniji i Baranji i Hrvatskoj.

I upravo je Olimpijada starih športova prigoda gdje Slavonac pokazuje koliko mu je stalo do očuvanja narodnih običaja i tradicije, što se prenosi s koljena na koljeno bez obzira na suvremenost koja nas okružuje.

Osječko-baranjska županija uvijek je pokazivala interes za razvoj ovog iznimnog kako športskog tako i kulturno-povijesnog događaja, a to čini i danas.

Jer važno je da i naša djeca znaju što su znali njihovi očevi i djedovi, ali smo svjesni značenja ove priredbe za očuvanje hrvatskog športskog duha te neprocjenjive narodne baštine, poglavito Slavonije i kontinentalnog dijela Hrvatske.

O AUTORU

Autor ove MONOGRAFIJE Marin Janković rođen je u Čepinskim Martincima 1944. godine gdje je završio i osnovnu školu.

Učiteljsku školu i Pedagošku akademiju završio je u Osijeku. 1964. godine upošljava se u Osnovnoj školi Brođanci kao nastavnik Razredne nastave, gdje neprekidno radi i danas, dakle pune 42 godine.

U rad i organiziranje starih športova uključuje se od samih početaka, a 25. veljače 1973. godine bio je predsjednik Radnog predsjedništva Osnivačke skupštine Olimpijade starih športova Brođanci.

Potom je izabran za prvog tajnika Olimpijade i tu dužnost obnaša do 1983. godine. 1975. godine bio je inicijator uvođenja natjecanja za mlađe uzraste (pionire), te animira dvadesetak Osnovnih škola za natjecanja u starim športovima te se zalaže za uvođenje starih športova u izvan školske i izvan nastavne aktivnosti u nastavnim programima.

Od 1989. do 1992. godine obnašao je dužnost predsjednika Olimpijskog odbora, potom dužnost podpredsjednika, a od 1995. godine preuzima dužnost Predsjednika odbora za Informiranje i propagandu, te uspješno radi na promicanju i podizanju ugleda ove jedinstvene manifestacije u nas.

Veliki doprinos je dao u osmišljavanju programa Olimpijade, dovođenju sudionika iz raznih dijelova Hrvatske i inozemstva, obogaćivanju popratnih sadržaja Olimpijade i dolasku počasnih športskih gostiju na Olimpijadu starih športova u Brođance.

Najveći doprinos dao je na području IZDAVAČKE DJELATNOSTI i na promidžbi Olimpijade starih športova putem raznih medija.

Autor je više od desetak Revija, Biltena i prospekata o Olimpijadi, autor je feljtona "Četvrt stoljeća Olimpijade starih športova Brođanci" (Glas Slavonije, 1997.), suradnik časopisa Povijest hrvatskog športa, te Revija Đakovačkih vezova i Zbornika Valpovštine i gotovo svih Dječjih listova i nekoliko radijskih medija.

Za svoj svoj višegodišnji rad i uspješno stvaralaštvo na području športa, kulture i očuvanja narodnih običaja Slavonije i Hrvatske kao i za izdavačke djelatnosti primio je mnogobrojne nagrade i priznanja: Orden zasluga za narod bivše države, Plaketu za športsku rekreaciju, Zlatnu plaketu Zadružnog saveza Hrvatske, priznanje Međunarodnog Olimpijskog odbora Juana Antonia Samaranh, te 1999. godine Nagradu Saveza za športsku rekreaciju Hrvatske - medalju "ŠPORT ZA SVE".

KORIŠTENA LITERATURA:

- SVIJET OKO NAS 2, Školska knjiga, Zagreb, 1985.
- Peter Burke: JUNACI, NITKOVI I LUDE, biblioteka Povijesna istraživanja Školska knjiga, Zagreb, 1991.
- Eric Hobsbawm: THE INVENTION OF TRADITION, Cambridge - London - New York, Cambridge University Press, 1984.
- Mijat Stojanović: Slike iz života našeg slavonskog naroda - Pučke igre slavonske
- Dr. Živko Radan: Razvoj fizičke kulture i športa - Mladost, Zagreb, 1971. Narodne igre i nadmetanja (prvo savjetovanje u Belišću 1982.) skupina autora
- Josip Cvetković: knjiga - Stari sportovi Jugoslavije
- Napisi dosad objavljeni u dnevnim i tjednim novinama, časopisima te dječjim listovima
- Marin Janković: Četvrt stoljeća OSŠ U Brođancima, feljtoni iz Glasa Slavonije, 1997.
- Dosadašnji napisi u revijama, biltenima i katalozima OSŠ Brođanci
- Arhivska dokumentacija OSŠ Brođanci
- Pisana dokumentacija Sudačko-natjecateljskog odbora OSŠ
- Fotodokumentacija iz arhiva OSŠ Brođanci
- Spomenice osnovne škole i crkve svete Ane u Brođancima
- Dokumentacija i fotosi organizacija iz mjesta
- Članci o OSŠ Brođanci objavljeni u brojevima časopisa Povijest hrvatskog športa od 1973. do 2001.
- Kazivanja ljudi iz mjesta i okoline
- Audio i videokasete o OSŠ Brođanci
- Prilozi iz raznih medija javnog priopćavanja koji su pratili OSŠ
- Osobna dokumentacija, iskustvo i spoznaje

Olimpijada starih športova Brođanci i autor MONOGRAFIJE zahvaljuju svima koji su na bilo koji način omogućili i pripomogli da ova prigodna monografija ugleda svjetlo dana.

Posebno se zahvaljujemo:

MINISTARSTVU KULTURE REPUBLIKE HRVATSKE
HRVATSKOJ TURISTIČKOJ ZAJEDNICI
GLASU SLAVONIJE d.d.
GRADSKOJ TISKARI d.d. OSIJEK
OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Predsjednik Skupštine
Olimpijade starih športova

Marko Barišin

Predsjednik Olimpijskog odbora
Olimpijade starih športova

Veljko Gudelj

ISBN 978-953-99440-4-7

9 789539 944047